

Edita:
Fundació
Catalunya Cristiana
Cl. València, 244.
08007 Barcelona
Tels. 215 27 39
215 27 84

Any IX N.º 431

Setmana de 27 de desembre del
1987 al 2 de gener del 1988

Director:
Joan E. Jarque i Jutglar

Preu: 75 Ptes.

Catalunya Cristiana

SETMANARI POPULAR D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSES

*"En la societat civil,
l'expressió de les
autoritats religioses,
en particular, sobre
els temes morals, no
és només totalment
lliure, sinó que és
indispensable."*

Raymond Barre

AFINANT

La nostra joia
pel sacrament
del bisbe

JOAN E. JARQUE
i JUTGLAR

A l'Església, si li llevem el seu caràcter sacramental, misteri, li resta ben poca cosa. Entre les mans ens queda una institució secular, humana, ben plena de màcules i arrugues. La seva aportació a la cultura, a la ciència, al benestar de la humanitat —les seves llums— a penes si esvaeixen les ombres de les mancances, de les infidelitats dels seus fills, tant els de peu pla com els enlairats en la jerarquia.

Pels que hi creiem, l'Església es, tanmateix, un gest de Déu: la seva Obra, l'edificació del Crist Total a través la història dels homes. Nosaltres hi aportem el nostre modest "si" tantost fidel, penedit si cal. L'Església s'edifica sobre els sacraments, per ells actua i amb ells creix, fins la nostra fe, que Déu ens pido-la, només la mou la seva Gràcia.

Per això ens sembla particularment joiós aquest diumenge l'Església de Barcelona —i amb ella, tota l'Església— avui és edificada, més enllà de qualsevol consideració o càlcul humà, pel sacrament d'un nou bisbe.

Ho afirma el Papa en el Missatge de la Jornada Mundial de la Pau, del dia 1 de gener

"La llibertat religiosa forma part dels drets de l'home"

En el missatge per a la Jornada Mundial de la Pau del 1er. de gener del 1988, el papa Joan Pau II parla de "la llibertat religiosa, com a condició indispensable per a viure conjuntament la pau", afirmant que la llibertat religiosa forma part integrant dels drets de l'home.

El Papa defineix d'antuvi la llibertat religiosa com a "una pedra angular en l'edifici dels drets humans". "La llibertat de professar i de practicar la seva religió — escriu —, és un dels elements essencials de la convivència pacífica dels homes".

Però, quaranta anys després de la Declaració universal dels drets de l'home, el Papa constata que "milions de persones pateixen encara, a diverses regions del món, a causa de les seves conviccions religioses i són víctimes de legislacions repressives i opressives, a vegades persecucions obertes, molt sovint de pràctica subtil de discriminació enfront els creients i les seves comunitats".

Aquest estat de coses, insisteix el Papa, és en si intolerable i constitueix "una pesada hipoteca per a la pau". El Papa també recorda l'experiència de pregària que va tenir lloc a Assís el 27 d'octubre del 1986 i que vegé els representants de les principals comunitats creients d'arreu del món expressar junts que "la pau és un do del cel".

En el primer dels cinc grans capítols abordats pel Papa en

el seu missatge, hi ha la qüestió de la dignitat i de la llibertat de la persona humana. "La persona és el fonament i el fi de l'ordre social", escriu, ja que la persona és el subjecte de drets inalienables, i no rep pas aquests drets des de l'exterior sinó que dimanen de la seva mateixa naturalesa.

"D'aquest principi primer i fonamental de l'ordre social, segons el qual la societat té per fi la persona, deriva l'exigència que tota societat ha d'organitzar-se de manera que permeti a l'home realitzar la seva vocació en plena llibertat i, a més, ajudar-lo", continua el Papa.

"Les autoritats civils tenen el deure —precisa Joan Pau II— de fer de manera que els drets dels individus i de les comunitats siguin respectats. (...) En cap cas, l'organització de l'Estat no pot abstenir-se de la confiança dels ciutadans, ni retirar a les seves associacions religioses el seu espai vital ni posar-se en lloc seu".

El Papa constata que, freqüentment, el dret a la llibertat no és "correctament comprès"

i que no és prou respectat. "Hi ha, escriu, per una part formes d'intolerància espontània" i per altra, en un cert nombre de països, "les normes legals i les pràctiques administratives que limiten o anul·len, de fet, els drets que les constitucions reconeixen formalment als creients individualment i als grups religiosos".

Avui,

**Suplement
Any Marià**

X. NICOLAS

**El meu germà
agnòstic**

Pàg. 3

Aquest diumenge

**Un nou bisbe per
a Barcelona**

Avui, diumenge, dia 27 de desembre, en l'església catedral de Barcelona, l'arquebisbe de la diòcesi, cardenal Narcís Jubany, consagrarà bisbe el Dr. Lluís Martínez Sistach, fins ara un dels tres vicaris generals i des d'ara bisbe auxiliar de la diòcesi barcelonina.

"Catalunya Cristiana" informará sobre aquest acte de tanta significació per a l'Església local. Mentrestant felicitem el nou bisbe auxiliar.

La portada del nostre número de Nadal (430)

N. de la R.- En la portada interior del número 430, explicant la nostra portada nadalenca, consignàvem l'autor del retaule del Roser, però no esmentàvem on es venera, que és a l'església parroquial de Sant Vicenç de Sarrià, de la nostra ciutat. Finalment l'autor de la fotografia és el senyor Pere Rotger i Sintès. Preguem que ens perdonin aquestes omissions.

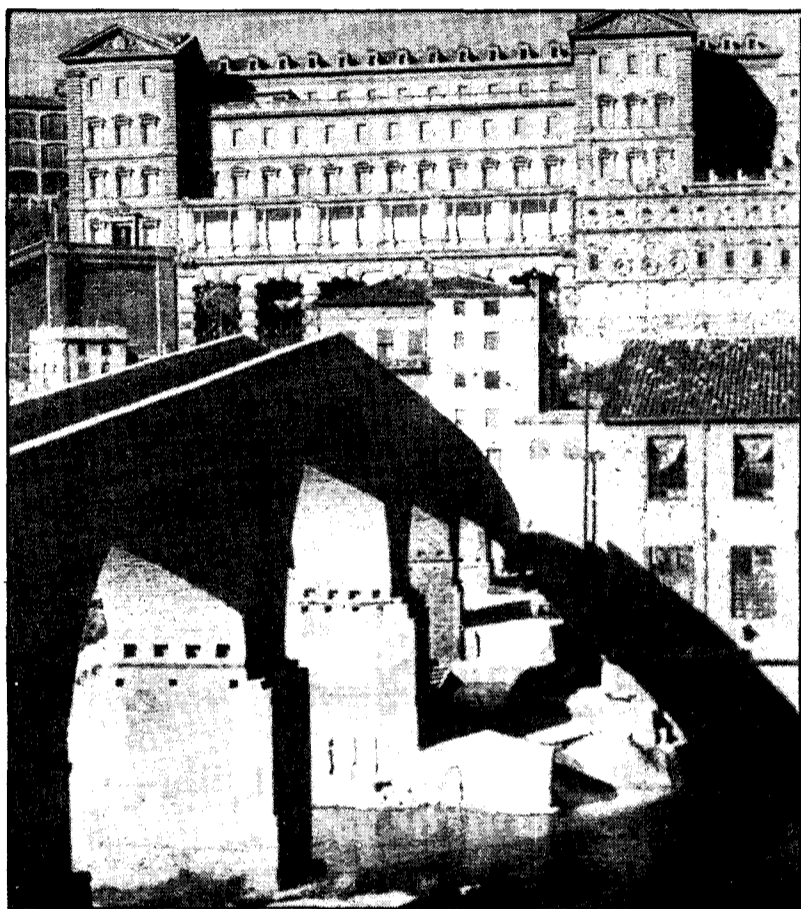

L VIATGE CULTURAL

Dia 17 de gener 1988

MANRESA - L'AMETLLA DE MEROLA

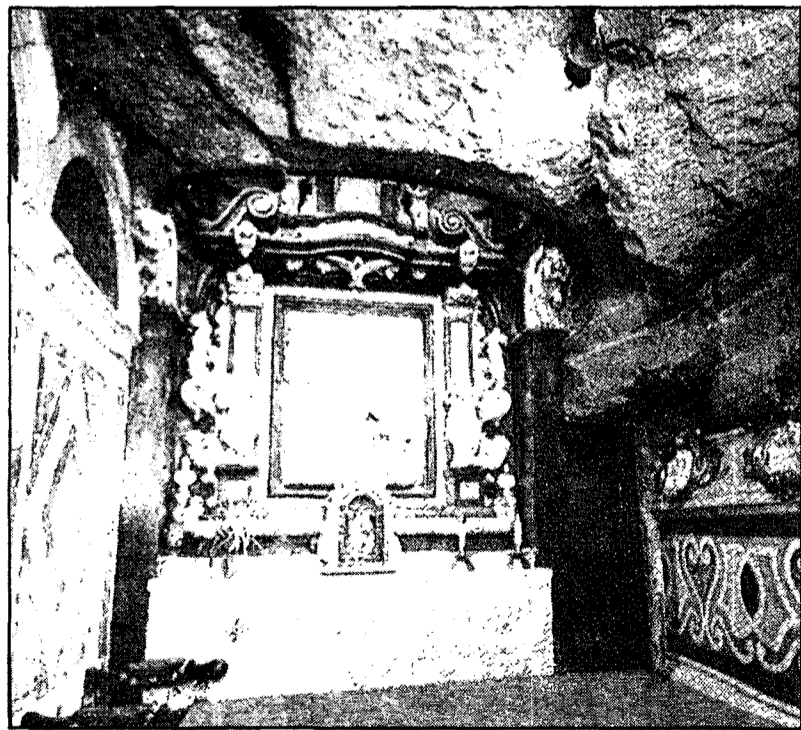
Visitarem la Santa Cova - la capella del "Rapte de Sant Ignasi" - el museu Comarcal i la Seu. A la tarda assistirem a la representació dels pastorets "La flor de Nadal" de Francesc A. Picas en el Teatre Esplai de l'Ametlla de Merola.

Sobre el riu i el pont, la mola d'estil barroc del Col·legi-Residència dels PP. Jesuïtes, construïda sobre la Santa Cova on Sant Ignasi de Loiola escriví els seus "Exercicis Espirituals"

Plaça Major de Manresa

Santa Cova

**PER NADAL, VENEN ELS FREDS,
I ELS CAMINS SÓN PLENS DE GEBRE,
MISSA DEL GALL, EL PESSEBRE,
EL TIÓ I ELS PASTORETS.**

(Preludi de "La Flor de Nadal")

Els pastorets de l'Ametlla de Merola

Preu 2.500 ptes., comprnent viatge, visites, propines, sorteig de llibres i dinar al restaurant.

Per reserves de places truqueu al Tel. 215 28 05 Sra. Montserrat. La sortida serà a les 8 en punt del matí, carrer de València, xamfrà Balmes.

Preguem els participants en els viatges culturals de CATALUNYA CRISTIANA, que assisteixin a la missa vespertina del dissabte, en els seus llocs de costum, ja que no podem garantir la tornada, en hora hàbil per complir el precepte dominical.

AVIS

La Direcció del Viatge Cultural es reserva el dret d'anul·lar l'excursió i de modificar l'itinerari anunciat, durant el viatge, si les circumstàncies ho aconsellen.

EDITORIAL

Ens disposem a encetar l'any 1988. Manquen només una dotzena justa d'anys per arribar a la llinda del 2000 i per entrar, el 2001, en el segle XXI. El panorama, com sempre, té llums i ombres. No ens agrada fer de Cassandra. Ara bé, avui i a casa nostra, hi ha ombres allargassades i espesses que ens pertoca denunciar. La Història jutjarà la nostra època. Els silencis culpables —els d'aquells que tenien la obligació i els mitjans per parlar; ens hi contem nosaltres— seran condemnats durament. I el judici de la Història no és més que l'esboç estrafet del Judici d'Aquell a qui el Pare ha reservat aquesta tasca resolutòria del temps dels homes en l'Eternitat de Déu, com diria Romano Guardini.

Aquests dies de final d'any s'amunteguen sobre la taula de redacció una colla de retalls de diaris i de revistes —de casa i d'arreu— que giren tots al voltant d'un mateix tema: el materialisme actual i una de les seves conseqüències més greus, que l'ex-primer ministre francès Raymond Barre assenyala en una entrevista a "La Croix" com la manca de vitalitat del nostre món occidental. La vitalitat entesa aquí en el sentit més estricte: ser capaç de donar vida. L'actual cultura materialista i edonista no sols menysvalora la vida en els seus estadis germinals (avortament) i terminalis (eutànasia), sinó que és incapaç d'assegurar el relleu generacional. "La taxa de la natalitat a Europa —Espanya, amb Catalunya al davant, no se n'escapa— està baixant fins a tal punt que la mitjana de fills per dona no arriba a reemplaçar la parella", llegim a La Vanguardia del 16-12-87. En l'entrevista esmentada, R. Barre afirma: "El poder polític s'ha d'esforçar en redreçar les corbes de la demografia. Car ha de donar comptes de la vitalitat del poble que li ha fet confiança. La vitalitat demogràfica no és només una dada econòmica capital, de la qual depenen la capacitat de producció, la dimensió dels mercats, l'equilibri dels pressupostos socials, és sobretot la traducció de la nostra fe en nosaltres mateixos, de la nostra confiança en l'esdevenidor". Però qui ni fa cas? "Europa

Un cristianisme social per un poble a la deriva

ja és una península vella voltada d'un oceà jove" diu Paul Paillat, citat per La Vanguardia, que segueix "si les previsions demogràfiques no fallen, amb l'arribada del segle XXI perdrem allò que l'actor còmic Danny Kaye va definir com el recurs natural més valuós de qualsevol país: els seus infants". "La població envelleix a passos de gegant —continuem citant La Vanguardia—. La taxa actual de la natalitat se situa al voltant del 1'8 a Europa i del 1'9 a Espanya... Per a renovar la piràmide de la població seria necessari un mínim del 2'1. Si aquesta situació continua en els pròxims quatre anys, serà irreversible".

Aquesta és la situació dramàtica. I les seves causes? El punt d'inflexió de la corba de la natalitat fins a aquests nivells alarmants coincideix amb els anys de la crisi cultural i moral, acompanyada de la crisi religiosa. Seria interessant escatir fins on les unes han influït o son causades per l'altra, limitem-nos aquí a constatar-ne la simultaneïtat. A casa nostra, el canvi polític hi ha afegit un element més que ha actuat algunes vegades com a justificador còmode, —que excusa d'anar al fons dels problemes i estalvia de mantenir una actitud crítica, davant qualsevol canvi de comportament moral. Es pot resumir en el conegut lloc comú de "l'assignatura pendent". Amb aquest motiu, ben poc raonat, la separació de l'Església i l'Estat ha estat interpretada per una certa intel·ligència fermament establerta en els llocs de poder i de difusió com l'oblit, sinó el menyspreu, del pas-

sat —i del present!— cristià del país. S'ha pretès poder construir la nova societat alliberada sobre les bases del materialisme —només és veritable allò que es pot tocar i apamar— i el seu acòlit inseparable en el terreny moral: l'hedonisme —el plaer immediat i a qualsevol preu—.

Ara bé, la manca de vitalitat d'aquesta pretesa cultura n'acusa amb força la seva feblesa ideològica. Les ideologies s'han mort, es diu i es repeteix avui. Però les anomenades ideologies pretenien desbancar la concepció cristiana de l'existència. Això ho han assolit, però han deixat grans sectors de la nostra societat a la deriva i, avui, enfrontades a greus problemes col·lectius l'arrel moral dels quals encara no es vol reconèixer. La por del moralisme paralitza avui a molts tant com l'acusació de ser fatxes i, per altra banda, l'ateisme revolucionari s'ha tornat ateisme conservador i llibertí, en paraules de Del Noce. Com ha dit, amb una fina ironia, Baltasar Porcel "és un consol que ja no siguin només els rics els qui viuen bé, sinó que també hi viu l'avantguarda del proletariat". Allò que realment és preocupant és que el nostre poble, abocat al suïcidi col·lectiu de l'esterilitat, inconscient del drama que ja comença a aflorar en les fredes estadístiques, sembla talment com els passatgers alegres i confiats del Titànic, gràcies al silenci d'alguns i al baladreix de molts.

Veritablement els cristians d'avui tenim una tasca ingent i difícil davant nostre. No podem acontentar-nos amb una Església pregant i adorant —que ens cal amb urgència— sinó que, per amor al nostre poble, devem fer un esforç de formulació dels valors rebuts de l'Evangelí i de la tradició cristiana fent-los intel·ligibles i interpel·lants per a l'home d'avui; hem de trobar els instruments del diàleg cultural sobre una real tolerància, certament, però sense complexos... Mai com avui ens cal, i —repetim— és un servei que ens demana l'amor al nostre poble, treballar intensament per un veritable cristianisme social.

No és fàcil parlar de Déu. Quan n'hem de parlar o bé ens pregunten sobre el tema experimentem que "les paraules per parlar-ne" o bé ens manquen, o bé sentim en el moment de dir-les que no seran enteses. Tampoc no ens arribem a preguntar si els mots que utilitzem per parlar de Déu tenen per a nosaltres un sentit i una significació. Les nostres vacil·lacions, el nostre quequeig, quan es tracta de parlar de Déu, en són un bon signe.

"Oh abismes de riqueses en la saviesa i en la ciència de Déu" (Sant Pau). És normal que tractant-se del "Déu més enllà de tot el creat, que només podem anomenar l'incognoscible" (Himne de la Pregària dels temps presents), no ens trobem pas en el terreny de la quantitat, sinó en el de la intensitat d'un despulament en el qual no és qüestió de com "prendre" sinó de ser com "près", no de tenir, sinó de ser. És per això que, quan s'entra en aquesta experiència, manquen les paraules, o haurien de mancar, és senyal que es comença a tractar veritablement de Déu. Perquè aleshores

res ens trobem en un país sense fronteres marcades en el qual no hi ha mapes d'estat major. Els místics ens parlen de la llum de Déu que és nit, de la font que dóna set, del repòs que és "cruel i furiosa quietud".

Trobo, de tant en tant, no cristians que em pregunten sobre la meua fe. A vegades el meu testimoni desperta interès, simpatia, i fins alguna vegada allò que un amic teòleg en diu "el bell i obscur sentiment agnòstic que alguna cosa de tot això podria ben bé ser veritat". Al costat de gent que aparentment viu tranquil·lament sense Déu (també hi ha cristians traquils), al costat d'escèptics pels quals la qüestió de Déu no és pertinent o no té interès, hi ha al mateix temps aquests homes que presenten que aquesta qüestió és una veritable qüestió a la qual no cal respondre massa fàcilment o massa ràpidament: això trauria seriositat a la qüestió.

XAVIER NICOLAS, S.J.

Una de les condicions per a un diàleg seriós amb aquells que hom continua anomenant amb poca traça "els no creients" és reconèixer els seus valors. Entre ells, la recerca és el més fonamental. Mentre escric això, penso en l'amic que es diu agnòstic. I que un dia em deia: "Els cristians parlen de Déu com si l'haguéssiu trobat pel carrer cinc minuts abans!". Per aquesta exigència, per la seva crítica de les representacions de Déu, em recordava que no es pot parlar de Déu per donar-se gust, o per professió, o per costum.

Si Sempre serà difícil parlar de Déu. Els nostres amics agnòstics ens posen davant d'aquesta veritat. M'agradaria de dir que a vegades ells ens ensenyen més la profunditat del misteri de Déu, que no pas els creients que conec. Per aquest mateix misteri em sento

en comunió amb ells, fins i tot si, de moment, ells no poden treure'n res d'aquest misteri.

Els cristians (jo en sóc) funcionen sovint com si tinguéssim les respostes definitives sobre Déu, sobre la seva voluntat. El meu germà agnòstic em posa en guàrdia contra aquesta manipulació de Déu que l'Escriptura no cessa de condemnar.

Per altra banda, ¿és que la nostra fe no és tant un qüestionament com un consentiment? M'agrada aquest text de R.M. Rilke: "S'ha de ser pacient davant de tot allò que encara no està decidit en el nostre cor. Esforceu-vos a estimar les vostres pròpies qüestions, cada una com una cambra tancada, com un llibre escrit en llengua estrangera. No cerqueu de seguida respostes que no us poden ser donades perquè no sabreu viure-les. Potser, senzillament, vivint-les, acabareu per entrar insensiblement, un dia, en les respos-

tes". Com tampoc no puc deixar de pensar en aquest text de Jesús advertint-nos: "Encara tinc moltes coses per dir-vos, però ara com ara no podríeu suportar-les. Quan vindrà l'Esperit de la veritat, us encomanarà vers la veritat total". (Joan 16).

En acabar aquestes reflexions, penso altra vegada en el meu amic. Com un de més entre els meus altres amics, es pregunta si no hi ha en joc quelcom d'essencial en aquest afer de la fe. Però no veu com podria fer un pas més enllà. Altres, ho sé, farien aquest pas si no hi hagués l'Església i tot el que hi ha hagut de contestable en el cristianisme a través de la història.

Finalment, n'hi ha d'altres, homes i dones, que, amb tota lleialtat, giren al voltant de l'Església, al voltant de la fe, però sense decidir-se a entrar-hi. ¿Per què? ¿Per què aquests homes generosos i oberts no es decideixen? I jo, ¿per què he pogut creure? I altra vegada ens trobem amb el misteri de Déu.

(de "la Croix")

El meu germà agnòstic

Catalunya Cristiana

EL SETMANARI DE MÉS DIFUSIÓ DE CATALUNYA

Difusió controlada per O.J.D.

MEMBRE DE LA UCIP

Director: Joan E. Jarque i Jutglar

Sots-director: Francesc Malgosa i Riera

Edita: Fundació Catalunya Cristiana

Gerent: Jaume Roigé i Torrentgenerós

Disseny: Josep Samper i Aledo

Redacció, administració, publicitat i fotocomposició: Edifici de la Parròquia de la M. de D. dels Àngels C/. València, 244, 2on. Tels: 215/27 39 - 28 05 - 27 84 08007 Barcelona

Impressora: Publigraf, S.A.L. Consell de Cent, 224, Barcelona D.L. B.14.387/79

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal, 3.900 Ptes.

Europa: 7.800 Ptes. □ Amèrica: 9.750 Ptes. □ Àsia, Àfrica: 10.500 Ptes. □ Filipines: 10.500 Ptes. □ Àsia (més oriental): 13.300 Ptes. □

RESPIR

QUI EN SIGUI CONFRARE...

Escrivia en Foix que Déu, fort i etern i omnipresent, hom el trobaria, a totes hores i a tots els països, de cara a mar, assegut, pacient i misericordiós, amb els vells i els jubilats, al banc del si-no-fos. Una genial intuïció poètica, plena de tantes ressonàncies evangèliques que l'espai no dóna ni per a fer-ne la llista. Per començar, hi ha una veritat central: un Déu que es fa home. Continua amb allò que els teòlegs anomenen amb paraula grega la kenosis del Senyor: essent de condició divina, es féu com un de tants. I acaba amb els del banc del si-no-fos, que deuen ser l'equivalent dels publicans i els pecadors de l'evangelí. O al revés: els publicans i els pecadors eren els si-no-fos d'aleshores, aquells qui tenien la gosadia de pensar: Si no fos que el Senyor ens estima!

MIQUEL ESTRADÉ

En les velles terres conreades per l'Església, cada ciutat i fins cada vila té el seu sant. Fruit saborós d'aquell país i, ensem, el seu protector i guia. Francesc d'Assís, Caterina de Siena, Teresa d'Avila foren exemples il·lustres del que dic.

Aquesta tradició de sants i homes o dones de Déu, tingué el segle passat a Catalunya un esclat molt notable: els PP. Claret, Palau, Coll, Manyanet, Enric d'Ossó, el Bisbe Caixal, la Mare Vedruna, París, van sortir per gràcia de Déu i com un servei ben concret de fe i caritat per al poble.

El segle actual no ha estroncat pas aquesta tradició d'homes i dones de Déu. He tingut la sort de conèixer, en els seus darrers anys, el Dr. Pere Tarrés i Claret, home i capellà en el qual no costava gens veure la presència de l'amor de Déu, ja que el seu viure era una contínua donació a tots.

No he conegut el P. Francesc SAGRERA, que està encara il·luminant la Vila de Moià amb el seu record. Un dels seus deixebles, en invitar-me a escriure alguns mots sobre aquest home, sacerdot i religiós singular, invocava el motiu que el P. SAGRERA havia estat estudiant al Seminari de Barcelona, com jo també ho he estat.

Però no cal ni aquest ni cap altre pretext (com ho fora també el d'haver cantat missa l'any que jo vaig néixer: el 1926). La raó de més pes de cara a escriure sobre una persona que hom no ha conegut és l'impacte que causa la notícia de la seva vida.

A mi m'ha fet pensar que, segurament, estem da-

El P. Francesc Sagra, Sch. P. en la línia dels servents de Déu

JOSEP Me ROVIRA BELLOSO

vant d'un d'aquells homes dedicats a Déu —enamorats de Crist com diu Mn. Ramon ROCA— que, per això mateix, són font inestroncable de caritat testimonial i eficaç amb el poble que estimen amb el mateix lliurament de Jesús. I em sembla que és molt important que estiguem atents, a l'aguait, dels homes i dones plens d'evangeli que el Senyor regala al seu poble. És per això que m'atreveixo a escriure.

I ¿què és el que m'ha fet pensar que estàvem davant d'una d'aquestes persones en les quals s'encarna el do de Déu?

Ho diré ben senzillament, com una llista apresada després d'haver llegit amb tot l'interès el material escrit i el testimoni oral del deixeble esmentat. M'ha semblat entendre que el P. SAGRERA ha estat un home de cultura molt vasta, de lectura escollida, en la

qual predominava l'Evangeli, esdevingut nodriment cordialment assimilat.

Ha estat un educador preparat no tan sols per un bon natural sinó per la gràcia de Déu i pel seu esforç que feien de les seves passions els bons sentiments fortament arrelats en la caritat.

Ha estat un home que, precisament per estar ancorat en Déu, s'avançava al seu temps, promovent en la seva classe la **participació responsable** dels seus alumnes; valorant la llibertat que aporta dignitat als homes per sobre de la tirania. Un home en el qual l'**instint de la caritat** el portava a eixamplar les fronteres de l'estimació per sobre de la mirada i la volada més curta dels benpensants; un home «del partit de Crist», és a dir, un home que sense mirar el partit ni la procedència dels seus germans, estimava i es lliurava als més humils i necessitats per poder ser realment de tots. Un home que estimava Catalunya i tots els qui en ella es guanyaven el pa.

I quan en una etapa històrica ben difícil, en que les tensions acumulades i les crispacions irreconciliades acabaren en tragèdia —com són els deu anys anteriors a la guerra civil del 36— quan en un temps així sorgeix un home bo, capaç d'expressar la caritat de Déu en el seu somriure, pedagog nat, lliurat als més senzills per tal de poder de debò estimar tot-hom, llavors —admirats i tot recordant-lo— podem començar a pensar si tal vegada Déu ha visitat el seu poble i ha fet passar la imatge de la seva benigna estimació.

El dia 8 de desembre de 1987 ha de passar a la història com a data memorable. La pau ja no és tan lluny. Els dos colossos, els dos gegants de la terra firmen un tractat pel qual es comprometen a destruir, o desmuntar, unes armes de les que, ambdós, havien anat muntant com a defensa i atac per si es produïa una tercera guerra mundial.

L'acte de la firma, retransmès a tot el món en directe en una fastuosa ostentació tècnica per totes les emissores, ha pogut ser presenciada per milions i milions de telespectadors d'arreu del món i no hi ha dubte que la notícia ha desencadenat una autèntica allau de comentaris de satisfacció, d'alegria, de joia i de consol. Des-

armament! Per fi! Els governants s'adonen que el poble no vol guerres, que s'ha de treballar per la pau; que el millor destí que es pot donar a tota la màquina de guerra és a la pila de la ferralla.

Periodistes i comentaristes de l'actualitat internacional, en donar i comentar la notícia, destaquen la immensa importància d'aquest acte, pel què representa per l'avenir de la humanitat. La guerra s'allunya, la pau s'acosta. S'ha aconseguit aquest primer pas que demostra que el món ja no

confia en la guerra i aquest gest dels dos imperis més poderosos de la geografia universal ens omple d'esperança envers un futur més just i més pacífic.

Ho sento, jo no puc evitar el mal pensament provocat per un residu de desconfiança envers els polítics que avui governen aquest món en el qual ens trobem embarcats. Quan penso que el pacte podia ser, i havia de ser, molt més fàcil i molt més ampli, desconfio. Quan penso que el pacte no-

més es refereix a un 4% de les armes que ambdós tenen preparades, em sembla que tot aquest **show** no és una etapa del camí de la pau sinó un foc d'encenalls, una cortina de fum, un joc de mans per simular que es desarmen quan en realitat només es desprenen de quatre armes ja antigues, ben bé només quatre mentre se'n guarden les noranta-sis restants i sense cap mena de dubte continuen fabricant-ne d'altres molt més modernes, més mortíferes, més aterridores.

Ho sento, no puc fer-hi més, no puc evitar el mal pensament (?) que tot això no ha estat més que una gran mentida perquè desprendre's del 4% del potencial bèl·lic no significa més que l'escarola del canari, un estratagema per fer callar la galeria i que tot continuï igual.

Ho sento, no hi puc fer més, i penso que el dia 8 de desembre de 1987 serà una data històrica que significarà, el temps ho dirà, un primer pas cap a la pau, tant de bo, o una gran mascarada, una majúscula aixecada de camisa. M'agradaria poder creure que ha estat un primer pas cap a la pau, però necessito veure aviat el segon, si no... ho sento, no puc fer-hi més.

Ho sento, no ho puc evitar

ANTONI MUNNÉ I TOMÀS

ARA MATEIX

Arribem a les acaballes de l'any amb una d'aquelles polèmiques que —és clar que amb massa optimisme— ens afegiràvem que ja no tindrien lloc després de l'adveniment de la democràcia: comentaris de premsa i, després, una nota de protesta del Govern de Madrid al Vaticà, contra els bisbes d'Euzkadi. Tot plegat escampa un polsim de suspicàcia que enterboleix la visió del ciutadà —en amplis sectors ja marcat pels prejudicis— i no és estrany trobar algú que t'etzi: així, els bisbes bascos, van a favor dels etarres? Hi ha qui ho pregunta amb perplexitat i hi ha qui ho insinua amb la inconfessada esperança de matar dos pardals d'un sol tret: el terrorisme i altres coses, aquestes legítimes, que li fan nosa... Per això és important saber què han dit, en realitat, els bisbes d'Euzkadi, en el document "Diàleg i negociació per a la pau", que és a la base de tota la polèmica esmentada.

1. Han exercit de bisbes del seu poble. Això d'entrada. Han sentit, com ells mateixos diuen, la seva "responsabilitat de pastors al servei de l'Evangeli" i l'han manifestada "sense envair terrenys que són propis d'altres competències." Trobo fora de lloc les crítiques dels qui vénen a suposar que els bisbes d'una nacionalitat no haurien de fer documents sense un consens de tota la Conferència Episcopal espanyola. Ha estat oportú el president d'aquesta, el cardenal Suquia, en recordar "l'autonomia" dels bisbes a les seves diòcesis. Un concepte que caldria aprofundir, per tal de superar la sensació, viva entre els catòlics d'algunes comunitats històriques, que l'organització eclesial ha quedat per sota de la civil, quant a nivell de desenvolupament autonòmic.

2. Estan contra la violència terrorista. Ho han declarat repetidament, ho han expressat en una nota que acompanyava el document i el text d'aquest ho torna a dir a bastament. Qualsevol interpretació diferent en aquest punt és calumniosa.

El document dels bisbes bascos

J. CARRERA PLANAS

3. Comprenen a fons el poble basc i l'expliquen. Ens costa percebre, de lluny estant, la realitat social d'Euzkadi. Allò que, en altres indrets, solem descriure com un brot residual de violència dins el conjunt d'un Estat de dret, allà és sentit com el problema de la "pacificació del país". Els bisbes mateixos parlen de "contactes entre els implicats en enfrontaments, a vegades sagnants." Són matisos que indiquen la complexitat d'una situació que no és possible explicar amb simplisme. La clau d'aquesta peculiaritat ens l'assenyalen clarament els bisbes: "La manca de consentiment respecte del model institucional que ha de configurar políticament el nostre poble." I això, "tant pel que fa a la manera de constituir-se el poble basc en sí mateix, com pel que fa a les relacions que ha de tenir amb l'Estat espanyol."

Davant aquesta dissensió "ningú no pot arrogar-se en exclusiva la pretensió de tenir l'única i veritable clau de la interpretació històrica." I cal descartar "qualsevol forma de dogmatisme" i "el recurs a la força armada".

4. Reflexionen sobre l'autodeterminació i intenten desbloquejar-ne el debat. En aquest punt delicat, el document concilia sàbiament el reconeixement de l'autodeterminació, com a dret innegable de cada poble, amb la "norma objectiva que el determinarà en cada moment històric". S'allunya, així, dels qui volen considerar l'autodeterminació com una opció que ja és implícita en el procés històric i en l'exercici del joc democràtic normal, i també dels qui el redueixen al simple mecanisme d'una consulta. I

obren una altra via per a desbloquejar el debat: "la investigació crítica, la discussió raonada, el diàleg polític..."

5. Abonen un procés de negociació "entre les parts enfrontades". No es tracta d'un simple diàleg sinó d'alguna cosa més: "concessions mútues" i "acord consensuat que ofereixi un compromís d'actuació pràctica i operativa". I amb unes condicions: sinceritat, no imaginar-la com "una fase més dins una estratègia de lluita", "reconeixement de l'ordre cívico-políticodemocràtic". Avancem, fins i tot, un suggeriment: que la representativitat política "sigui atribuïda exclusivament als grups que acceptin les lleis bàsiques de la convivència democràtica". Val a dir que la idea de la negociació ni és nova ni l'han tinguda només els bisbes bascos. Aquests, més aviat li posen unes condicions ètiques. Com ha dit també monsenyor Suquia, "els bisbes bascos han escrit en la mateixa clau amb què actua el Govern". Ara bé, en un cert sentit, els fets polítics resulten, paradoxalment, menys compromesos que la paraula orientadora. Perquè aquells poden ser publicats o silenciats, abandonats i represos de nou... segons el clima social de cada moment. En canvi, l'orientació doctrinal té un caràcter més permanent i està exposada a que un esdeveniment inesperat la faci aparèixer inoportuna...

6. Demanen una pau amb justícia. Per tant, que no es confongui "una estratègia de pau amb una estratègia de victòria". Cal que també l'acció policial es mantingui dins els límits de l'ordenament jurídic, que es descarti amb mesures eficaçes, el recurs a la tortura en les investigacions, i que siguin reconeguts dels drets humans dels presumptes delinqüents.

I una consideració final, en el marc de les festes nadal·lenques i de la jornada internacional de la pau: "Sembrar la pau vol dir estar disposats a donar i a rebre comprensió, acolliment, perdó." Que n'hi hagi, també, una mica per als propis signants del document...!

CATALUNYA

Es redueix la població a les comarques interiors de Tarragona

Nou de les deu comarques de Tarragona van veure reduir els seus índexs demogràfics durant l'any passat. Únicament el Baix Penedès experimentà un lleuger augment de la seva població en aquest període. Els augments de població es varen registrar només en alguns municipis del litoral, en detriment dels de l'interior, on la seva despoblació s'accentua.

Durant al llarg dels cinc anys (1981-1986), les comarques de Tarragona han vist augmentar la seva població en només 10.833 habitants.

El cens de població ha disminuït a les comarques del Priorat, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta, en percentatges que van des del 2,06 per cent al 5,33 per cent. A la comarca del Tarragonès, els descens ha estat només d'un 0,02 per cent.

Tarragona ha vist reduïda la seva població en un 2,39 per cent i Tortosa en un 7,60 per cent.

Pel que fa a la taxa de natalitat en concret, si bé el 1976 fou del 22,1 per mil a la comarca del Tarragonès, l'any 1985 fou només del 12,9 per mil. La mortalitat passà, en aquesta comarca del 7,4 per mil el 1976 al 7,3 per mil el 1985.

Una multinacional petrolera invertirà 3.500 milions quan acabi el monopoli de Campsa

Dyneff, companyia multinacional francesa del sector petrolífer, té en estat molt avançat el projecte d'instal·lar un important nombre de gasolineres a Espanya, en el moment que la situació de liquidació del monopoli de Campsa ho facin possible. En principi pretén disposar d'una xarxa pròpia o abanderada d'unes 50 estacions de servei, totes elles automàtiques i informatitzades al màxim, per a la qual cosa ha projectat inicial-

ment la inversió de 3.500 milions de pessetes.

Entre els projectes de la multinacional per al mercat espanyol figura al mateix temps la construcció d'una terminal de càrrega i diversos dipòsits per al magatzematge dels seus productes al port de Barcelona. El moment per a l'inici de les obres necessàries per aquestes instal·lacions encara està pendent d'un acord entre la companyia petrolera i les autoritats del port de Barcelona.

ESPANYA

El CGPJ contra la pena de mort en el Codi militar

El ple del Consell General del Poder Judicial ha informat negativament sobre la regulació de l'execució de la pena de mort en temps de guerra continguda en l'avantprojecte de llei processal militar. Opina que hauria de ser objecte, en el seu cas, d'una llei orgànica.

Aquesta és la primera vegada que el Consell ha tingut ocasió de pronunciar-se sobre el restabliment de la pena de mort, abolida per la Constitució l'any 1978 i restablerta l'any 1985 pel Codi Penal Militar per a temps de guerra, actualment en vigor, ja que aquest text legal no passà a informe del Consell.

En l'informe del Consell, que ha estat remès al Govern, els seus membres es declaren contraris unànimament a la pena de mort "encara que respecten la seva limitada possibilitat constitucional" i entenen, a més a més, que la seva regulació per al cas de guerra s'havia d'haver ajornat fins que s'hagués produït aquesta situació.

Més de la meitat dels turistes de Madrid són espanyols

Segons previsions de l'Institut Nacional d'Estadística, Madrid va rebre durant 1987 a prop de 8.000.000 de visitants, molts dels quals han acudit a aquesta ciutat

durant els mesos de juliol i agost.

El passat any 1986 passaren per Madrid 4.700.000 persones procedents de les diferents ciutats espanyoles i 3.100.000 de diferents països, entre els quals destaquen: Estats Units, França, Itàlia i Regne Unit, entre d'altres. Per altra banda, els mesos preferits pels estrangers per a la seva estada a Madrid són abril, juliol, agost, setembre i octubre.

El govern balear reclama diners a l'Estat

El govern de les Illes Balears reclama a Madrid el pagament de 1.123 milions de pessetes que, segons ells, l'Administració els deu pel compromís adquirit per al seu finançament autònom.

El misteri d'Economia i Hisenda, per la seva banda, no vol ni sentir parlar d'aquesta xifra i, entre d'altres coses, al·lega que s'han de descomptar almenys els 300 milions que el ministeri de Transports inverteix en la promoció turística de les Illes. "Això és inacceptable —assegura Joan Huguet, vice-president del govern balear—, perquè la promoció exterior del turisme és competència exclusiva de l'Estat".

Al llarg de les converses que el govern de les Illes ha mantingut amb el ministeri d'Economia, únicament s'han aconseguit 2.751 milions de pessetes, "xifra que constitueix una autèntica misèria en comparació amb les enormes quantitats que les Balears recapten per a l'Estat".

MÓN

Cada any moren de fam 160.000 infants al Brasil

Almenys 160.000 infants moren anualment al Brasil a causa directament o indirectament de la fam, segons informà el diari *O Globo*. Cada quatre minuts moren dos infants menors d'un any, un dels quals de la regió del nord-oest, la més pobra del país. Al Brasil, de cada 1.000 infants, almenys

—Jo he estat i seré sempre cristià i català.

Creç que no cal posar més adjectius a aquestes grans veritats.

Osvald Cardona era personalment un enamorat dels goigs, que prodigava sempre que s'esqueia —a través dels Amics dels Goigs— entitat de la qual fou vice-president, ponderant sempre en concursos o publicacions aquesta celebrada i antiga variant poètica tan rica en el nostre país.

En aquesta crònica massa colpida pel dolor, voldria citar tres motius personals molt lligats al bon amic traspassat, que jo —i penso que també tots els qui varen conèixer-lo— sempre hem admirat: L'humil resignació en què portava el seu estat físic, l'extraordinària capacitat intel·lectual, i el seu tarannà profundament cristià, la seva sòlida fe.

Avui dia 14 de desembre jo li havia tramès per correu la meua nada-la. Dues hores després em comunicaven el seu traspàs. Malauradament ja no podrà llegir-la. Si ho hagués fet, m'hauria contestat —segur— amb aquella seva sòbria bondat, estilada elegància i pulcra intenció, com feia cada any —com féu l'any passat— en contestar-me la nada-la:

—Hessem l'esperit per Nadal més que mai!

Que Déu el tingui, ara i sempre, en el Nadal etern.

PERE VIVES i SARRI

ria. Com a gran dominador que fou de l'italià, va traduir singularment Petrarca, Tasso, Papini i Pellico. Era un erudit en assaig i investigació literària i el seu prestigi intel·lectual era conegut —i reconegut— arreu dels Països catalans. Fou, també, membre de la junta directiva de l'Orfeó Català.

Home ja de jove baldat per un impediment físic —als 16 anys va sofrir una poliomielitis— que el feia caminar amb dificultat, aquesta inhibició del cos que el perjudicava, li havia fet créixer en canvi —m'ho comentava— les seves condicions intel·lectuals.

Company de la penya literària "Rall", amic dilecte amb qui vaig compartir jurats de premis literaris (el darrer va ser els de la parròquia de la Sagrada Família - maig 1987), no tenia mai cap refús per col·laborar a revistes, prolongar llibres d'amics i coneguts, comentar assumptes de lletres o regrejar amb quatre ratlles encertadíssimes els llibres que rebia.

Osvald Cardona fou una persona molt culta, un autèntic arxiu de recerques literàries, un memoriós de les lletres impreses —clàssiques i actuals—, un escriptor amb lucidesa i autoritat. Fou un home equànime, d'esperit selecte, d'acurada il·lustració en els seus coneixements, anàlisi i pronòstics. Fa anys, un dia d'entre tants passats en conversa a casa seva, intimant sobre circumstàncies polítiques i socials, llavors escaients, va dir-me:

OSVALD CARDONA i ROIG

Poc podia pensar que el passat diumenge en anar a veure el bon amic Osvald Cardona, a la clínica Platon, seria l'última vegada de veure'l.

Havia nascut a Barcelona el dia 14 d'agost del 1914. Fou poeta, assagista, escriptor, filòleg, professor de català i s'havia especialitzat en estudis sobre llenguatge i crítica literà-

74 no completen el primer any de vida, un índex només comparable amb els països més pobres del món. S'agrega que les diarrees infeccioses són responsables del 50 per cent de les morts, mentre que el desnodriment respon a un 10 per cent.

Destituït un dels presidents d'una República iugoslava

El president de la presidència col·legiada de la República de Sèrbia, Ivan Stambolic, ha estat rellevat de les seves funcions en el transcurs d'una reunió d'aquest organisme.

Un comunicat oficial afirma que la presidència de Sèrbia va

prendre aquesta decisió per "aclarir la situació creada per les crítiques dirigides públicament contra el senyor Stambolic" i "les dificultats a què han donat lloc per seguir en el normal exercici de les seves funcions".

A la capital iugoslava el cessament de Stambolic no ha sorprès a ningú ja que des de fa tres mesos, Stambolic és objecte d'una viva campanya de crítiques per part del partit serbi que li reprotxava l'obert suport que va oferir, amb ocasió del vuitè ple del mes de setembre passat, al número u del partit de Belgrad, Dragisa Pavlovic, destituït per la seva posició moderada sobre la qüestió de Kosovo —eterna poma de la discòrdia entre serbis i albanes— i la seva oposició a l'ascens serbi.

NOVEDAD

EDICIONES RIALP

SANTO ROSARIO
en cassette

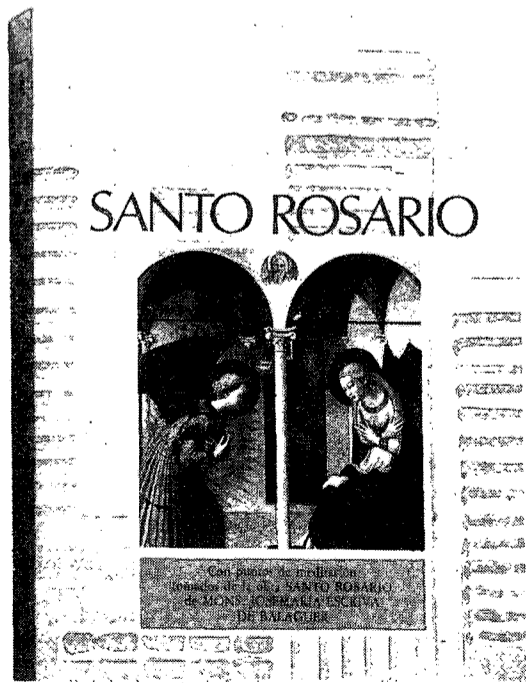
Al iniciarse el Año Mariano decretado por el Papa, Rialp tiene la alegría de ofrecer una grabación del Santo Rosario completo, con los puntos de meditación de la obra «Santo Rosario» de Monseñor Josemaría Escrivá de Balaguer y una homilía del mismo autor sobre la Virgen María:

Cassette 1. Cara A: Misterios gozosos y letanías.
Cara B: Misterios dolorosos y letanías.

Cassette 2. Cara A: Misterios gloriosos y letanías.
Cara B: Texto de la homilía titulada «LA VIRGEN SANTA, CAUSA DE NUESTRA ALEGRÍA», pronunciada el 15.VIII. 1961, fiesta de la Asunción.

Para rezar el Santo Rosario siempre en compañía, como en familia: para el coche, en los desplazamientos, y para el hogar; para las personas que desean sentirse acompañadas al rezar, y para un sinfín de situaciones individuales y colectivas. Para rezar mejor y para propagar el Santo Rosario por el mundo.

P.V.P.: 1.800 ptas.

Pedido a su librero habitual o a:
Ediciones RIALP, S.A.
C/ Claudio Coello, 16 - 28001 MADRID - Teléf.: 431 91 32

Al Vaticà, amb assistència de tres premis Nobel, es tractà d'aquest tema

La medicina vol humanitzar-se

Tres han estat els temes principals de la II Conferència Internacional de la Medicina que s'ha celebrat al Vaticà: la vida i el dret a la vida; l'home i la salut, i l'home i la medicina.

Especialistes de la sanitat d'arreu del món s'han reunit al Vaticà per tractar de la "humanització de la medicina", invitats per monsenyor Angelini, Pro-president de la Pontificia Comissió per a la Pastoral dels operadors sanitaris.

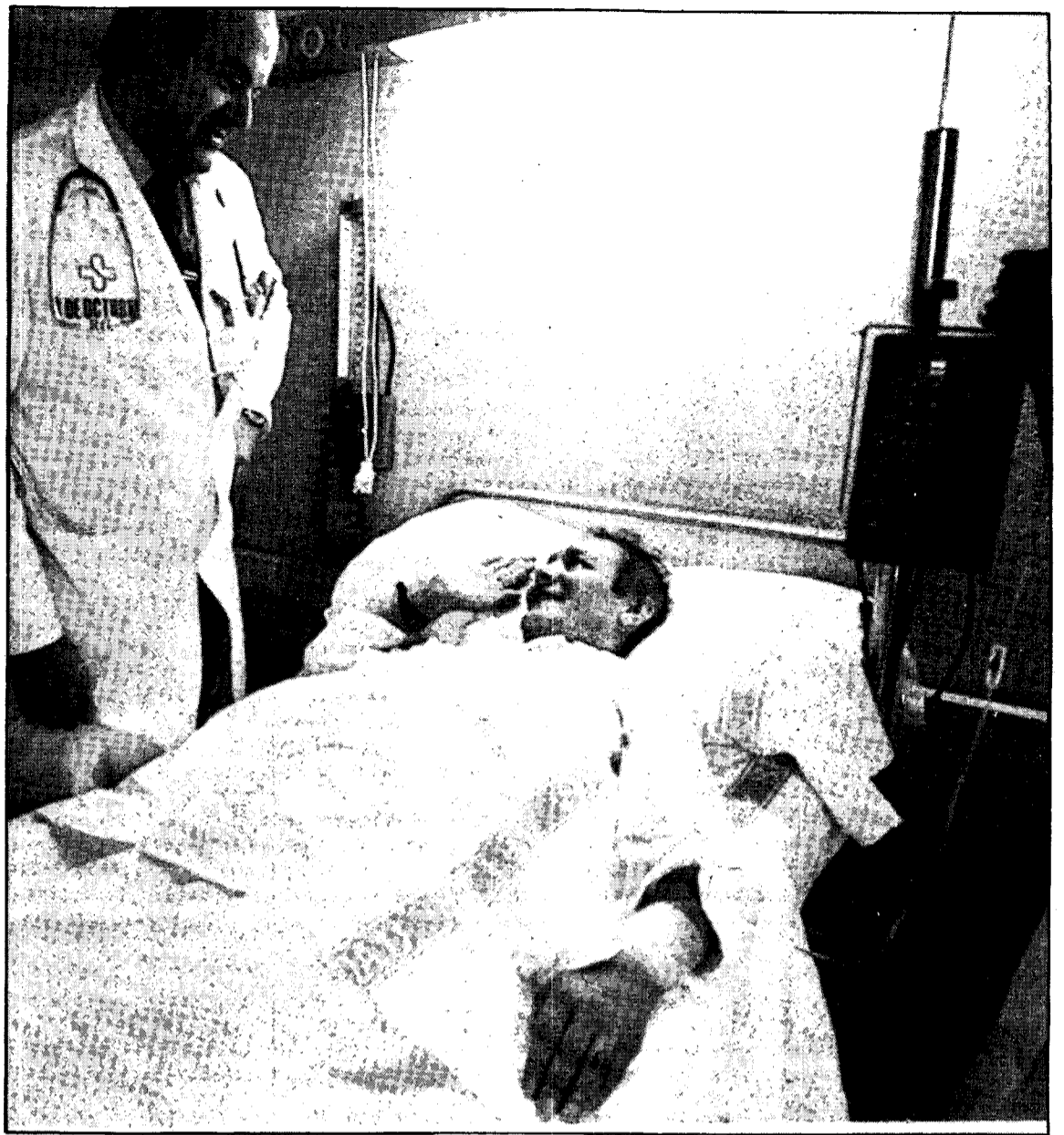
Obrí les sessions el cardenal polonès Macharski, arquebisbe de Cracòvia, qui afirmà que "la humanització de la medicina neix en el cor de l'home".

En els tres dies de ponències, debats i taules rodones, tres Premis Nobel de Medicina —el suís, Sune Bergström, el nord-americà, Gajdusek Carleton i la italiana, Rita Leve Montalcini— alternaren la presidència de les sessions de treball. Intervingué també l'espanyol Diego Gracia Guillén, catedràtic d'Història de la medicina de la universitat complutense de Madrid, qui dissertà sobre "La medicina en la història de les civilitzacions".

Joan Pau II i la mare Teresa de Calcuta

En la seva dissertació el cardenal Macharski digué que el papa Joan Pau II i la mare Teresa de Calcuta són els apòstols de l'amor per a l'home. "La tendra abraçada del papa Wojtyła a un infant malalt de SIDA, a Califòrnia, va commoure tot el món" comentà el cardenal. I pel que fa a la mare Teresa és necessari observar que "la seva activitat se centra especialment en dos moments de la vida humana on la persona és més fràgil i feble: el naixement i la mort", afegí el cardenal. El que encara no ha nascut i el que està per morir. Això ens duu tots a l'escola del profund respecte del ser humà i a servir l'home en qualsevol situació d'angoixa".

Aquests dos testimonis, Joan Pau II i la mare Teresa, són una formidable crida i un des-

afiament per al món contemporani.

Monsenyor Angelini recordà la figura del metge napolità, Noscati, canonitzat per Joan Pau II el passat 25 d'octubre. Giuseppe Noscati, metge, in-

vestigador, professor i científic, és "l'exemple viu d'una medicina humanitzada en sentit absolut, d'una medicina que té en compte la inseparable unitat física i espiritual que constitueix l'home", declarà Angelini.

La II Conferència Internacional sobre la humanització de la Medicina tractà dels problemes relacionats amb el concepte de vida i amb la investigació científica, per una part i per l'altra amb els drets i deure que exigeix la vida humana.

Les exposa el Secretari de la Comissió

Activitats de la Pontificia Comissió per a la Pastoral d'Agents Sanitaris

ROMA.— Al cap de poc més de dos anys de la institució de la Pontificia Comissió, podem presentar un gran desenvolupament d'activitats. En primer lloc, el treball de cada dia, el que moltes vegades no es veu, però que és de gran eficàcia (atenció a les persones, cartes, orientacions, reunions, estudi de problemes). Després hi ha l'altre treball, el que a voltes podem qualificar. En la revista "Dolentium Hominum" apareix l'apartat "activitats de la Pontificia Comissió".

L'atenció d'aquest anys ha estat posada principalment:

A consolidar la revista "Dolentium Hominum"; a preparar el segon volum de l'INDEX, això és, les obres sanitàries propietat de l'Església o on l'Església és present; en la publicació de dos llibres: "Els laics en el món del sofriment i de la salut" i "Religiosos en el món del sofriment i de la salut". Aquestes dues publicacions traduïdes en sis llengües tenen un gran èxit, vista la demanda que n'han fet diferents grups i persones.

S'ha celebrat la II Conferència Internacional sobre "Humanització de la medicina", organitzada pel nostre Dicasteri a l'Aula del Sínode (dies 10-12 de novembre) amb la participació de tres premis Nobel i nombrosos públics d'arreu del món.

S'ha fet viatges durant l'any 1987 a diversos països: mes de gener -Benin i Togo (Àfri-

ca); febrer -Dallas (Estats Units); març -Atenes (Grècia); maig -Polònia; juny -el Japó; agost -l'Índia; setembre -Avinyó (França) i Madrid (Espanya). Aquests viatges realitzats per monsenyor Angelini i el pare Redrado són d'una experiència incalculable per el nostre treball diari i van en la línia del coneixement i animació que ens assenyalava el Decret d'institució com a objectius.

S'ha participat en el Sínode de Bisbes. Monsenyor Angelini fou nomenat pel Papa membre del Sínode circumstància que vivírem fortament durant tot el mes d'octubre en el nostre Dicasteri, perquè la veu dels malalts i dels laics en el món de la salut fos sentida preferentment, cosa que ha succeït gràcies al nostre portaveu monsenyor Angelini, Pro President del nostre Dicasteri. La seva presència, el seu discurs, el llibre que lliurarem als Pares Sinodals ("Els laics en el món del sofriment i de la salut") i els nombrosos bisbes que han visitat la nostra seu, juntament amb diversos laics, auditors en el Sínode, són activitats que hem viscut intensament i fraternalment; una vertadera ocasió que aprofitarem per donar a conèixer una vegada més el treball, la importància de la Pastoral Sanitària, la necessitat d'animació i formació dels nous agents i la seva coordinació.

JOSÉ L. REDRADO

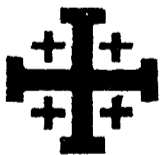
CENTRE DE RELACIÓ SOCIAL I MATRIMONIAL

Si es troba sola o sol, cerqui la seva parella seriosament. Servei de psicologia, ordinador y video, dirigit per psicòloga col·legiada.

COSM. Equador, 53, ent. 4t.
Tels. 239 12 92 - 322 31 82.
Pref. Concert: entrevista.

Residència Geriàtrica Bon Viure

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convalescències. Poques places. Tel. 427 44 53.

A TERRA SANTA

Amb els franciscans Custodis dels Sants Llocs.
Del 6 al 13 de març
8 dies de reflexió i preparació per Setmana Santa i Pasqua.

Inscripció i informes
Comissaria de Terra Santa. P. Manuel Prades
Santaló, 80. Tel. 209 23 88
08021 - Barcelona

ULTRAMAR EXPRES
Ramblas 109 - Calvet 36-38
08002 Barcelona.

Es promulgà el decret l'11 del passat desembre, amb assistència del Papa

Beatificació de fra Juníper Serra

Juníper Serra va néixer a Petra (Mallorca) el 24 de novembre del 1713 i morí a Monterey (actualment pertany a Mèxic) el 28 d'agost del 1784. La seva tasca missionera l'exercí en el sud occidental dels Estats Units i fundà missions en les ciutats de Los Angeles, San Francisco i Monterey.

La figura del franciscà espanyol fou ressaltada per Joan Pau II durant el seu recent viatge, el proppassat mes de setembre, al sud dels Estats Units, encara que aquesta exaltació fou contestada posteriorment per sectors indis i comunitats fonamentalistes, que l'acusaren de pertànyer "al seguici dels conqueridors".

Inspirant-se en la seva tasca missionera, en l'actualitat hi ha una organització en els Estats Units, anomenada "Serra Club" per afavorir les vocacions religioses i missioneres.

El postulant de la causa, Joan Folguera, és un franciscà català

L'actual postulant de la causa de beatificació de Juníper Serra és el franciscà català, Joan Folguera, que ha declarat que per establir la data de bea-

El religiós franciscà fra Juníper Serra serà beatificat properament, segons el decret promulgat el dia 11 del passat mes de desembre en el Vaticà en presència del papa Joan Pau II. Segons aquest decret, al missioner en el sud dels Estats Units en la meitat del segle XVIII, se li reconeix la seva intercessió en un miracle.

tificació i el lloc "s'haurà de tractar amb l'episcopat nord-americà". "El procés de beatificació del pioner de l'evangelització de les terres de Califòrnia —ha dit també el postulant de la causa— respon a la via ordinària de l'heroïcitat de les seves virtuts i a l'exigència canònica d'un miracle atribuït a la seva intercessió.

Procés llarg

La beatificació de fra Juníper Serra ha necessitat un procés més llarg que el que se segueix per la via del martiri, que no exigeix un miracle, i històricament més complex —encara que menys delicat— en no haver-hi testimonis directes del recorregut del venerable Serra, mort fa més de dos-cents anys.

El miracle atribuït a la seva intercessió, l'autenticitat de la

qual fou corroborada el passat mes de juliol per la comissió de metges, va ser una religiosa franciscana Mary Boniface Dyrda, resident a San Luis (Estats Units).

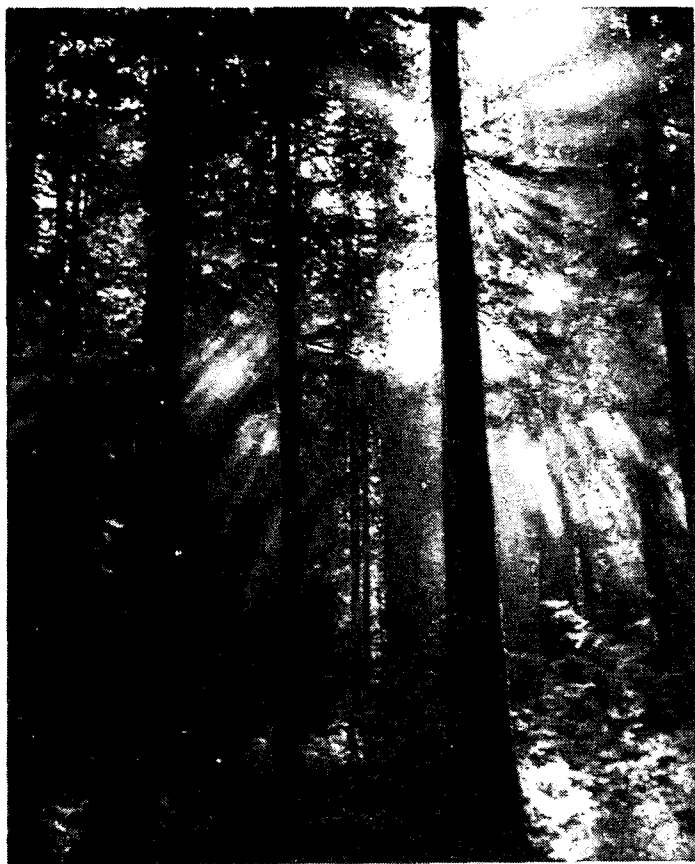
El 1959, la germana Dyrda emmalaltí greument d'un mal que els metges no aconseguiren diagnosticar, empitjorant després sense que la ciència mèdica donés cap esperança de supervivència. Les companyes de la religiosa començaren una novena d'oracions a fra Juníper, i cinc setmanes més tard començà la millora de sor Dyrda, de setanta anys en l'actualitat, que el maig de 1960 abandonà definitivament l'hospital. El procés de beatificació s'inicià el 1934, a petició del bisbe de Monterey i del provincial franciscà, però les investigacions preliminars no començaren fins el 1943, essent entrevistats 200 testimonis, fins i tot descendents de

famílies espanyoles, mexicanes i indígenes que tingueren contactes amb Serra.

La notícia de beatificació de fra Juníper Serra ha causat

gran satisfacció a Catalunya i a les Illes, així com també en la família franciscana a la qual va pertànyer l'esforçat missioner.

LA NOSTRA SALVACIÓ

DEVOCIONARI PRÀCTIC I SÍNTESE DE LA FE

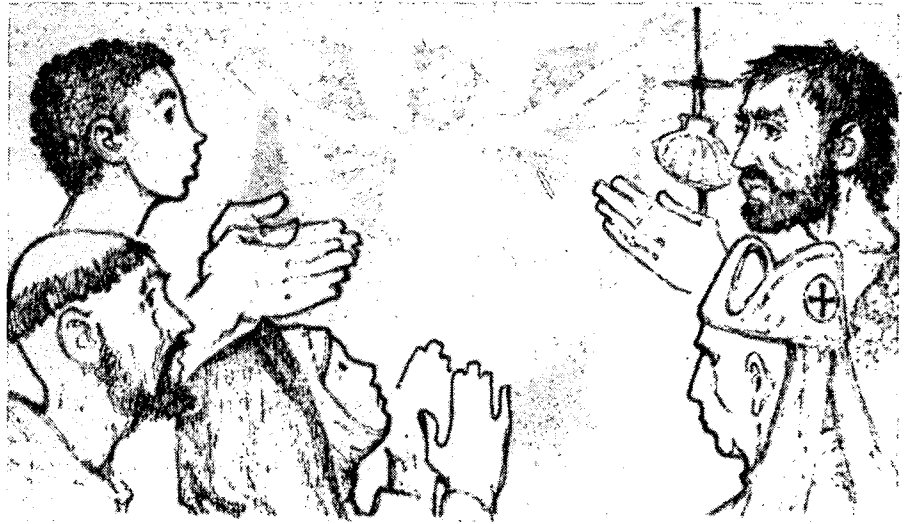
Edita: Revista AVE MARIA

Paper de gran qualitat.
Atractiva portada plastificada
Preu: 300 ptes. (IVA inclòs)
Distribueix: Distribuidora Balmes
08002 Barcelona
Tel. (93) 317 94 43

Distribuidora Claret
Roger de Llúria, 5
08010 Barcelona
Tel. (93) 301 08 87

CINC EDICIONS EN DOS ANYS! LA NOSTRA SALVACIÓ

- Devocionari pràctic
- Síntesi de la fe, íntegra, senzilla i actual.
- Resum d'apologètica
- Punts de doctrina (per a catequesi elemental i mitjana)
- Il·lustracions a color
- Edició castellana: "Nuestra salvación"

"Enviem una furgoneta per recollir mil exemplars per distribuir-los a totes les famílies d'una zona del nostre bisbat."

UN BISBE CATALÀ

"És molt oportú per a instruir i catequitzar, la presentació del llibre és esplèndida."

FULL DOMINICAL, ARQUEBISBAT DE BARCELONA

"Felicitó als responsables per l'èxit obtingut. Espero que faci molt de bé en la renovació de la vida cristiana."

MONSENYOR MÀRIUS TAGLIAFERRI,
NUNCI APOSTÒLIC DEL PAPA A ESPANYA

Tallers de Pregària.- Les germanes Agustines Missioneres ofereixen en el seu domicili de l'Avda. Meridiana, 272, 7.º, un **TALLER DE PREGÀRIA** segons el mètode del P. Ignasi Larrañaga, els dissabtes de 5 a 7 de la tarde. Començarà el dia **9 de gener** amb la reunió preparatòria. Les sessions duraran quinze setmanes a la mateixa hora. Per informació: Gmna. Carme, tel.: 340 84 41.

Vigília de Cap d'Any organitzada per l'Adoració Nocturna.- Tindrà lloc el dia 31 de desembre a l'església del Sm. Sagrament, c/. Aragó, 268. Començarà a les 11 de la nit amb adoració del Santíssim, reflexió i pregària, continuant a les 12 amb la celebració de l'Eucaristia en la Festivitat de Santa Maria, Mare de Déu. Pot participar-hi tothom qui ho desitgi. Per a més infor-

mació: CEDAIR, tel.: 216 02 13, de dilluns a divendres, de 6 a 8 de la tarda.

Celebracions en cant gregorià.- BARCELONA. Dia **3 de gener** del 1988, Diumenge II de Nadal, a l'església de l'Oratori de St. Felip Neri, Plaça de St. Felip Neri, 5, a les 10,30 del matí.- **SABADELL.** Dissabte, dia **9 de gener**, Baptisme del Senyor, a l'església de St. Agustí/Escola Pia, a la missa del dissabte al vespre a dos quarts de vuit.

Secretariat Diocesà de Pastoral Familiar. Centre d'Estudis Familiars.- Curses Gener-Febrer 1988: **BIOLOGIA DE LA SEXUALITAT**, pel Dr. Xavier Zaragoza, metge. Programa: Cos i persona. Concepte de sexualitat. Diferenciació entre sexualitat i genitalitat. Base genètica de la sexualitat: cromosomes. Embriologia i diferenciació sexual. Anatomia de l'aparell reproductor. Regulació neuro-hormonal de l'aparell reproductor. Resposta sexual humana. Alteracions de la conducta sexual humana. **Els dijous, del 14 de gener al 25 de febrer, de 19,30 a 21 hores.**- **IDEOLOGIES FAMILIARS MODER-**

NES, pel P. Pere Busquets, benedictí. Programa: L'aparició d'unes formes de vida de la parella distintes del model tradicional, així com la seva progressiva extensió, demanen una recerca i una valoració lúcida dels seus fonaments. L'actitud cristiana per tal que sigui evangèlica, ha de ser conscient de la varietat dels nivells que comporta aquest fenomen. **Els dilluns, del 25 de gener a 15 de febrer, de les 19,30 a les 21 hores.** Per informació i matrícula: **SECRETARIAT DIOCESÀ DE PASTORAL FAMILIAR.** Diputació, 231. Tel.: 253 86 59 (tardes de 4 a 8).

Centre d'Estudis CRISTIANISME I JUSTÍCIA.- Curs: "On és Déu, quan l'inno-cent mor...!" Lectura del Llibre de Job des d'Amèrica Llatina, a càrrec de Rafael Sivatte. Lloc: c/. Roger de Llúria, 13. Dies: Tots els dilluns del **18 de gener al 22 de febrer.** Hora: 19'30 - 21. Matricula: 1.500 ptes. (es pot sol·licitar beca).

Seminaris de Barcelona. Ordenacions Diaconals.- El passat dia 20 de desembre, va ésser ordenat de diaca el seminarista de Barcelona, Joan Penafiel, a la Parròquia de Sant

Pere i Sant Pau de El Prat de Llobregat. Per altra banda el dia 3 de gener del 1988, seran ordenats també de diaca a la capella del Seminari n'Eduard Valiente i en Jaume González.

VETLLA DE CAP D'ANY.- Se celebrarà a la Parròquia de Santa Maria (Can Mariné), c/. Milà i Fontanals, 9. **SANTA COLOMA DE GRAMANET** (Metro, línia 1; autobús: línia 35 - Plaça de Catalunya. Barcelona.- Línia NS - Trafalgar. Barcelona. Tota la nit). Començarà a les 21'45 i acabarà a les 2'30. Hi haurà: Testimoniatges, col·loqui, reflexió, silenci, pregària, celebració de l'Eucaristia. Per acabar també hi haurà piscolabis.

GIRONA

BANYOLES. Associació de Pessebristes.- Durant totes les festes de Nadal fins el dia 6 de gener, es pot visitar l'Exposició de Pessebres Artístics, als locals parroquials de Santa Maria. **HORARI: Festius**, de 2/4 de 12 a les 2 de la tarda, i de 5 a 9 del vespre. **Feiners:** de 7 a 9 del vespre.- Visites per Grups, i a hores Extraordinàries: tel.: 57 04 95.

Col·lecció "Versions del llatí". N'ha sortit el quadern tercer: **HIMNES I CANÇONS DE DURANT L'ANY.**

És un quadern de 80 pàgines. De mida 15 x 21 cm. Al preu mòdic de 100 ptes.

Conté, traduïts al català, els himnes litúrgics de Jesús-Sacerdot, Trinitat, Corpus, Sagrat Cor, Transfiguració i Crist Rei. I també tres reculls d'antics cànctics gregorians posats sota els lemes de la Fe, l'Esperança i la Caritat.

Les versions són ajustades al mateix nombre de síl·labes del text llatí, i es poden cantar amb la seva mateixa melodia.

Comandes a: Mn. Josep Bellpuig - Parc Balmes, 2 - 08500 Vic. Tel. 885 66 31.

Quaderns publicats:

- I Himnes i Cançons de Nadal
- II Himnes i Cançons de Pasqua
- III Himnes i Cançons de Durant l'Any
- VII Himnes de la setmana i de les hores del dia

Els tres primers tenen també els seus quadernets de les melodies.

FORJA

MONSEÑOR JOSEMARÍA ESCRIVÁ DE BALAGUER
Fundador del OPUS DEI

Más de mil sugerencias
para encontrar
a Dios.

EDICIONES
RIALP

URGELL

Les comarques del Pallars i La Vall d'Aran n'han sortit beneficiades

L'Església ha col·laborat generosament en la modernització de l'assistència sanitària

La Fundació Fiella, Patronat director i gestor de l'històric Hospital de Tremp, ha donat a la Generalitat de Catalunya els terrenys que l'Institut Català de la Salut necessita per a la construcció de l'Hospital Comarcal del Pallars Jussà. El centre sanitari serà també gestionat per la Quinta de Salut l'Aliança com ja ho és l'actual hospital. L'acord ha

estat signat pel Secretari General de l'Aliança, Lluís Jaureguizar, el cap de l'I.C.S., Xavier Trias, i els dos preveres representants de la Fundació Fiella.

El Patronat de la Fundació Fiella ha cedit els terrenys sense cap altre interès ni finalitat que la col·laboració al servei social i sanitari del Pallars Jussà. Per altra banda l'acord

El conseller Laporte amb l'alcalde de Llavorsí el dia de la inauguració del Centre d'Assistència Primària a Llavorsí; confluència de les valls altes del Pallars Sobirà.

garanteix l'assistència religiosa en l'Hospital i l'exclusiva finalitat sanitària del centre. El futur Hospital de Tremp respon, segons el Sr. Trias, a "l'opció clara i decidida de l'acció sanitària en el Pallars" i serà una obra digna en la qual s'hi invertiran 400 milions de ptes. Les obres s'iniciaran el 1988.

L'I.C.S. vol fer públic l'agraïment a la Fundació Fiella pels seus anys de servei a la comarca, des del 1521, i aquesta històrica institució continuarà la seva tasca d'acolliment de vells i malalts crònics, que ne-

cessitin assistència i recuperació.

L'actual hospital de Tremp va ser fundat el 1521 pel degà del capítol de Barcelona, Jaume Fiella, natural de Tremp, prevere que donà tots els seus bens a la Fundació. L'antiga fundació el 1835 va ser traslladada al convent dels caputxins que es van veure obligats a abandonar la ciutat. Des del 1912 les RR. Missioneres de l'I. Cor de Maria tenen cura dels malalts i ancians acollits en el centre. La modernització i ampliació de l'Hospital va ser obra del rector de Tremp, Mn. Cassimir Torrent, que el 1958 signà un conveni amb la Q. de Salut l'Aliança.

El Conseller Laporte el dia 27 de novembre visità in situ els terrenys cedits a l'I.C.S. i de Tremp es traslladà a Llavorsí on inaugurà el centre pilot d'assistència sanitària ambulant. L'endemà a la Vall d'Aran assistí a la presentació del projecte d'adequació de l'antic hospital a residència d'avis.

Tot aquest ampli programa, conegut amb el nom ALPIR, farà possible que en el termini de dos anys l'assistència sanitària a les contrades pirinenques passi de la precarietat a la dignitat i fins i tot a la modernització.

A.M.

El 1986 les Caritas parroquials han ajudat 132 famílies

LA SEU D'URGELL.— Cent trenta-dues famílies de les comarques del bisbat d'Urgell van rebre ajuda a les Caritas parroquials durant el 1986, segons les dades recollides i publicades per Caritas Diocesana sobre l'acció assistencial. Les ajudes han consistit en menjar, roba, medicaments, habitatge... Segons la mateixa font d'informació Caritas parroquial de La Seu d'Urgell és la que mensualment destina més diners a ajudes —entre 65.000 i 70.000— i el segon lloc l'ocupa Caritas de Puigcerdà amb una mitjana mensual de 33.000 ptes.

Les dades tretes de les respostes a una enquesta prèviament enviada per Caritas Diocesana a les parròquies, assenyalen també les causes més importants de la pobresa en les comarques de la diòcesi. La xifra més alta correspon a l'atur (369 respostes), a continuació assenyalen les malalties (25) i les pensions baixes (18). Entre les causes de pobresa la informació de Caritas esmenta també la vellesa (16) i les diverses situacions familiars (57). Moltes Caritas parroquials manifesten que gairebé tota la seva ajuda va "destinada a cobrir la gran demanda dels passants" i aquest fenomen és qualificat de "problema greu".

La condició rural del Bisbat fa que en algunes parròquies no hi hagi institucionalitzada Caritas, però atenen també de forma ocasional les persones que necessiten ajuda.

ANTONI MIRABET

FETS I CRITERIS

Impressions sobre l'any 1987

Ara que estem a prop de l'Any Nou, permeteu-me que faci un repàs de l'any que se'ns en va i us en presenti algunes impressions meves que, a desgrat de poder semblar uns apunts ràpids i parcials, volen ser una porta oberta a l'esperança.

La primera sorpresa del 87. Fou l'anunci de l'Any Marià que Joan Pau II féu el dia primer de gener. Una sorpresa amb el regal anunciat de l'Encíclica "La Mare del Redemptor".

Una alegria. Esclatà a la ciutat de Barcelona a rel de la seva elecció com a Seu per a les Olimpíades de 1992. L'alegria s'estengué per cercles concèntrics, a Barcelona, a Catalunya i a la resta d'Espanya, Madrid fins i tot.

Un senyal d'alerta. El donà la Congregació de la Doctrina de la fe amb el document sobre la bioètica: la ciència i la tecnologia han d'estar sempre al servei de l'home.

Una condemna enèrgica. Els bisbes de Catalunya condemnaren de manera absoluta els atemptats terroristes de Tarragona i de Barcelona: "aquestes accions que deplorem constitueixen un crim contra la humanitat".

Una profecia "fallida". Fou el "polèmic" viatge del Papa als Estats Units. Joan Pau II va guanyar-se a pols la credibilitat evangèlica amb fermesa, humilitat i tendresa. Una frase: "a qui vulgui escoltar". Un gest: "l'abraçada a un nen de cinc anys afectat per la S.I.D.A."

Un interrogant. En el terreny de joc de la política catalana: Els polítics de Convergència i Unió romandran convergents i units? Els socialistes catalans seran més catalans i més socialistes?

El dit a la llaga. L'ha posat el Cardenal Tarragon amb una frase en una entrevista al diari

ABC: "l'ètica és avui una moral aigualida".

Una veu solidària. La pronuncià l'Episcopat espanyol en una declaració sobre la S.I.D.A. en dir "que en lloc de ser un escàndol o un motiu de desesperació sigui un estímul per al treball, la responsabilitat i la solidaritat".

Una constatació. El president Felipe González vol mantenir la seva imatge televisiva. En la realitat política sembla més moderat i més desitjós de ser el president de "tots" els espanyols.

Una expectació excessiva. La que suscità, a la premsa, el Sínode dels Bisbes sobre els seglars. Entre els aspectes positius destaquen l'esforç de "redefinició" del seglar; la necessitat d'articular, no contraposar, els moviments "vells" i els moviments "nous"; més presència i acció dels seglars en tots els àmbits de la vida social.

Un pas endavant. L'ha marcat la visita del Patriarca Dimitrius I, de Constantinoble, al papa Joan Pau II. La concelebració de la Paraula, dins de l'Eucaristia, a la Basílica de Sant Pere, fou un fet històric que confirma la voluntat decidida d'arribar a la plena comunió.

Una esperança que ja ha començat a ser realitat. Ha estat l'acord sobre desarmament nuclear parcial que han signat els primers responsables de les dues superpotències. Tant Reagan com Gorbatxov s'han mostrat convençuts de la seva gran responsabilitat davant el futur de la humanitat. Confiem que durant l'any 1988 avancem més en el llarg camí de la pau.

Amb aquesta esperança us desitjo un Bon Any Nou.

RAMON TORRELLA i CASCANTE
Arquebisbe de Tarragona i Primat

Moments espirituals

L'Esperit manté i referma el nostre esperit al sentit de la fe i penetra endins el misteri de Crist, l'horitzó pregon de l'Evangeli.

La santedat és la maduresa del baptisme. Per tant, possible a tots els batejats.

Crist és l'oida del Pare (Joan 8:26-28).

L'Esperit fa, de l'home natural, l'home nou, fill de Déu.

Esperit interior, esperit d'amor. La fe il·lumina l'espai de la vida.

El camí és l'únic perquè Déu és l'Únic.

El dolor és un misteri per a nosaltres; solament l'Esperit pot fer-nos sentir el coratge, l'heroisme d'acceptar-lo.

La vida és el camí que mena vers Déu.

A Déu sempre el primer lloc: el cor i l'esperit.

La llum inabastable de Déu és tan forta que el seny de l'home no la pot copsar.

La Veu no es perd mai; es perd, però, pel qui no escolta.

Deixar-se anar, deixar-se fer, ser fets per la Paraula.

L'autèntic cristià porta en el cor i en el rostre la pau del Crist.

El món va ple de veus. Manca, però, atènyer la Veu de vida, l'esperit de la Paraula eterna.

La paraula de Déu es dona a conèixer al món en plenitud quan el Verb es féu carn. La Paraula es féu home entre nosaltres.

La pregària és l'aire, l'alè de l'ànima.

La sublimitat de nostra vida de fe rau en l'origen del misteri de la Trinitat: som fills del Pare, germans de Crist per llei de sang i temples interiors de l'Esperit.

L'Eucaristia és la continuïtat de l'Encarnació del Verb.

De fet, l'esperit del cristianisme és l'esperit del cor de Crist: la caritat.

Joan Evangelista i l'apòstol Pau són els primers teòlegs del misteri abscondit en l'esperit del Crist.

Tenim un cor de carn que sent la punyida del plaer dels sentits.

La virginitat consagrada a Déu és el fruit de l'amor de caritat, consagració al Crist i que afina la nostra sensibilitat.

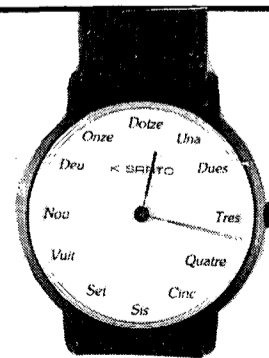
Castedat del cos, besllum de la puritat interior, sentits il·luminats per la gràcia. Cor pur. Cos pur.

Pentecosta no és un fet aïllat en el temps i clos: és una realitat fecundíssima tothora en l'Església i de plenitud en plenitud.

L'Esperit és el gran do infinit com infinit és Déu.

L'Esperit infon en nosaltres el sentit de Déu, el gust de Déu.

PERE RIBOT

RELOTGES EN CATALÀ

DISSENY I BON PREU EN JOIERIA I PLATERIA

CEYLAN

JOIERIA - RELLOTGERIA

FERRAN, 27
Telèfon 302 03 95 - 08002-BARCELONA

GIRONA

Tres llibres de poemes escollits per preveres

Una quinzena de sacerdots gironins canten el Nadal

GIRONA.—Dos llibres escrits per mossèn Josep Maria Cervera, sacerdot de 83 anys que encara té cura de la petita parròquia de Solius, han estat editats últimament amb l'ajut de la Diputació de Girona. Els dos llibres es titulen "El calze i la lira" i "La música i els eclesiàstics músics del Bisbat de Girona en els segles XIX i XX", i fan referència respectivament als sacerdots poetes i als sacerdots músics en els últims cent anys.

Ambdós llibres han merescut la crítica positiva dels entesos i omplen un buit existent en el món de les lletres i l'art musical gironí.

Concretament "El calze i la lira" recull la vida i obres d'una catorzena de preveres que han excel·lit per la seva vena poètica, deixant a part molts altres que també havien escrit composicions dignes i aquells que encara són vius, com el lloat rector de Riells, mossèn Pere Ribot. Els catorze poetes esmentats en el llibre dediquen fervorosos i inspirats versos a la festa del Nadal. Un d'ells és mossèn Antoni Doltra i Masferrer, fill de Vidreres i rector de Pineda on morí assassinat el 1936.

Amb el títol de "Redempció" escriu: "Què és tanta claror/ i dol-

ça harmonia?/ Ja s'acosta el dia?/ Què hi ha a les altures que semblen més pures/ les flors de l'empir?/ En una establia nasqué,/ nasqué el Salvador./ Per Ell nostra olor./ Mes, què l'aconhorta?/ Qui el guia?/ Què el porta?/ L'amor!"

Un altre poeta cantador del Nadal va ser mossèn Francesc Gay i Coll, nascut a Calella de la Costa i assassinat igualment el 1936 quan era rector de la Pinya. Una de les seves rimes va dedicada al "Nadal de Sant Francesc" que comença així: "Oh, quina missa celebra/Sant Francesc aquesta nit!/ Per altaret té un pessebre/ per mans d'arcàngels guarnit./ No caldrà que passeu pena per haver una hòstia com cal.../ Deixeu buida la patena/ i esguardeu cap al portal./ Quan d'oferir l'hora sia,/ entremig d'angèlics cants,/ l'Infantó de l'establia/ reviurà a les vostres mans".

I encara té un altre poema titulat "El miracle de Nadal" que comença així: "El desembre congelat/ confús es retira;/ en un coval isolat/ la humanitat/ un altre cel mira/ quan Jesús és nat./ Ha florit un nou Roser/ dins d'una establia./ Sant Josep n'és Jardiner,/ el Roser, Maria;/ Roser miracle/ ningú el tocària;/ Roser odorant/ sols l'Esperit Sant/ fecundar el podia."

També mossèn Joan Feixas i Torró, natural de Sant Esteve de Bas i mort a Sant Feliu de Guíxols el 1924, dedicà un llarg poema al Naixement, titulat "Egloga de Nadal". Comença així: "Llavors que s'ha difós la llum de les cabanes/ i vénen de la tanca ovelles d'albes llanes.../ i, avall, va dilatant-se la nit de les meravelles,/ com una cançó d'or que glossa el rieró,/ com una bella ofrena per al divi Nadó..."/ Oh, quina nit més blanca!, exclamen les pastores./ Oidà! Jesús és nat per fer-nos guardidores/ les nafres del pecat, ressonen serafins./ I es bada el liri blau a vora dels camins,/ i abraça tot el món la bruna poesia,/ i l'Home-Déu tremola dintre l'establia."

El Nadal dels proscrits

Una poesia realment singular sobre la festa del Naixement és la que va escriure mossèn Camil Geis i Parragueras, nascut al Pont Major de Girona i mort a Sabadell l'any passat, i que va titular el "NADAL DELS PROSCRITS" en recordança dels fets del 1936.

Mossèn Camil Geis escriu: "Les noves catacumbes ens han acubillat:/ no ja el coval de pedra, sinó el ciment armat./ El gratacel enorme, la rònega mansarda,/ tindran ben amagada la fe que el món reguarda.../ Per places i avingudes, embaucadors garlaire;/ ocells d'acer satànic senyorejant pels aires;/ el tren, serpent de guerra; el tanc, bèl·lica eruga,/ i el foc de la metralla, llampuga que llampuga.../ Enmig de la gran lluita, se'ns apropa Nadal!/ Calleu que un Rei Herodes s'està a cada portal./ Parleu amb veu ben baixa deixeu-vos de nadeses./ Que els àngels al pessebre no facin remor d'ales./ Calleu la Bona Nova: silenci el Crist.../ Nadal sense nadeses. Ai quin Nadal tan trist!"

Els capellans músics

Mossèn Josep Maria Cervera també ha escrit i editat un llibre sobre "els eclesiàstics músics del bisbat de Girona en els segles XIX i XX", recollint la biografia i les obres de gairebé un centenar. Entre ells hi hagué notables compositors i mestres de capella que organitzaren importants orfeons i escolanies ací i allà.

També hi hagueren excel·lents organistes com mossèn Josep Brufau, mossèn Agustí Garriga, mossèn Fèlix Llorens, mossèn Antoni Gil, mossèn Joaquim Llauger, mossèn Pere Guillaumet, mossèn Gabrid Garcia, mossèn Joan Serra, etcètera, etcètera. Segur que tots ells preparaven amb la màxima il·lusió les cantades i "tocates" del Nadal, acompanyant les celebracions litúrgiques amb els orgues i harmòniums de les nostres esglésies que abans de la maltempada es trobaven pràcticament a totes les parròquies.

M. CABALLE

La joventut organitza les festes nadalenques a Vilablareix

VILABLAREIX.—La joventut de la parròquia de Vilablareix que s'ha agrupat sota el nom de "Joventut la Riella" té cura un any més d'organitzar el pessebre vivent que s'instal·la durant les festes nadalenques pels entorns de l'església. La joventut compta amb la col·laboració de la mateixa parròquia i de l'ajuntament per tal de sufragar les despeses que suposa el muntatge de les diferents escenes i quadres plàstics.

Una trentena de nois i noies es reparteixen els diferents personatges bíblics i l'escenificació va acompanyada d'un fil musical que ambienta la representació dels fets del Naixement. Aquesta serà ja la trentena vegada que la joventut de la vila aconsegueix organitzar aquestes vetllades culturals i religioses en una parròquia que no arriba al miler d'habitants.

Les representacions han tingut lloc el dijous, 24 i el diumenge, 27 de desembre. El dimarts, 5 de gener, a les vuit del vespre hi haurà l'arribada de la cavalcada dels Reis a la plaça del Perelló i a continuació missa al local de l'ajuntament.

Pessebre Vivent i concurs de pessebres a Castell d'Aro

CASTELL D'ARO.—La parròquia de Castell d'Aro ha organitzat la representació del pessebre vivent pels voltants de la població que enguany arribarà a la seva 29 edició, una de les més antigues de Catalunya. A més també organitza el VII Concurs de Pessebres, diorames i altres composicions nadalenques a la sala del castell, amb la col·laboració de l'Ajuntament.

Els premis del concurs van des de les 15.000 pessetes pel millor pessebre a les 2.000 pels no tan ben classificats. El concurs està obert a tothom sense limitació de cap mena pel que fa a formes, materials o decoració. Els horaris del pessebre vivent seran els habituals, és dir la vigília de Nadal a mitjanit i els altres dies festius a les sis de la tarda.

exclusives
abatre, sa.

PRODUCTES DIETÈTICS

R.G.S. 26.01155/B. Moliné, 3.
Tel. (93) 200 15 96 - 08006 Barcelona

Comunica a tots els seus amics, clients i públic en general que els seus dos productes:

ALGUES PILLS® "F" R.S.E. 26.4242
CAT - 1043

R.S.E. 26.4242
CAT - 1210

fucus-cel

segueixen normalment a la venda només a les Oficines de Farmàcia.

A l'enans informem a tots els Farmacèutics dels Països Catalans que els poden adquirir en els catorze principals Majoristes de Farmàcia de Catalunya, a la Federació Farmacèutica de Castelló de la Plana, a DESFA de València, a la Cooperativa d'Apotecaris de Palma de Mallorca i a la SAFA de Saragossa.

Finalment ens plau posar en coneixement de tots els metges i singularment endocrinòlegs i especialistes en nutrició que estem en la pàg. 1.163 del Vademecum Internacional DAIMON edició 1987 que Medicom (Tel. 91-276 62 84) els reparteix gratuïtament, fem visita mèdica, no fem publicitat directa al públic per considerar ètics els nostres productes però no obstant tenim mostres d'ambdós a disposició de qualsevol metge col·legiat que ens les sol·liciti.

ESTEVE SERRA PICOLA

Assessor d'Inversions
COLEGIADO Nº 416

Renda fixa un 13% net anual (mínim un milió)
Borsa un 18% net anual (mínim 1.000.000 ptes.)
Comissió un 10% sobre operació beneficis sense cap despesa.
Direcció: Princesa, 20, pral. 1ª. 08003 Barcelona
Tel. (93) 315 11 74
Télex: 93.377 TXSEE

BARCELONA

Ho diu una esposa d'un diaca permanent:

“Les dones tenim molta feina a fer a l'Església”

BARCELONA.— La senyora Paquita Arando, esposa del diaca Jordi Lligonya, va dirigir unes paraules en el transcurs de l'ordenació diaconal del seu marit. “He viscut molt de prop el procés de formació diaconal que ha anat fent en Jordi, i estic contenta de la seva ordenació i de trobar-nos junts tants amics. Estic decidida a continuar donant suport a la seva opció i d'ajudar-lo en la tasca pastoral que fem plegats.

“Penso que és molt important que cadascú, segons les seves possibilitats, col·labori en la construcció d'un món millor, donant un bon testimoni personal i fomentant actituds de servei, de diàleg, de tolerància i fraternitat. Molt més cal fer-ho si som cristians, i per tant cridats a escampar la bona nova de Jesús.

“Les dones tenim molta feina a fer en aquest sentit, dintre i fora de l'Església, encara que de vegades no disposem de tot el reconeixement adequat. Però hem de ser fidels a les nostres conviccions més íntimes.

“Com diu sant Pau, cal servir el Senyor, no aferrats a una lletra envellida, sinó moguts per un esperit renovellat”.

Nous arxiprestos

S'ha fet el nomenament dels nous arxiprestos —a la llum de les ternes de candidats presentades per cada arxiprestat— corresponents a la meitat de les demarcacions de la diòcesi. El doctor Jubany nomenà els preveres següents: Josep Segalà (Rambles - Poble Sec), Francesc Ximenes (Sant Gervasi), Miquel Badosa (Santa Anna), Albert Domingo (Poblenou), Miquel Carci (Provençals), Josep Soler (Sant Andreu), Josep Murillo (Torrassa-Collblanc), Àngel Prat (Cornellà), Josep Vendrell (Montcada), Joan Busquets i Massana (Sabadell-centre), pare Jacint Vila (Sabadell-sud), Joaquim Rius (Rubi), Josep Colomer (Mataró) i Lluís Ferret (Montserrat).

Per donar-los més projecció i dinamisme

A l'Eixample de Barcelona es vol potenciar la pastoral de joves

BARCELONA.— L'equip directiu de la zona va creure convenient dedicar el curs 1987-1988 a potenciar com més millor la pastoral dels joves. Vol que aquest objectiu s'insereixi en la vida normal de les comunitats, no com quelcom afegit, sinó per donar més empena a les realitats existents que afecten els joves, per donar-los més dinamisme i més projecció, mirant també de suprimir aquells obstacles que impedeixen una vida normal als grups i moviments de joves. És, per tant, una campanya sense gaire soroll, però que ha d'enfortir els grups ja existents, relacionar-los més entre si, preparar millor les parròquies perquè entenguin la problemàtica dels joves i crear llocs i espais on sigui més fàcil que els joves puguin trobar una resposta de fe a les seves inquietuds, i alhora celebrar-la d'una manera significativa per a ells, que els faci capaços d'anunciar-la als seus companys.

Per anar assolint aquests objectius, es reuniren amb el doctor Jubany tots els rectors de la zona. També s'insistí en la comesa dels responsables arxiprestals de joventut i dels seus equips coordinadors, es dona suport a la projecció social dels grups, es proposa que hi hagi trobades per preparar i realitzar activitats de joventut (per exemple, l'Aplec de l'Esperit), s'intenta buscar camins de continuïtat per als grups de post confirmació, es vol posar en contacte els grups parroquials amb els grups vinculats a col·legis de religiosos, etc.

Badalona: “Ajudar estimant i sense crear dependència”

Amb el tema “Caritas és l'acció solidària de l'Església. Com és la teva res-

posta?” s'ha celebrat, al monestir de Clarisses del carrer Arnús, la primera trobada de Caritas de Badalona. Hi van assistir un centenar de persones, agents de la pastoral que treballen en el camp de l'assistència social de les parròquies de tots dos arxiprestats de Badalona. Aquests inclouen, a més de la ciutat de Badalona, els municipis de Sant Adrià, Montgat i Tiana. Va ser un èxit de participació i assistència.

La Srta. Pilar Malla, cap del departament d'Acció Social de Caritas Diocesana, va explicar què és Caritas, quines són les línies de la seva actuació i quines actituds han de tenir els que, en nom de Caritas, treballen a les parròquies: “Cal afirmar —va dir— que avui, al nostre país, la pobresa i la marginació augmenten. Els que col·laborem en l'acció de Caritas hem de reivindicar un món més

just; hem de ser, quan calgui, una veu profètica que denuncia les injustícies de la societat i les inhibicions de l'administració pública. Hem de respectar els valors de la gent; no hem d'anar amb actitud de donar. Des de Caritas cal atendre gratuïtament les persones, això és l'acció assistencial de Caritas, que no té res a veure amb la bescantada beneficència; cal treballar per la promoció de les persones, i, finalment, cal col·laborar en el canvi social. El cristià ha d'estimar aquells que ningú no estima. L'ajuda concreta que cal fer a les persones i a les famílies i la seva promoció no poden ser coses separades”.

El secretariat de la Coordinadora de Caritas de Badalona recollirà aquestes reflexions, que seran aprofundides al llarg del curs, per tal d'arribar a conclusions operatives.

IMPROMPTU

Any nou

La vella dita “Any nou, vida nova” em sembla quelcom sense sentit o, si més no, que ha deixat de tenir-lo.

Seria molt estrany que pel fet de canviar una xifra del calendari les coses, la vida, haguessin de canviar. Potser es deia pensant en aquells propòsits que es fan i que al mateix temps de fer-los hom pressent que mai no seran efectius.

El fet és que només canvia una xifra i que en lloc de 1987, serà 1988. I aquí s'acaba la dita. Però si que cal aspirar que algun canvi s'operarà en el nou any que començarà.

D'antuvi, ja hi ha la novetat que a l'any 1988 no serà festiu el 8 de desembre, diada de la Immaculada Concepció, ja que el Govern l'ha sacrificat en honor de la Constitució del 1978, que ja té nou anys de vida i desitgem que pugui complir-ne molts més.

Però la mateixa Constitució és garantia de tots els drets dels ciutadans, i entre els drets primordials hi ha el de professar la religió lliurement, sense obstacles. I els catòlics, que crec que som la majoria de ciutadans d'Espanya, fa més de cent anys que celebrem aquesta diada ben festivament i ens sap greu sacrificar-la per uns interessos polítics que no arribaran més enllà del temps que duri l'actual situació.

Nosaltres respectem la Constitució, i aquesta diu respectar-nos. Segons la interpretació del Govern, no ho veig gaire clar.

ORIOL CAMPS

GLOSSES DOMINICALS

Maria, Mare de tots els homes

Durant les festes nadalenques és ben viu el record de Maria, la mare de Jesús. Ella, a la cova de Betlem, ofereix a tots els homes la gran meravella de Nadal: el fill de les seves entranyes virginals, que amb el seu cor estima divinament els homes, sempre i sense mesura. No ens hem d'estranyar que l'Església dediqui a la Divina Maternitat de Maria la festa mariana més gran del cicle de celebracions litúrgiques nadalenques.

En el propassat Sínode sobre la vocació i missió dels laics en l'Església i en el món fou esmentada diverses vegades Maria, la Mare del Senyor. Era lògic, des de molts punts de vista. Entre d'altres, perquè ella fou una veritable “laica”, que, com va dir un bisbe, “no fou ni sacerdotessa ni tampoc diaconessa”. I, tanmateix, en la realització del pla salvífic de Déu, va tenir una altíssima participació: fou la primera col·laboradora del seu Fill en la seva obra redemptora. Edith Stein, la gran filòsofa i contemplativa, no va dubtar a col·locar Maria en el mateix cor de l'Església. Aquest és el “seu lloc orgànic”, va dir. Perquè la seva feminitat, tan generosa i delicada, la va dur a l'amor de Crist-cap i de tot el Cos Místic. Més encara, a l'amor de tots els homes i les dones del món, cridats —tots sense excepció— a l'encontre definitiu amb Déu.

El bisbe Torras i Bages va recordar als devots de la Mare de Déu de Montserrat “que la maternitat de la Mare de Déu s'estén a tots els pobles de la terra, perquè el seu Santíssim Fill la va constituir Mare de tots els homes quan, clavat a la creu, li digué, encomanant-li la persona de sant Joan: Dona, aquí teniu el vostre fill”. No hi ha cap mena de dubte que el deixeble, present allí, representava d'alguna manera en la seva persona tots els futurs deixebles de Jesucrist.

Tota maternitat comporta una vinculació amorosa indescriptible entre la mare i el fill. Parlant humanament, no hi ha una intimitat més gran. Per això, la fe ens obliga a recordar Maria, aquesta primera cristiana, tan llunyana de nosaltres per la seva dignitat i la seva innocència i, alhora, tan prope-

ra: perquè, com a mare, és present en la nostra vida. Ella ens coneix, ens estima i s'afanya a fer de cadascun allò a què és cridat per Déu. Es va mantenir amb una fortalesa admirable al peu de la creu, en les hores més amargues de la seva vida; per això ens acompanya i ens ajuda en les proves que comporta el nostre pelegrinatge terrenal. Està constantment al costat nostre, per tal que sapiguem donar testimoni de la fe i fer presents els valors de l'Evangelí en els diversos ambients del món d'avui. Ella, que va estar present en el Cenacle el dia de la Pentecosta i amb el seu amor maternal va animar els deixebles del seu Fill a l'hora de començar l'evangelització del món, també ens ajuda en aquesta hora: la d'una difícil però indispensable reevangelització de les nostres antigues i sovint cansades comunitats cristianes. No hi ha cap dubte que aquesta fou la intuïció profunda que va inspirar Joan Pau II a proclamar aquest Any Maria per preparar el començament del segle XXI.

El gènere de vida que va caracteritzar aquella mare de tots els pobles de la terra fou normal i ordinari. Ella, la serventa del Senyor, dona de poble, va realitzar en el seu cor la més perfecta harmonia de l'amor a Déu i l'amor al proïsme, en una conducta sense cap relleu humà. En el si de la llar, va estar unida a Josep com una esposa virginal i fou benaurada perquè sempre va creure. La fe i l'amor foren les grans característiques de la seva vida. Magnífic exemple per a tots els cristians i especialment per a les dones d'avui, com ens ho ha recordat el Sínode!

Amb el Papa és bo adreçar a Maria aquesta petició emocionada: “A vós mare dels homes i dels pobles, plens de confiança us encomanem tota la humanitat, amb els seus temors i les seves esperances. No permeteu que li manqui la llum de la veritable saviesa. Guieu-la en la recerca de la llibertat i la justícia per a tots. Conduïu els seus passos pels camins de la pau. I feu que tots els homes trobin Crist, el vostre Fill, camí, veritat i vida”.

NARCÍS JUBANY Cardenal-Arquebisbe de Barcelona

SIMON LOPEZ DE LETONA

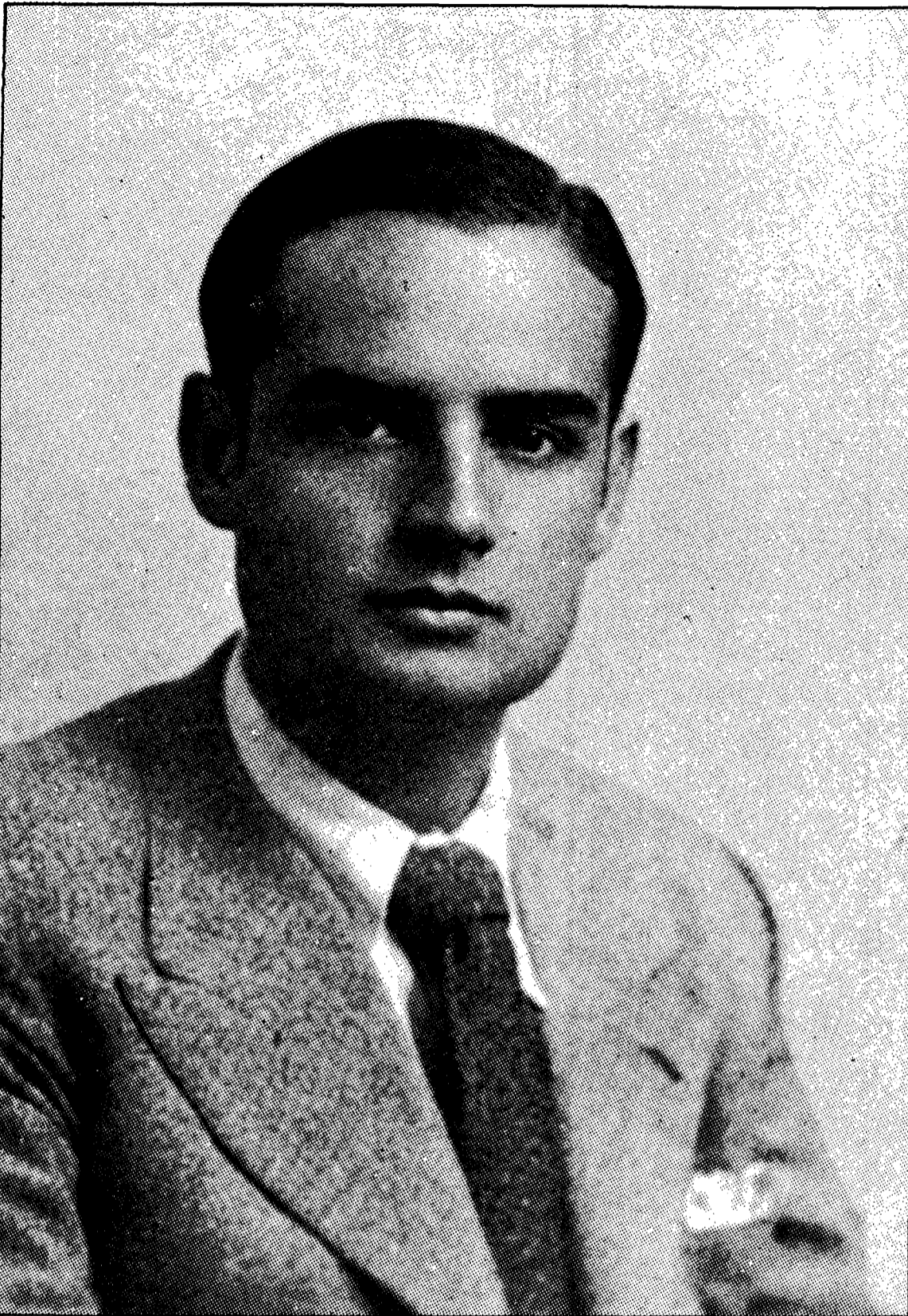
Intermediari Financer.

Alta renda. Pagarés. Bons.

Lletres del Tresor, al 14% net anual

Adreça C/. Folgueroles 12, 4.º 1.ª

08022 BARCELONA Tel.: 212 82 82 - 211 46 46

Castelló visqué la seva mort cruenta com el darrer acte de congruència amb la seva fe cristiana.

Tenia 22 anys i era tot un apòstol: un natural simpàtic i atractiu, acompanyat d'una fe sòlida i clara, d'una vida moral absolutament neta, i d'un cor ardent d'amor a Jesucrist, a l'Església i als joves. Així és recordat i així era Francesc Castelló.

La fe i totes les exigències que se'n deriven, entre les quals volem destacar la crida a l'apostolat, les rebem con una llavor en el baptisme; i la confirmació consolida tot l'organisme espiritual amb la força de l'Esperit Sant, que empeny a superar pors i inhibicions còmodes i a confesar la fe ardidament davant d'un món incrèdul. No tots arribem a secundar la vocació cristiana fins al nivell que Déu espera de nosaltres. ¡Quants cristians no viuen interiorment deformats pel pecat, lluny o en camp contrari de la fe que professaren un dia! ¡Quants cristians desorientats, interiorment dividits i ofuscats per ideologies estranyes, que ni poden fer "professió de fe" coherent, perquè no

saben ben bé el que creuen o perquè el Crist en què creuen ja no és el de l'Església i el dels màrtirs! ¡Quants cristians, pobres de nosaltres, no hem fet de la mediocritat una forma normal de vida i frustrem més o menys sistemàticament les gràcies que Déu ens dona i les exigències de l'alta vocació a què hem estat cridats! Però la santedat i l'heroisme en l'Església no solament són possibles, sinó que són un fet real; d'avui, d'ahir i d'abans d'ahir. Tots estem cridats a la santedat i al testimoniatge de la fe, que informa la nostra vida, però no tots hi arribem.

La cursa de Francesc Castelló fou la d'un atleta de la fe. L'esprint final compta molt per arribar vencedor a la meta, però això suposa una trajectòria marcada per un esforç sostingut i una sèrie de petits esprints que preparen la victòria final. Aquest és precisament el tema d'aquest article. El testimoni martirià amb què Francesc Castelló segellà la seva fe estava precedit i preparat per altres "professions públiques de fe", que s'insereixen en una línia de fidelitat al seu baptis-

me i a la seva vocació, joiosament assumida, de laic cristià que treballa pel regne de Crist en el món dels joves.

D'aquestes públiques professions de fe, en recollim algunes del darrer mig any de la seva vida, perquè és el període del seu ple desplegament apostòlic i per tant del qual hi ha més records i més testimonis.

Professió de fe en ple Carrer Major de Lleida

A la primavera del 1936, la capital del Segre era un formiguer d'activisme polític i un batibull d'idees i de passions en què es barrejaven aspiracions justes amb utopies dissolvents i amb preses de posició clarament anticristianes i injustes. Per afrontar aquesta situació, Castelló creia que calia anar-hi a fons, és a dir arribar a les consciències per tal d'iniciar-hi un procés de reconstrucció de l'home, i per tant del món, sobre la roca ferma de Jesucrist i de la doctrina de l'Església. Per això va organitzar una tanda d'exercicis espirituals per a joves, quasi tots captats per ell. Castelló

Les "Pr de Fra

desitjava com res del món que aquells joves se sentissin tocats per l'amor de Jesucrist i que fessin una opció de vida cristiana i apostòlica com els millors fejecistes.

Per la seva banda Castelló els era un exemple i un estímul. Treballava de químic a la fàbrica Cros on tenia grans simpaties pel seu caràcter obert. Allà es relacionava magníficament amb els obrers i sobretot amb els joves; per entrar en contacte més pròxim i continuat amb aquests, organitzava unes classes lliures i gratuïtes de ciències que habitualment es prolongaven en interessantíssima conversa.

Mai el sou de Francesc Castelló no arribava sencer a casa; molta part i de vegades quasi tot es distreia pel camí a favor de les famílies d'aquells joves i obrers que ell sabia que passaven penúria.

El 29 de juny se celebrava el dia de la Bona Premsa. Junt amb un company, Castelló es llançà al carrer a repartir periòdics i fulletons d'orientació catòlica. Va triar els llocs més centrals de la Ciutat. Els dos propagandistes s'estaven al Carrer Major a l'hora de màxima aflluència de públic. La gent agafava els fulls distretament; alguns en veure que era propaganda catòlica els mirava despectivament i algun va estripar ostentament el paper i el llençà per terra. El company estava descoratjat i feia notar a Francesc que allò que feien era temps perdut en un mar d'indiferència i de reclus, que més valia observar: **"No et fixis en un que estripar o que llença el paper. Mira, més aviat, els qui se'l guarden, perquè segurament després a casa o quan ningú no els vegi el llegiran amb interès. Ja veuràs com la nostra sembra no serà inútil"**.

La valentia d'aquest fet i d'aquestes paraules de Francesc Castelló, només la podem calibrar si considerem el clima hostil i enrarrit que predominava en aquells temps. Ben segur que molts lleidatans se sentiren colpits i admirats pel fet que aquells dos joves, i en aquells temps, donessin testimoniatge de la seva fe en ple Carrer Major.

Una professió de fe enmig d'un esquadró de soldats

El dia 1 de juliol del 1936, en Francesc ingressava a la caserna de Lleida com a soldat de complement. Fixem-nos que mancaven només disset dies per a l'aixecament militar que fou el detonant de l'horrible guerra civil espanyola. Sabem

que el nostre jove complia normalment els seus deures de soldat tant pel que fa als exercicis d'instrucció com a les guàrdies.

En una ocasió assistia a una lliçó teòrica en la qual l'oficial instructor no s'estava de dir paraules de doble sentit i de gastar brometes contra la religió catòlica. Francesc, en un moment donat, s'aixecà i amb veu enèrgica digué a l'instructor: **"Demano al senyor oficial que es limiti a ensenyar la matèria que és la seva obligació i deixi de ferir els sentiments religiosos dels catòlics. Li ho demano en virtut de les mateixes lleis de la República"**.

Aquelles paraules d'en Castelló van caure com un llamp i provocaren un silenci indescriptible. Cal situar-se en les circumstàncies d'aquells dies: un jove soldat plantava cara a un oficial de l'exèrcit; però els termes ideològics estaven invertits en relació als clixés socials que predominaven: un recluta que prové del poble encarnava la figura del jove creient que vol que la llei sigui respectada àdhuc en la caserna: el militar apareixia com el tipus irreligiós que havia prosperat en temps republicà i que no filava prim en qüestió de lleis. L'oficial visiblement molest, clissà aquell recluta audaç i deixà per més endavant el moment de resquitar-se. Aquest incident, de fet, fou una de les causes determinants per ficar a la presó en Castelló pocs dies després, i per concatenació lògica se'n seguí la seva immolació.

Francesc no es vol fer enrera

Els dies 19 i 20 de juliol, a Castelló, li tocà de fer guàrdia a l'emissora de Ràdio Lleida i al mercat. L'ambient es posava cada vegada més tens i alguns amics l'insistien que es quedés a casa seva, però ell no volia desertar del seu lloc de soldat. ¿Per què i de qui s'havia d'amagar si ell complia puntualment tots els seus deures de soldat i tenia la consciència tranquil·la? La nit del dia 21, mentre dormia plàcidament a la seva caserna va ser detingut en continent.

Quan se'n adonà estava ja tancat al calabós del Castell —la Seu Vella de Lleida convertida en caserna militar—. Les condicions humanes en què es veia eren pèssimes, capaces d'enfonsar l'ànim més trempat i d'excitar el desig foll i irracional de sortir-ne a qualsevol preu. Doncs justament en aquestes circumstàncies

Professions de fe" Francesc Castelló

Aquell coratge extraordinari que Francesc Castelló traspuava davant l'escamot de milicians que es disposava a afusellar-lo, no era fruit d'una eufòria tràgica. Estem segurs que en Castelló visqué la seva mort cruenta, aquell 29 de setembre de 1936, al cementiri de Lleida, com el darrer acte de conseqüència amb la seva fe cristiana, com una donació total a Jesucrist, l'únic líder que aconseguí guanyar-se el cor i l'ànima d'aquell jove, l'únic pel qual, considerava en Castelló, que valia la pena de viure i, doncs, de morir.

Castelló va rebre la visita de l'amic influent que podia treure'l de la presó. Es tractava de Josep Claverol, fill d'un oncle seu llunyà però molt estimat, com es pot veure en les cartes que Francesc havia escrit mentre estudiava ciències químiques a Barcelona entre 1930-1931.

El fill d'aquest oncle, en Pepe Claverol, era d'idees esquerranes i en la nova situació política es movia bastant bé i podia tocar els ressorts de les influències; ell mateix era membre del "Comité de Salut Pública" de Lleida.

En Pepe apreciava de veritat en Francesc i sabia que el seu cosí no era un feixista, altrament ell no hagués mogut un dit per ell ni s'hauria volgut mullar en aquest afer. En Pepe pujà al Castell diverses vegades per visitar el seu cosí. És simptomàtic que en atenció al càrrec que ocupava, pogués parlar amb Francesc confidencialment, cara a cara i sense reixes entremig. Havia estudiat amb tot l'interès els càrrecs que pesaven contra Francesc Castelló i veié que tot consistia en el mateix: "ser de missa i fer propaganda catòlica". En vista del caire extremós que prenia la situació, s'adonà que el seu cosí segurament seria afusellat pel simple fet de ser cristià i amic de capellans. Amb tota la bona fe proposà, doncs, al seu cosí que fes un escrit on negués o es desdigués de ser cristià i de pertànyer a cap associació catòlica; amb aquesta base ell podria fer passos en ferm per a alliberar-lo. Francesc s'hi negà en rodó i en Pepe se n'anà apesarat tement el pitjor per al seu cosí.

Castelló era conscient que fer aquell paper equivalia a un acte d'apostasia i que no podia comprar la seva llibertat amb aquest preu. La sinceritat i l'afecte amb què estava feta la insinuació no li treien en absolut el caràcter d'apostasia, únicament la feien més difícil de resistir. També en aquest punt el testimoniatge de fe de Francesc Castelló té clares concomitancies amb el dels antics

màrtirs del cristianisme. Co-neixem literalment la frase amb què Francesc declinà les propostes que podien treure'l de la presó a costa de negar la seva fe: —"Pepe, si has vingut perquè faci un pas enrera, fas feina inútil; ja te'n pots tornar".

La professió de fe davant del Tribunal Popular

Malauradament ha estat impossible de recollir notes de l'interrogatori a què va ser sotmès Castelló el 23 de setembre; en canvi sabem, quasi fil per randa, com es desenrotllà aquella ficció de judici del dia 29, que el condemnà a pena de mort. Un company de Francesc, soldat com ell, fou con-

demnat només a cadena perpètua i, a la fi, deixat lliure; aquest proporcionà tan aviat com pogué la informació precisa.

El dia esmentat, Francesc Castelló fou portat, juntament amb altres detinguts, davant del Tribunal Popular a la Paeria de Lleida. Anava amb mànigues de camisa i amb espardenyas. El president del Tribunal, Josep Larroca, per sobrenom "lo Manquet" li preguntà:

—"Què respons a les proves que t'acusen de feixista?"

—Francesc: "Jo no sóc feixista. Mai no he militat en cap partit".

—Fiscal: "En tinc proves. A casa teva i a la fàbrica on treballaves s'han trobat lli-

bres que demostren els teus contactes amb dues nacions feixistes".

—Francesc: "A casa i als laboratoris de la fàbrica on treballava solament s'hauran pogut trobar llibres d'estudi. Per la meua condició de químic estudiava la llengua italiana i l'alemanya, idiomes imprescindibles en aquestes ciències; i, com sigui, que no hi ha a Lleida professors d'aquestes matèries, per a una major facilitat seguia les lliçons per ràdio. Les emissores respectives, com fan d'altres, m'enviaven fulletons. No hi havia altre afany que el de perfeccionar-me en la meua professió.

—Fiscal: "En fi, acabem: Ets catòlic?"

—Francesc: "Sí, sóc catòlic".

La resposta fou ràpida i contundent. En sentir-la, el fiscal demanà, sense més aclariments, la pena de mort.

El testimoni de l'escena diu que en Francesc va rebre la sentència amb una cara alegre i amb un somriure.

Llavors el president li digué si volia defensar-se. Ell respongué: —"No és necessari. Per què? Si ser catòlic és un delictes, accepto gustosament ser delinqüent, ja que

la felicitat més gran que pot trobar l'home en aquest món és morir per Crist. I si tingué mil vides, les donaria sense dubtar per aquesta causa. Així, doncs, agraeixo la possibilitat que m'oferiu d'assegurar la meua salvació".

Professar la fe cantant

Abans de mitja nit del mateix dia 29, Francesc Castelló i altres quatre joves sortiren del calabós de la Paeria i foren enduts a matar. Els obligaren a pujar a una camioneta. En Francesc va demanar als guardes si els era permès de cantar. Ells no hi posaren cap obstacle. Alguns que hi passaven els sentiren cantar el popular "Crec en un Déu", abans de travessar el pont sobre el Segre, en direcció al cementiri. Després va seguir l'Himne de la Perseverança: "Amunt, germans, fem nostra via; Jesús, rei nostre, ens va al davant. Amunt, que és sols camí d'un dia..."

Era escaient que Francesc fes d'una manera solemne aquesta darrera professió de fe, cantant les veritats del Credo del seu baptisme, joiosament. Per aquests darrers moments, s'hi havia preparat a fons. Ara només era qüestió de deixar-se conduir mansament, d'impedir que l'emotivitat no li jugués males passades i de confortar i mantenir l'ànim dels quatre companys que compartien la seva sort.

Tot estava en ordre, en la línia lògica d'una vida cristiana de donació als altres i imantada per la força de la Creu.

ROMUALD M. DIAZ i
CARBONELL
JOSEP DE C. LAPLANA

Façana del palau de la Paeria de Lleida, on s'instal·là el "Tribunal Popular", que jutjà Castelló les darreres setmanes de setembre de 1936.

CALENDARI

Diumenge, 27 de desembre. Infraoctava de Nadal. La Sagrada Família. Sant Joan, apòstol i Evangelista i sant Teodor, monjo. El sol surt a les 7,15 i es pon a les 16,28 (hora solar). Festa major a Marçà i La Pineda.
Dilluns, 28 de desembre. Els Sants Innocents, màrtirs; sant Abel i santa Domma, verge màrtir. Festa a Bellmunt del Priorat.
Dimarts, 29 de desembre. Sant Tomàs Becket, bisbe màrtir; sant David, rei profeta i sant Víctor, màrtir.
Dimecres, 30 de desembre. Sant Mansuet, màrtir; sant Raineri, bisbe i santa Anísia màrtir. Festa major a Sant Andreu del Palomar (Barcelona).
Dijous, 31 de desembre. Sant Silvestre, papa; santa Coloma, verge màrtir; santa Melània i santa Caterina Labouré, verge. Festa major a Arsèguel, Centelles, Santa Coloma de Cervelló, Santa Coloma de Gramenet i Santa Coloma de Queralt.
Divendres, 1 de Gener. Solemnitat de Santa Maria, Mare de Déu. Sant Concordi i santa Eufrosina, verge. Dia de la Pau. Any Nou. Festa major a Serra d'Almós i Siurana d'Empordà.
Dissabte, 2 de gener. Sant Basili i sant Gregori Nacienzè, bisbes i doctors. Santa Emma, verge. Fira a Banyoles.

L'ESGLÉSIA CELEBRA

27 de desembre. Diumenge. La Sagrada Família. Lectures: Primera, Sir 3,2-6.12-14, S 127, segona Col 3,12-21, tercera Lc 2,22-40.
28 de desembre. Dilluns. Els Sants Innocents. Lectures: Primera, 1 Jo 1,5-2,2 S 123, segona Mt 2,13-18.
29 de desembre. Dimarts. Dia V dins l'octava de Nadal. Lectures: Primera, 1 Jo 2,3-11, S 95, segona Lc 2,22-35.
30 de desembre. Dimecres. Dia VI dins l'octava de Nadal. Lectures: Primera, 1 Jo 2,12-17, S 95, segona Lc 2,36-40.
31 de desembre. Dijous. Dia VII dins l'octava de Nadal. Lectures: Primera, 1 Jo 2,18-21, S 95, segona Jo 1,1-18.
1 de Gener. Divendres. SOLEMNITAT DE SANTA MARIA, MARE DE DÉU. Lectures: Primera, Nm 6,22-27, S 66, segona Ga 4,4-7, tercera Lc 2,16-21.
2 de gener. Dissabte. Lectures: Primera, 1 Jo 2,22--28, S 97, segona Jo 1,19-28.

LITÚRGIA DE LES HORES

Diumenge, 27. Dins l'Octava de Nadal. La Sagrada Família. Festa.
Dilluns, 28. Dia IV dins l'Octava de Nadal. Els Sants Innocents. Festa.
Dimarts, 29. Dia V dins l'Octava de Nadal. Propi del temps.
Dimecres, 30. Dia VI dins l'Octava de Nadal. Propi del temps.
Dijous, 31. Dia VII dins l'Octava de Nadal. Propi del temps. Vespres de demà.
Divendres, 1. Octava de Nadal. Santa Maria, Mare de Déu. Solemnitat.
Dissabte, 2. Fera del temps de Nadal. Sant Basili el Gran i sant Gregori Nacienzè. Memòria obligatòria.

HOMES I INSTITUCIONS

Llibre de la Vellesa

Si avui la vellesa s'inscriu amb èmfasi en la maulaurada marginació social no ha estat pas per culpa dels vells que han existit des que l'home és home, sinó per una ideologia socio-econòmica que valora les coses i les persones pel seu grau d'eficàcia i productivitat, que en l'ancià són mínimes. La visió hedonista de la vida i el materialisme nefast han estat els causants de la manca d'amor i respecte als vells i al seu abandó. Després de la sinistra marginació vindrà l'eutanàsia que és la bancarrota de la gran empresa humana.

Sortosament, però, no sempre ha estat així. Una munió de pensadors, poetes i escriptors han enaltit la senectut, així com també sociòlegs i geriatres han defensat i promogut noves idees de prevenció social i han esperonat la creació de residències a favor dels vells pobres i desvalguts.

És obvi que un llibre amb una selecció de textos —en poesia i prosa— sobre la vellesa interessa a molts. Aquesta tria en català fou diligentment arraujada per l'eximí escriptor i publicista, Leandre Amigó, i publicada l'any 1954 per Editorial Selecta amb el nom de "Llibre de la vellesa". Exhaustiva la primera edició, surt avui al carrer la segona.

Cal agrair moltes coses al seu autor. D'antuvi, el pròleg que encapçala l'obra i l'epíleg que la tanca. El pròleg no és l'acostumat —unes paraules de presentació—, sinó un estudi treballat, ric i profund en idees i d'estil elegant. Sens dubte que el pròleg és el millor text de tota l'antologia. Només podia escriure'l qui, com Leandre Amigó, té una ment lúcida i un cor amarat d'amor i respecte als avis. Com exemple vegi's aquests "proverbis", no pas manllevats de la Bíblia: "La vellesa és història feta carn i esperit", "no són vells els homes si no deserten espiritualment i materialment de la vida i no s'adormen en el tedi del desengany", "el vell que ha pogut convertir l'experiència del dolor en fortitud moral és ric de tota grandesa".

L'epíleg de Leandre Amigó és un record emotiu del gran sociòleg i patrici, Francesc Moragas i Barret, fundador i impulsor de "l'obra dels Homenatges a la Vellesa", on volcà tot l'entusiasme i dilecció vers als ancians.

Què direm de l'antologia en si mateixa? És un recull extens, però severament seleccionat, dels nostres poetes, des d'Ausias March i Ramon Llull a Sal-

vador Espriu i Pere Ribot. En prosa hi ha un repertori molt variat: sants, com Antoni M.ª Claret; filòsofs, com Jaume Balmes; metges, com el doctor Ramon Sarró; novel·listes, com Xavier Benguerel; escriptors, com Carles Soldevila i Josep Pla, etc.

El "Llibre de la vellesa" és l'única antologia en català sobre el tema; no en coneixem cap en castellà i poques deuen existir en altres llengües. Per això una autoritat com Gregorio Marañón felicitava el seu autor, manifestant que havia llegit el text de cap a cap.

Finalment ha estat un encert la coberta del llibre: hi va un dibuix de Pau Macià, expressiu i curull de placidesa.

Ultra la felicitació que mereix el senyor Leandre Amigó, li cal l'agraïment perenne de tothom per una de les comeses més reeixides que ha fet com escriptor il·lustre i com benèvol ciutadà, amic dels nostres avis.

FRANCESC GAMISSANS

ADULTS EN LA FE

Diari d'un any i mig

JOAN GUITERAS I VILANOVA

La Mercè, professora de llengua, em retornà "El meu diari de guerra" de mossèn Pere Tarrés, tot dient: —"Aquest diari dona la gran talla humana i cristiana de mossèn Pere Tarrés!". I m'afegí una colla de comentaris sobre el valor literari d'aquesta obra.

L'anècdota afavorí que jo escrivís les ratlles que lleigui. Penseu que aquestes reflexions poden ser adients per al Nadal que s'apropa. Hom tindrà davant dels ulls una imatge privilegiada del que és la vinguda del Senyor o, millor, de l'acolliment del Salvador. L'encontre entre Déu i l'home —el misteri de l'acció salvadora— s'il·lumina amb la figura d'aquest metge i sacerdot de la nostra terra que fa camí cap als altars.

Testimoniatge clar

"El meu diari de guerra" és la descripció del darrer any i mig de la guerra civil. Tarrés és destinat, com a metge, a formar part d'un batalló que combat a primera línia. Hom es troba de ple amb tema inquietant, d'una manera especial, per la generació immediata a la guerra. Seguint les pàgines d'aquest diari va veient els estralls d'una cruel realitat. El pensament és endut cap a persones estimades, de la pròpia família, que, en plena joventut i sense cap dèria concreta, van deixar la vida en el fragor de la contesta. Persones que només coneixem per les narracions dels més grans.

Tarrés, en el front republicà, amb serenor i veritable esperit de creient, amb amor i dolor, conta el que succeeix. Un testimoniatge que els historiadors hauran de tenir en compte. Estem davant d'una obra que no es pot titllar d'apassionada. Simplement perquè no ho és. El metge Tarrés narra, com un bon notari, el que es va esdevenir. No hi ha deformacions. Pàgines commovedores!

El testimoni sent la fiblada del dolor humà que, com a professional de la medicina, palpa constantment. La seva mirada, però, és la d'un creient que estima cada home en la situació que l'envolta, en la misèria que es crea, en la il·lògica del que pretén ser lògic, en la realitat dels fets... Aquí hi ha una veritable lliçó. En tot això Tarrés dona una

enorme talla humana i cristiana. Més enllà dels apassionaments, en tota situació, hi ha una veritat que cadascú ha de jutjar amb sentiments humans i cristians.

Actitud de servei i esperit religiós

El nostre llibre es llegeix amb l'atenció de qui entra en contacte amb un relat seductor. Qui comença l'obra, necessàriament l'acaba. Hom és endut pel mateix tema i la bona literatura hi col·labora. L'autor del diari és protagonista i fa sintonitzar amb els esdeveniments.

Hom agraeix trobar un Tarrés que no sols no maleeix, sinó que col·labora a una tasca humanitària a la qual dota d'ànima cristiana. Aquest jove metge pot dir molt sobre el que s'ha anomenat "compromís temporal". És solidari, enormement solidari. Sigui el que sigui de les idees i del captament dels altres, Tarrés acut amb afecte, superant la pròpia sensibilitat, a exercir la tasca guardadora. Ho fa amb honradesa i amb el desig de testimoniar l'amor de Crist. El Tarrés a prop d'un ferit és una imatge inesborrable per a qui ha llegit el seu relat.

Amb tot, el nostre escriptor és prudent. Dona la cara i arriba a parlar, en determinats moments, de la seva fe. El testimoniatge és, però, dotat de prudència. Una gran vida interior mou el nostre metge. Una enorme lluminositat dimana de l'exercici de la seva professió. Uns i altres aprecien aquest jove perquè és diligent en la seva tasca. La dedicació i la competència l'avalen. L'esperit de fe i de caritat el guien. El seu contacte amb Déu el mena a

superar-se en la vida espiritual i en el tracte fraternal. El seu pensament crític és ben clar, distint i personal davant dels esdeveniments i dels homes.

Un tarannà ferm

Impressiona l'actitud sempre coherent de Pere Tarrés. Tarrés és Tarrés, es trobi on es trobi. Ell va fent camí enmig de les adversitats i incoherències de la vida. El coherent sempre és ell. Això fa que el nostre personatge inspiri un gran respecte.

En efecte, Pere Tarrés manté una línia de conducta. En tota circumstància és fidel a la pregària. Ni l'haver de córrer "comes ajudeu-me" muntanyes avall, perseguit per l'adversari, no el privarà de dir els mots del salmista: "Muntanyes i turons, beniu el Senyor". Sota la perillosa pluja dels abusos va escrivint, cada dia, el seu diari. En vistes al sacerdoti dedica estones a l'estudi de la filosofia. La lluita no assoleix de donar-li un caràcter aspre. Ans al contrari, els seus sentiments familiars i les seves capacitats de compassió abraçaran un horitzó més ample.

El tràngol de la guerra no li farà oblidar el que és fonamental. Tarrés té consciència de la seva missió de metge, sap fins a on arriba la seva dignitat cristiana, s'enfronta amb la possible mort —molt propera en determinats moments— i l'acull amb sentiments de vertadera entrega a Déu, passa calamitats materials i les suporta dignament... La seva persona mai no és enduta pel vent de les circumstàncies, tot i que mai no deixa de ser present en elles.

És a l'interior d'aquesta fermesa on s'ha de posar la seva vocació al sacerdoti, sentida abans del conflicte civil i realitzada després. El metge de carrera brillant vol anar més enllà. La vocació sacerdotal anirà madurant. I, quan trobarà compliment, no farà altra cosa que donar a mossèn Tarrés una personalitat més vigorosa. El seu ministeri sacerdotal deixarà rastre. I serà, per la seva coherència, un esplèndid testimoniatge.

Una bona súplica per al temps d'Advent: que el Senyor ens faci coherents en la fe, l'esperança i l'amor! Com Tarrés!

Sobre el matrimoni

• Frustracions familiars

Cada any, quan arriba la festa de la Sagrada Família, hom experimenta aquesta celebració com una invitació a la presa de consciència d'una situació pròpia. La família, en efecte, no és pas una cosa llunyana per cadascú de nosaltres, sinó la realitat mateixa en la qual tenim una identitat, un nom, unes referències que no us limiten a allò que fem, sinó a allò que som. Només en l'àmbit familiar, en definitiva, podem perfectament prescindir del nostre cognom, i podem parlar-nos i anomenar-nos amb els noms.

L'ambient nadalenc, d'altra banda, ens hi convida també. No és pas sense motiu que les festes nadalenes estan marcades, arreu, per un aire familiar. Tant com seria mancat reduir Nadal a una simple festa de família, ho seria també no valorar el trobament familiar que es busca en aquests dies.

Però, alhora, i en els nostres dies d'una manera massa abundant, les famílies, qui més qui menys, tenen també en aquestes festes l'experiència de les frustracions familiars. Matrimonis separats o divorciats, fills que van d'una casa a una altra, esposos allunyats que cerquen compensacions per altres camins que els autèntics... Quan hom parla amb persones que passen per aquestes situacions percep amb evidència el drama que això representa quan es mira amb responsabilitat, i també el perill de submergir-se en una situació de desesperança, o de recerca de falses solucions.

Repassant dos grans textos recents sobre el matrimoni —la Constitució pastoral sobre l'Església en el món, "Gau-

dium et spes", del Concili Vaticà II, i l'exhortació apostòlica de Joan Pau II "Familiaris consortio"— hom troba elements abundants per a una reflexió sobre la situació actual del sentit del matrimoni i de la família. Subratllo l'aspecte sacramental, sobretot.

• El matrimoni és institució

Hi ha un aspecte del matrimoni que ha estat durant segles, i és encara en algunes cultures, molt intensament valorat: el seu sentit institucional. Casar-se no és una cosa que només afecta als dos que, de fet, es casen, sinó quelcom que afecta a les famílies, a la societat, a l'Església en el cas dels cristians. Val a dir que això ha pogut exagerar-se en alguns temps, de tal manera que l'amor personal dels dos esposos ha passat a un segon pla. Pensem, per exemple, en alguns matrimonis reials, o simplement en matrimonis de conveniència...

Els ritus populars del matrimoni suposen tota una ampla intervenció de les famílies respectives, no sols en la preparació del compromís, sinó en la mateixa celebració. Un vestigi ben lleu resta encara en la pràctica de l'ofrena del ram a la núvia per part d'un germà o d'un parent o amic del nuvi.

La nostra societat occidental, sobretot, ha anat fent un procés de personalització del matrimoni, però també de privatització. De personalització, perquè ha valorat progressivament la llibertat i l'amor de les dues persones que s'uneixen. De privatització, perquè ha conduït a fer del matrimoni un afer dels nuvis sols, cada vegada més independents —econòmicament i socialment— de les pròpies famílies. L'element institucional s'ha esvaït així progressivament de la consciència dels que es casen. I s'ha arribat a la pregunta per què val la pena "fer papers", què importa a la societat el propi amor, etc... I a les conseqüències: si dues persones s'uneixen lliurement perquè s'estimen, ¿per què no poden desunir-se quan tenen la sensació que no s'estimen?

En tot aquest procés, àdhuc del punt de vista natural, hi falta un element: "De l'acte humà pel qual els esposos es donen i es reben mútuament, neix, àdhuc davant la societat, una institució confirmada per la llei divina. Aquest vincle sagrat, en atenció tant al bé dels esposos, com dels seus fills i

de la societat, no depèn de la decisió humana. Puix el mateix Déu és l'autor del matrimoni..." (Gaudium et Spes, n. 48).

En altres termes: els esposos són lliures de comprometre's o no en aliança matrimonial, però amb la seva aliança han construït una realitat que està per damunt d'ells: la realitat de la parella, de la família, que tindrà precisament en el fill el testimoni fins i tot biològic de la unitat de l'espòs i l'esposa.

• El matrimoni és sacrament

Quan aquest fet es mira sota la llum de la fe, aleshores es veu què significa la sacramentalitat del matrimoni. Quan els esposos són cristians, batejats i confirmats, el que ells fan no pot desinteressar l'Església. I no sols com a un i una, sinó precisament com a parella. "L'amor conjugal, explica Joan Pau II, arriba a aquella plenitud a la qual està interiorment ordenat, la caritat conjugal, que és la manera pròpia específica amb què els esposos participen i són cridats a viure l'amor mateix de Crist que es dona a la creu..."

El matrimoni dels cristians no sols és una vinculació pel bé dels esposos, dels fills, i de la societat, sinó una vinculació "compromesa" a l'amor que Crist ens té. "Els esposos cristians són per a l'Església la memòria constant d'allò que s'ha esdevingut a la creu; són, l'un per a l'altre, i per als fills, testimonis de la salvació, de la qual el sacrament els fa participants" (Joan Pau II).

Es pot fer una llarga reflexió sobre aquests punts de la doctrina de l'Església. Però ja seria prou important que el que hem dit ens ajudés a estar atents per a no "privatitzar" tant el matrimoni, que semblés un simple afer de més o menys felicitat o benestar rigorosament individual, sense tenir en compte, en la pràctica, ni tant sols del bé de l'espòs o de l'esposa. Quan diem que el matrimoni és per a fer feliços els esposos —"per al bé dels esposos", diu el Codi de Dret Canònic, justament amb "la procreació i educació dels fills"— cal pensar en els esposos com a parella i pares, i no en la felicitat individual i fàcilment egoista.

I és precisament el mestratge d'aquest lliurament generós a la missió confiada com a parella el que constitueix l'exemple excel·lent de la família de Natzeret.

"QUI CREU EN EL SENYOR HONORA ELS SEUS PARES"

La primera lectura d'aquesta festa ens posa en contacte amb l'ensenyament d'un venerable savi d'Israel. Són paraules plenes d'experiència humana i de saviesa divina. Són paraules que conviden a totes les generacions presents en l'assemblea —els infants, els joves, els adults— a plantejar-se els deures filials.

El text adquireix un relleu especial si tenim en compte que en el pròleg de la traducció grega d'aquesta llibre, el qui el presenta és el nét de l'autor, parlant afectuosament del seu "avi Jesús" (Pròleg, v. 7).

Lectura del llibre de Jesús, fill de Sira (3:3-7.14-17a)

En els fills, el Senyor fa l'elogi del pare i sentència a favor de la mare. Qui honora el pare expia els pecats, qui honora la mare es guanya un tresor. Els fills seran la felicitat del qui honora el pare; quan pregui, Déu se l'escollarà. Qui honora el pare viurà molts anys, qui honora la mare obtindrà del Senyor la recompensa. Fill meu, acull el teu pare en la vellesa, no l'abandonis mentre visqui. Si s'afebleix el seu enteniment, sigues compassiu, no el menyspreïs quan et veus en plena força. Déu no oblidarà la pietat que tens pel pare; te la tindrà en compte per a compensar els teus pecats.

"FELIÇOS ELS FIDELS DEL SENYOR, QUE VIUEN SEGUINT ELS SEUS CAMINS"

L'espòs, l'esposa, els fills, la taula de casa... Heus aquí la imatge de la família. I, donant sentit a tot, la fidelitat al Senyor, i la seva benedicció, que tot ho corona i perfecciona.

Més enllà de les imatges culturals, les paraules d'aquest salm són revelació del que Déu vol per a la família, i la seva realització és la millor garantia per la felicitat de qualsevol llar. Una família que només es construeix sobre la base de les relacions humanes, i no demana la benedicció del Senyor, estarà mancada d'una motivació decisiva per al moment en què aquestes relacions entrin en dificultat.

Salm 127:1-2.3.4-5 (R.: 1)

Feliç tu, fidel del Senyor,
que vius seguint els seus camins.
Menjaràs del fruit del teu treball,
seràs feliç i tindràs sort.

R. Feliços els fidels del Senyor,
que viuen seguint els seus camins.

La teva esposa fruitarà com una parra,
dins la intimitat de casa teva;
veuràs els fills com plançons d'olivera
al voltant de la taula. R.

És així com els fidels del Senyor
seran benèfics.
Que el Senyor et benecixi des de Sió.
Que tota la vida puguis veure prosperar Jerusalem. R.

VIDA FAMILIAR EN EL SENYOR

La vida familiar és el nivell primari i universal de convivència. L'exhortació de l'apòstol n'és un programa, a la llum de la fe. Si alguna cosa és necessari remarcar, potser seria l'exhortació al perdó. Una convivència només pot ésser joiosa i serena quan els qui la fan saben introduir constantment en les seves relacions el "moment del perdó" (Joan Pau II), a causa del perdó de Déu sobre tots.

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Colossos (3 12-21)

Germans, tingueu els sentiments que escauen a escollits de Déu, sants i estimats: sentiments de compassió, de bondat, d'humilitat, de serenor, de paciència; suporteu-vos els uns als altres i, si alguns tinguéssiu res a dir contra un altre, perdoneu-vos-ho. El Senyor us ha perdonat; perdoneu també vosaltres. I com a coronament de tot això estimeu-vos, que l'amor tot ho lliga i perfecciona. Que la pau de Crist coroní en els vostres cors els combats que manteníu; recordeu que en aquesta pau heu estat cridats a formar un sol cos. I si-gueu agraïts.

Que la paraula de Crist tingui estada entre vosaltres en tota la seva riquesa; instruiu-vos i amonesteu-vos els uns als altres amb tota mena de doctrina; agraïts a Déu, canteu-li en els vostres cors amb salms, himnes i cànctics de l'Esperit; tot allò que feu, sigui de paraula, sigui d'obra, feu-ho en nom de Jesús, adreçant per ell a Déu, el Pare, una acció de gràcies.

Doncs, cal que sigueu submises al marit en el Senyor. Marits, estimeu l'esposa, no us malhumoreu amb ella. Fills, creieu en tot els pares; això agrada al Senyor. Pares, no importuneu els vostres fills, que no es desanimin.

"EL NOI CREIXIA I ERA ENTENIMENTAT"

Una escena familiar presenta, cada any, la família de Jesús en aquest primer diumenge després de Nadal. Enguany, la llarga descripció de l'evangelista sobre la primera entrada de Jesús al temple de Jerusalem, en braços de Maria i Josep, seguida de les profecies de Simeó i Anna, acabant tot amb el retorn a Natzeret.

Dues coses, entre altres, són remarcables. Una, la insistència amb què sant Lluc es refereix a "la llei del Senyor". Hom pensa espontàniament en la frase que sant Pau dedica al naixement de Jesús: "nascut d'una dona, nascut sota la

lleï". L'altra, la referència al creixement de Jesús a Natzeret. Els dos aspectes ens fan pensar en una situació familiar en la qual el creixement de l'infant es fa sota el signe de la fidelitat a la voluntat del Senyor manifestada al seu poble i viscuda amb senzillesa en l'àmbit de la família. ¿No és, tal vegada, exactament aquesta l'actitud que volem per a les nostres famílies?

Lectura de l'evangeli segons sant Lluc (2: 22-40)

Passats els dies que manava la Llei de Moisès referent a la purificació, els pares de Jesús el portaren a Jerusalem per presentar-lo al Senyor, [complint el que prescriu la Llei, que tot noi fill primer, sigui consagrat al Senyor. També havien d'ofrir en sacrifici "un parell de tórtres o dos colomins", com diu la Llei del Senyor.

Hi havia llavors a Jerusalem un home que es deia Simeó. Era un home just i pietós que esperava l'hora en què Israel seria consolat, i tenia en ell l'Esperit Sant. En una revelació, l'Esperit Sant li havia promès que no moriria sense haver vist el Messies del Senyor. Anà, doncs, al temple, guiat per l'Esperit, i quan els pares entraven amb el nen Jesús, per complir amb ell el que era costum segons la Llei, Simeó el prengué en braços i beneí Déu dient:

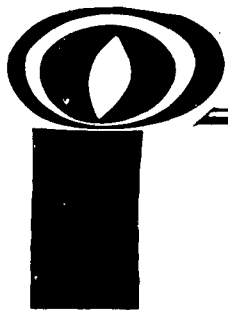
"Ara Senyor, deixeu que el vostre servent se'n vagi en pau, com li havieu promès. Els meus ulls han vist el Salvador que preparàveu per presentar-lo a tots els pobles; llum que es reveli a les nacions, glòria d'Israel, el vostre poble". El seu pare i la seva mare estaven meravellats d'això que es deia d'ell.

Simeó va beneir-los i digué a Maria, la seva mare: "Aquest noi serà motiu que molts caiguin a Israel i molts d'altres s'alcin; serà una senyera combatuda, i a tu mateixa una espasa et traspasarà l'ànima; així es revelaran els sentiments amagats als cors de molts".

Hi havia també una profetessa, Anna, filla de Fanel, de la tribu d'Aser. Era d'edat molt avançada: havia viscut set anys amb el seu marit, però havia quedat viuda fins aleshores, als vuitanta-quatre anys. Mai no es movia del temple, dedicada nit i dia al culte de Déu amb dejunis i oracions. Ella, doncs, que es trobava allà a la mateixa hora, donava gràcies a Déu i parlava del nen a tots els qui esperaven el temps en què Jerusalem seria redimida.]

I quan hagueren complert tot el que ordenava la Llei del Senyor, se'n tornaren a Galilea, al seu poble de Natzeret.

El noi creixia i es feia fort, era entenimentat i Déu li havia donat el seu favor.

1 de gener

A cura del Dr. PERE TENA

SANTA MARIA, MARE DE DÉU

(OCTAVA DE NADAL)

"INTERPOSARAN EL MEU NOM
A FAVOR DEL POBLE D'ISRAEL,
I JO EL BENEIRÉ"

Aquest text, que ens ve de la litúrgia sacerdotal d'Israel, adquireix en la solemnitat d'avui unes ressonàncies peculiars. Per una banda, és una forma d'expressar el significat de la maternitat divina; per ella, en efecte, Déu ens ha permès de veure la claror de la seva mirada, en el rostre de Jesús. Per una altra banda, la invocació del "nom" és, per a nosaltres, la invocació de Jesucrist; a ell, Déu li ha donat el Nom-per-damunt-de-qualsevol-altre-nom, és a dir, l'ha enlairat sobre tot. En tercer lloc, aquest text és adient per a la celebració de començament d'un nou any, per al qual demanem l'amorosa i provident presència de Déu; més encara, en la jornada d'educació per a la pau, és un record de la font d'on brolla l'autèntica pau: Déu!

Lectura del llibre dels nombres (6:22-27)

En aquells dies, el Senyor digué a Moisés: "Digues a Aharon i als seus fills: Beneïu el poble d'Israel amb aquestes paraules: "Que el Senyor et beneeixi i et guardi, que et faci veure la claror de la seva mirada i s'apiadi de tu. Que el Senyor giri cap a tu la mirada i et doni la pau". Així interposaran el meu nom a favor del poble d'Israel, i jo el beneiré".

"QUE DÉU S'APIADI DE NOSALTRES
I ENS BENEIXI"

La benedicció sacerdotal de la primera lectura es transforma en súplica del poble. És una gran pregària de començament d'any, i així podem cantar-la i fer-la pròpia. És una pregària universalista, una mirada a tota la terra i a totes les nacions i pobles. Nosaltres, homes del segle XX, cada vegada més informats del que succeeix arreu, repassem mentalment, en recitar o escoltar aquest salm, tot el que hi ha d'angoixa i d'esperança en aquestes paraules: tots els pobles, la terra... I

demanem per a tots la misericòrdia de Déu, la salvació, l'alegria, la capacitat de venerar el Senyor, tan sovint oblidat i silenciats en l'ordenament de la vida dels pobles.

Salm 66:2-3,5,6 i 8 (R.: 2a)

Que Déu s'apiadi de nosaltres i ens beneeixi, que ens faci veure la claror de la seva mirada. La terra conceixerà els vostres designis, i tots els pobles veuran la salvació.

R. Que Déu s'apiadi de nosaltres i ens beneeixi.

Que s'alegrin els pobles i cridin de goig. Vós regiu el món amb justícia, regiu les nacions amb rectitud i guieu els pobles de la terra. R.

Que us lloïn les nacions, Déu nostre, que us lloïn tots els pobles alhora. Que Déu ens beneeixi, i el venerin d'un cap a l'altre de la terra. R.

"DÉU ENVIÀ EL SEU FILL, NASCUT
D'UNA DONA"

Aquesta lectura és, en la litúrgia de la Paraula d'avui, com una resposta a la primera lectura i al salm. Com si Déu ens digués: Sí, jo he beneït els homes, els he alliberat del jou de la Llei i els he fet fills; això s'ha esdevingut en la plenitud dels temps, per mitjà de la dona Maria, que ha infantat el Fill de Déu, Jesús.

L'encarnació del Fill de Déu està situada en la història, i continua donant-li sentit, a través dels anys.

Lectura de la carta de sant Pau als
cristians de Galàcia (4:4-7)

Germans, quan el temps arribà a la seva plenitud,

Déu envià el seu Fill, nascut d'una dona, nascut sota la Llei, per rescatar els qui vivien sota la Llei, perquè obtinguéssim ja la condició de fills. I la prova que som fills de Déu és que l'Esperit del seu Fill que ell ha enviat crida en els nostres cors: "Abbà, Pare!" Per tant, ja no ets esclau, sinó fill; i si ets fill, també ets hereu, per gràcia de Déu.

"TROBAREN MARIA I JOSEP AMB
L'INFANT. PASSATS VUIT DIES, LI
POSAREN EL NOM DE JESÚS"

El text evangèlic assumeix la segona part de l'escena del naixement de Jesús, afegint-hi la referència a la circumscisió, complerta als vuit dies del naixement, segons la llei mosaica. Avui és, en efecte, el vuitè dia després de Nadal.

La presència de Maria com a mare de Jesús es destaca especialment, i fins el nom de Jesús es posa en referència a l'anunci de l'àngel fet a Maria. Així s'accentua l'element central de la solemnitat d'avui: la Mare de Déu. I a contemplació de Maria sobre Jesús, el seu fill, és el model d'uns cristians que no volem que els esdeveniments passin d'una manera banal, sense sentit.

Evangeli segons sant Lluc (2:16-21)

En aquell temps, els pastors anaren a Bet-Lèhem i trobaren Maria i Josep, amb el nen a la menjadora. Havent-ho vist amb els propis ulls, van contar el que els havien dit d'aquell infant, i tothom qui ho sentia es meravellava del que deien els pastors. Maria conservava aquests records en el seu cor i els meditava. Després els pastors se'n tornaren, glorificant Déu i lloant-lo pel que havien vist i sentit; tot van trobar-ho com els ho havien anunciat.

Passats vuit dies, quan hagueren de circumcidar-lo, li posaren el nom de Jesús; era el nom que havia indicat l'àngel abans que el concebés la seva mare.

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

**Ja són més de 400 les missioneres i missioners
que reben Catalunya Cristiana gràcies
a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.**

La nostra fita és que tots els més de 1.500 missioners i missioneres de les diòcesis catalanes puguin rebre el setmanari. La comunicació amoroixa la solitud i dona el confort de la comunió fraternal.

Cada setmana en publiquem una relació. ¡Sigueu "padrins" d'aquests germans i germanes nostres!

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRÍ:

M.ª JESUS CALVO ARIÑO
Missao de Lunga
LUMBO
MOZAMBIQUE 10.500.- Ptes.

IGNASI DABAN I LLAMBES
Iglesia San Francisco Apdo. 304
CARTAGO
COSTA RICA 9.750.- ptes.

GNA. TERESA SANTAMARIA I CORTES
Colegio Sagrada Familia
MONTES (Departamento CANELONES)
URUGUAI 9.750.- Ptes.

JOAN CUNILLERA I SOLANES
Inst. CARLOS PEREYRA
Apdo. 596
PUEBLA
MEXICO 9.750.- Ptes.

Butlleta de subscripció

Nom i cognoms
Direcció Tel
Població D.P. Província

subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner.....
(nom i cognoms)

L'import el faré efectiu mitjançant:
 taló que adjunto
 gir postal
 domiciliació segons l'adjunta autorització

Domiciliació: Banc/Caixa
Sucursal n°
N° compte corrent
Població Província

Prego al Banc/Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.

Població: Data

Signatura:
"CATALUNYA CRISTIANA", c/. València, 244, 2on. 08007 Barcelona - Tel.: 215 27 39

LA BÍBLIA A L'ABAST

El sol de la revelació

Les antífoes dels salms responsorials de les misses de Nadal ens marquen el llevant del sol de la revelació de Déu. Arrencant de la nit de la increença, el resplendor de la presència salvadora de Déu va il·luminant de mica en mica el panorama interior de la consciència de la humanitat. A mitjanit, bo i alternant amb el salm 95, la llum de Déu comença a desvetllar-nos del son de la no-creença: **Avui ens ha nascut un salvador, que és el Messies, el Senyor.** Les paraules d'aquesta antífona són manllevades de l'evangeli de sant Lluç (2:11). És la bona notícia de l'acabament de la nit ancestral. A l'alba, la llum ja comença a fer-nos distingir els trets del paisatge de la salvació: **Avui resplendeix una llum per a nosaltres: ens ha nascut el Senyor.** I cantem el salm 96, un altre dels "salmes del regne", destinats a cantar la restauració del poble després de la captivitat de Babilònia, i que avui projecta sobre la comunitat eucarística tota la pregonesa de la seva visió messiànica. A migdia, quan el sol il·lumina ja clarament tota la terra, l'antífona sàlmica —treta del v. 3c del "salm del regne" 97— proclama: **D'un cap a l'altre de la terra, tothom ha vist la salvació del nostre Déu.** Només els orbes no poden veure el resplendor del sol. Únicament els orbes espirituals no perceben que la revelació de Déu il·lumina l'interior de la seva vida. I el sol de Déu, que avui se'ns revela en tota la seva força, és Jesús, el nadó de la Verge Maria. La comunitat eucarística, després d'escoltar la profecia d'Isaïes 52: 7-10, exclama amb el salmista: **Canteu al Senyor un càntic nou: ha fet obres prodigioses, la seva**

Tothom ha vist la salvació

(Salm 97 -H. 98-: 1. 2-3ab. 3cd-4. 5-6 R.: 3c)

JOSEP M. ARAGONÈS

dreta i el seu braç sagrat han sortit victoriosos (v. 1). El salmista convidava els seus contemporanis a acoblar el cant del poble a la novetat de l'Israel restaurat. S'iniciaven uns temps realment nous per al poble, que durant molts anys havia viscut en la humiliació de la deportació babilònica. El cant d'acció de gràcies calia, doncs, que fos interpretat amb veu i tons nous, entusiàsticament nous i innovadors. Avui els cristians som també convidats a cantar el càntic nou de la salvació de Déu: **Neix la claror d'un dia sant: veniu, pobles, adoreu el Senyor, que avui ha baixat a la terra una gran llum, com cantem a l'al·leluia.**

Tothom ho ha vist

La salvació de Déu és universal. Apuntalada en la història d'un poble —el poble escollit— que havia estat cridat perquè fos signe i reclam per a tota la humanitat de la salvació de Déu, amb Jesús projecta la seva llum damunt de tots els homes de tots

els temps. **Tothom ha vist, d'un cap a l'altre de la terra, la salvació del nostre Déu** (v.3cd). Aquest tothom no té únicament un sentit "espacial" —tots els homes de tots els pobles—, sinó també un abast "temporal" —tots els homes de tots els temps—. És tota la humanitat la qui "ha vist" la salvació del nostre Déu, perquè tots hem estat salvats per l'únic Salvador Jesucrist. Aquesta és la revelació de la pregonesa i sinceritat del seu amor. **L'ha mogut l'amor que ell guarda fidelment a la casa d'Israel** (v. 3ab), i que ara abraça tota la humanitat, perquè el temps de la visió en profecia ja ha passat i som a ple sol. Per això és ara que **el Senyor ha revelat la seva ajuda, els pobles contemplen la salvació** (v. 2). I la contemplació de la salvació no és simplement una visió estàtica de quelcom que es realitzà "en aquell temps", sinó que és la vivència d'aquesta gràcia de Déu. Vivència personal, certament —en totes i cadascuna de les obres que l'home realitza—, però també vivència col·lectiva. Perquè la salvació de Déu obra

da per Jesucrist ens fa a tots fills de Déu i germans en comunió. Així el **tothom ha vist** es converteix en urgència missionera, i en la comunitat eucarística s'ha de poder dir: tothom té el dret de veure ben clarament la salvació del nostre Déu. Vet aquí el compromís de la celebració: ens compromet a ser reflectors de la llum salvadora del Senyor en la nostra relació amb el proïsme. Això és Nadal.

El cant de Nadal

Tenia tota la raó el poeta popular quan deia: "Un nou cant de Nadal ara hem de cantar, ben ritmat i afinat que enamorarà". No sé si el nostre poeta coneixia el Salm 97, però en el seu poema s'hi percep un ressò d'aquesta composició sàlmica. ¿No serà que el mateix Esperit que va inspirar el salmista, inspira també l'ànima dels poetes del poble? **Canteu al Senyor un càntic nou... Aclameu el Senyor arreu de la terra, esclateu en cants i en crits d'alegria. Canteu al Senyor les vostres melodies, canteu-les al so de les cítares; aclameu el rei, que és el Senyor, amb trompetes i tocs de corn** (vv. 1a i 4-6). Nadal és diada de cants. Cants a Jesús, el Fill de Déu, que s'ha fet nadó per nosaltres. Cants d'alegria i d'acció de gràcies pel gran do del Pare enviant-nos el seu Fill per salvar la humanitat. Cants a l'Església —l'aplec dels fidels—, cants a casa —l'aplec familiar— entorn del pessebre, que ens parla de la tendresa de Déu i de l'amor ingenu del poble senzill. Cants a tot arreu. I sobretot el càntic sempre nou de la caritat, de l'amor humà en totes les seves manifestacions i dimensions, que sempre ha de ser imatge i signe de l'amor de Déu que ens convida a la vida per sempre.

Obra del Clergat Nadiu

AL TERCER MÓN prop de 64.000 seminaristes joves es preparen, en els Seminaris, per servir els seus pobles, ajudats per les **OBRES MISSIONALS PONTIFÍCIES**. També s'ajuda els noviciats femenins i masculins de Missions.

Seràn com a Sacerdots, ministres de la reconciliació, impulsors del desenvolupament, companys dels més pobres.

Està comprovat que l'ajuda als Seminaris és la millor inversió en favor del **TERCER MÓN**.

- Una **BECA** de 300.000 ptes. facilita sis anys d'estudis.
- Per 150.000 ptes. es pot fundar una **MITJA BECA**.
- Un curs sencer per 50.000 ptes.

RECORDEU: "Els Seminaristes de Missions també són Seminaristes nostres."

Si voleu us podeu comprometre a fer una aportació de 5.000 ptes. o més, cada mes, i domiciliar el pagament en el banc o caixa d'estalvis.

Nom.....
 Adreça.....
 Població Codi Postal
 Província
 Assumeixo pagar.....

PER A INFORMACIÓ:

Delegació Diocesana de Missions
 C/ Bisbe Irurita, 5 - 08002 Barcelona.
 Tel.: 317 91 94

Històries, llegendes i tradicions del romànic català

Santa Maria d'Organyà, bressol del primer document en català

Església parroquial de Santa Maria. Molt modificada. De tres naus. A la façana Oest, porta amb arquivoltes, una de les quals ornada amb boles, àbac i una columna per banda; rengle de finestres a sobre. Entremig de construccions paràsites es veu un tros de l'absis amb fris dentat, arcuacions i dues finestres. Campanar de planta quadrada. (V. B.)

La Vila d'Organyà és un nucli dels més interessants de tota la comarca del Alt Urgell. És situada a la banda dreta del riu Segre, en un ample planell que es forma a la sortida del congost de Trespunts. El pas de la carretera general que va a la Seu i Andorra i que travessa pel mig de la població fa que de ben segur tots en alguna ocasió hi haureu passat, i també és gairebé segur que molt pocs heu fet una parada per visitar-la. És per això que, coneixedor dels seus atractius us aconselli de fer-hi una detinguda visita; els seus carrers i places tenen aquell regust de recinte medieval conservat amb cura, restes de muralles, arcs que travessen els carrers, porxos, cases senyorívols. Tot plegat constitueix una delícia pels artistes, els experts o els simples visitants.

De tot el conjunt arquitectònic de la vila destaca la seva col·legiata, una singular construcció de tres naus i que malgrat la barreja dels seus distintes estils que va des del romànic fins al neoclàssic formen un tot harmoniós i serè de gran bellesa.

Les homilies d'Organyà

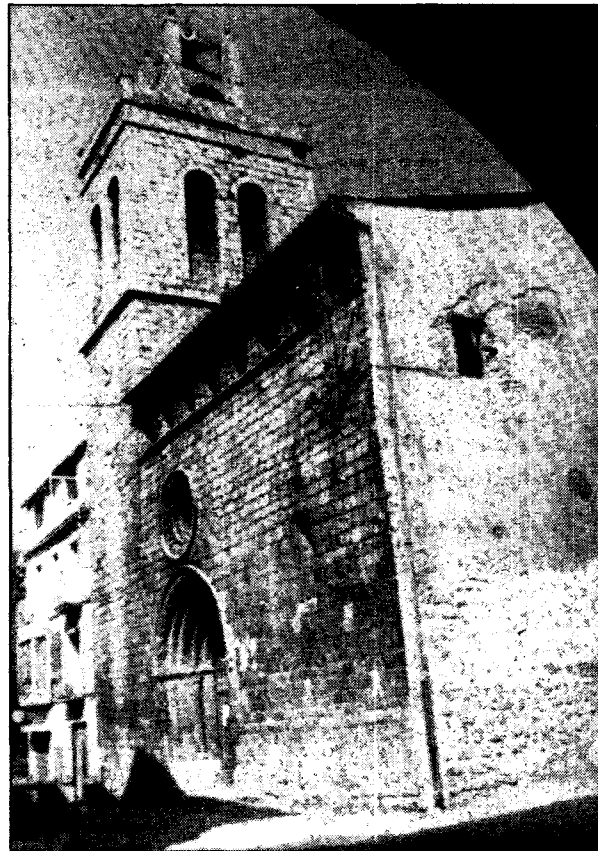
De tots els monuments que té la vila, però, en trobem un a la plaça, construït no fa molts anys i que és certament discutit i desconcertant. Està dedicat a les anomenades homilies d'Organyà. Aquí s'inicien per molts les primeres preguntes. ¿Què són o què representen les homilies que mereixen un monument? La resposta vindrà tot seguit i crec a més un deure donar-la a conèixer per tots els qui no estan assabentats d'aquesta pàgina capital en la història de la nostra parla catalana.

Les homilies són els textos en prosa més antics escrits en català i que foren descoberts a principis d'aquest segle a l'església romànica de Santa Maria d'Organyà. L'autor de la troballa fou el senyor Joaquim Miret i Sans, un historiador insigne al qual no s'ha fet justícia i al qual voldria reivindicar en aquest modest treball. El senyor Miret i Sans, a finals del segle passat, mogut pel seu afany de buscar les nostres arrels i la nostra història, intentava junt amb un altre historiador insigne,

en F. Carreras Candi, escriure un estudi sobre els comtes de Pallars. És per això que es movia pels arxius parroquials d'aquestes comarques pirenenques i també per la Seu d'Urgell. Fou així com per casualitat va descobrir a l'arxiu parroquial d'Organyà aquest document tan important. Aquest, era format per un petit quadern de pergami de tres fulls doblegats o sia que eren sis folis escrits per les dues cares; aquest fet es produí pel mes de setembre de l'any 1904. Al poc temps es trobaven uns altres fulls que completaven la primera troballa, fent en total una documentació de 8 folis i 16 planes escrites. Aquests documents eren escrits en lletra gòtica i el pergami emprat era fet de material molt gruixut i molt bast.

Documents molt valuosos

El text és, escrit malgrat que s'hi trobin alguns mots poc coneguts, totalment català i força intel·ligible per un ciutadà d'avui. El tema és totalment religiós i recull com diu l'enunciat, sis sermons o homilies amb comentaris de diversos evangelis i epístoles. Per tant aquests pergamins són un monument de primer ordre per totes les persones del Principat, d'Andorra, de la Catalunya Nord, del País Valencià, les Illes o l'Alguer que tenim l'idioma català com a llengua pròpia. És per això que a més de fer una visita a la vila d'Organyà en algun dels vostres viatges a Andorra, en passar per aquesta població, és convenient meditar encara que sigui breument, sobre la importància de la nostra parla catalana per la qual hem de lluitar en la seva defensa i expansió. Podem sentir l'orgull de pensar que pertanyem a un poble que, malgrat les dificultats, ha estat fidel a la seva cultura i a les seves arrels mil·lenàries. Per tenir un petit exemple del text de les Homilies d'Organyà i per conèixer com era el redactat d'aquest pri-

L'església és a Organyà, a la comarca de l'Alt Urgell.

mer document, voldria posar-ne com a mostra l'inici: "...paradís e en aquella glòria siam portads... davant lo fil de la Verge... Senyors, aizò vol dir e mostra... que si om parlave tan gint co un àngel e co.l pus sagi om del món, e ere cast e abstinent, mas caritat no avie en él, no li tenria prod a salvament... Aitant com lo sein qui sona e s trebala e a negú no té prod sinó ad aquels qui'l ozen."

El misteri de l'ascensió

Un cop coneguda la importància de les homilies d'Organyà, vull, per acabar, referir-me a una representació religiosa que tenia lloc a l'interior d'aquest temple parroquial el dia de l'Ascensió. Ningú del poble no en tenia cap coneixement fins que el nostre més gran folklorista, Joan Amades, la va recollir en el seu monumental costumari. És per això que deixo que sigui ell, qui ens ho expliqui, tal com ve publicat en el llibre. Diu així: "Segons la veu po-

pular, Nostre Senyor pujà al cel al bell punt de migdia. Hom creu que si a aquesta hora mira amb atenció l'infinit, veu com una boirina molt tènue, dins la qual es dibuixa la figura de Jesús, que, amb tota suavitat, s'enlaira fins a perdre's de vista.

A Organyà, al bell punt de migdia, que segons la tradició fou l'hora de la divina ascensió, representaven aquest misteri plàsticament. Pujaven un angelet, lligat amb un fil de seda tan tènue que no s'afigurava, des del sòl del temple fins al cim de la volta i el feien desaparèixer per una lluernia que volia figurar la glòria. La figureta alada, mentre ascendia molt lentament per efecte d'un artifici mogut des de la sagristia, no parava de voltar i donava certa sensació de realisme perquè el fil que el sostenia i estirava no era visible. Fa molts anys que la representació caigué en desuetud."

JOSEP M.ª BROTO i TWOSE
Foto: Arxiu Gavin

DICCIONARI DE CATEQUÈTICA

Radiografia del moment actual de la reflexió catequètica. Iniciativa de l'Institut de Catequètica de la Universitat Pontificia Salesiana de Roma i dirigit per Joseph Gevaert.

Presenta un ampli panorama de temes i problemes de la catequesi actual. Visió internacional i ecumènica. Rigor i solidesa científica amb referència a la catequesi a Catalunya.

386 articles

L'edició catalana del DICCIONARI consta de 386 articles sobre:

- Continguts centrals del cristianisme en la perspectiva catequètica.
- Història de la catequesi.
- Catequesi de les confessions cristianes i dels jueus.
- Problemes de l'ensenyament religiós a l'escola.
- Primera evangelització i catequesi missionera.

Destinatari

Indispensable en els centres de cultura i en les biblioteques parroquials, delegacions de catequesi, Secretariats diocesans,...

Instrument imprescindible en les escoles de catequistes, en els cursos de catequètica dels seminaris diocesans, en les escoles de teologia per a seglars, en els centres de formació permanent,...

Edició en català i en castellà. Editorial CCS. C/ Alcalà, 164 - 28028 Madrid.

Edició catalana a càrrec del Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i les Illes (S.I.C.)
El trobareu en les llibreries religioses. Preu 6.160'ptes.

Distribució

Centre de material catequètic.
C/ Talamanca, 5-7. Tel. (93) 872 15 43.
08240 MANRESA.

DICCIONARI DE CATEQUÈTICA

Campanya del Consell d'Europa

"Nord-Sud, un sol futur, una tasca comuna"

La primavera del 1988, el Consell d'Europa realitzarà una Campanya pública a nivell europeu sobre la Interdependència i la Solidaritat entre el Nord i el Sud, sota el lema "Nord-Sud, un sol futur, una tasca comuna".

La campanya pretén aconseguir que els ciutadans d'Europa prenguin una consciència més gran de les complexes relacions estructurals que afecten els pobles europeus i els del Tercer Món i de les polítiques de cooperació adoptades a nivell nacional i internacional.

El missatge central és que el futur dels països del Nord està lligat al dels països del

Sud. Les nacions depenen les unes de les altres en una complexa xarxa de relacions econòmiques, socials, culturals i polítiques.

Actualment, les relacions Nord-Sud es caracteritzen per forts contrastos i considerables desigualtats. La cooperació constitueix una necessitat racional i una obligació moral.

La campanya ha estat una iniciativa de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa, que aplega 21 països.

Els temes principals seran set: comerç, agricultura, recursos naturals i medi ambient, deute i finances, ajut al desenvolupament, treball i relacions socio-culturals.

VALENTINE
La pintura ideal

CIA PATRIMONIAL DEL BERGUEDÀ S.A.

Administrador únic
Esteve Serra Picola

Direcció: Princesa, 20 pral, 1º 08003 Barcelona
Tel.: (93) 315 11 74
Telex 93 377 TXSEE
Lletres del tresor 13% net anual.
Operacions immobiliàries 15% net anual.

RACÓ DEL LLENGUATGE

Català-Castellà

ALBERT PERA

Els catalans que ens posem a parlar en castellà no arribem als extrems caricaturescos que conta La Trinca d'aquell senyor petit i eixerit de Santa Coloma. Expliquen que traduïa mot per mot les frases fetes catalanes. Aquestes frases són un llenguatge popular fet de sobreesos que expressa molt gràficament una intenció. Si la passem a una altra llengua la intenció s'evapora i la frase resulta del tot innòcua, per no dir poca-solta.

Per als castellans "hacer higo" no vol dir res, ni "soñar tortillas" ni "soplar y hacer botellas", i entre nosaltres són dites ben usuals que signifiquen fallar, ser un il·lús i la facilitat amb què hom fa una cosa. Igual passa amb "hacer un pedo como una bellota", "alquilar sillas", "sacar fuego por las muelas", "esparcir la niebla", i "¡jojo vive!", que nosaltres fem servir per dir rebentar-se, divertir-s'hi, estar molt enfadat, esbargir-se i cridar l'atenció sobre un perill o

un engany.

A partir d'aquests exemples, tots ells trets de la cançó de La Trinca, si observem la parla del pobl, trobarem moltes expressions introduïbles pròpies de la llengua catalana i sense equivalent en castellà. Així quan diem que algú té la mà trencada en una determinada activitat, volem dir que precisament la té molt sencera i que se'n surt amb una gran perfecció. I si traduint literalment diguéssim que és un "manir-oto", diríem tota una altra cosa: que té les mans foradades, que és un malgastador. Això vol dir que hi ha equivalències que no valen, o que són multivalents. Foradat, estripat, esquinçat i trencat poden ser en castellà "roto". Molta més riquesa de matisos per al català, en aquest cas. En canvi, per a un sol mot

nostre; peix, els castellans en tenen dos: "pez" i "pescado", amb els quals distingeixen quan el peix és a l'aigua, de quan és a la peixateria o al plat. No hi haurà cap castellà que us digui: "hoy hemos comido peces para cenar", o bé "en su ambiente se mueve como el pescado en el agua".

A la inversa, tenim en català caixó i calaix, ben diferenciats, que en castellà només són "cajón" per a ambdós casos. I caixa i capsa, que equivalen a "caja". El caixó de la tauleta de nit i la caixa de bombons constitueixen barbarismes, ja que si bé caixó i caixa són paraules catalanes, en aquest context hem de dir calaix i capsa.

Perles ortogràfiques

En un anunci a la premsa diu: Per els vedells, Rumialfa. Ha de dir: Per als vedells. El grup per els és inexistent en català.

Declarada d'interès nacional la festa tradicional del Pi de Centelles

Per una Ordre del Conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, de data 17 de novembre d'enguany, ha estat declarada festa tradicional d'interès nacional la Festa del Pi de Centelles, atenent la sol·licitud de l'Ajuntament d'aquesta vila osonenca.

Els motius d'aquesta declaració i l'origen de la festa queden exposats en l'exposició de motius de l'ordre i pel seu interès els reprodueixim:

Centelles celebra el dia 30 de desembre, festivitat de Santa Coloma i de Sant Llop, una típica festa coneguda com el Pi de Centelles.

Es tracta d'una manifestació fortament arrelada que cada any incrementa el seu nivell de participació popular perquè és coneguda arreu.

L'Associació de Galejadors de Santa Coloma de Centelles, juntament amb l'Ajuntament de Centelles, és l'entitat que organitza i manté aquesta festa d'innegables arrels tradicionals.

Els estudiosos d'aquesta festa no han pogut establir-ne l'origen, però es troba documentada, per primera vegada, l'any 1692 i com a celebració festiva, l'any 1786.

LA SARDANA I LA DANZA

JOSEP VENTURA

mar i el pianista Carles Coll. Les sardanes que s'inclouen en aquesta edició discogràfica són: "Nadal", "Figueres a En Pep Ventura", "Sant Pere de Roda", "El Castell de Recasens", "La Plaça de Santa Anna", "Homenatge al Rei Don Jaume", "Lloret vila marinera i senyorial", "La festa de Santa Llúcia", "Pep Ventura, geni immortal" i "L'hereu". La presentació de l'àlbum discogràfic Homenatge a Francesc Basil tindrà lloc en una vetllada que se celebrarà el proper dia 19 de desembre, a les set de la tarda, al Casino Menetrat de Figueres, amb la cobla Miramar i Carles Coll al piano.

BESCANÓ.—La Segona Gran Festa de Som, la revista de cultura popular

que edita el Grup d'Informadors Sardanistes de Catalunya, tingué lloc al Cinema de Bescanó el passat dia 19 de desembre, a les deu de la nit, amb un extraordinari concert de la cobla Els Montgrins i la celebració del primer Concurs de Joves Instrumentistes de Tible. Aquesta és una experiència singular que ha promogut la revista Som amb l'objectiu de promocionar noves generacions de músics de cobla; enguany el certament esmentat fou reservat als joves intèrprets de tible, però hom preveu que l'any vinent, entrin en competició els instrumentistes de tenora. L'edat màxima dels concursants fou de 22 anys i van haver d'interpretar la sardana "Fent-se clar", de Ramon Serrat, i una altra peça de lliure elecció on es demostrava la seva habilitat interpretativa.

COSTUMS I TRADICIONS

Santa Maria de Sixena

ESTEVE BUSQUETS i MOLAS

Amb aquest nom era conegut el priorat de les monges de l'orde militar de Sant Joan de Jerusalem, del municipi de Vilanova de Sixena, a l'Aragó, per bé que del bisbat de Lleida.

El monestir va ser fundat per la reina Sança de Castella, muller d'Alfons I de Catalunya-Aragó. Té una llarga història i en ell hi enterraren, a més a més de la dessús dita reina Sança, el seu fill Pere I el Catòlic, el seu germà Ramon Berenguer i les germanes del rei, Dolça i Elionor.

L'Exclaustració el 1835 privà al monestir els antics béns de la jurisdicció sobre la vila i els voltants de Vilanova de Sixena, Sena, Candanos i Bujaraloz. El 1939, la comunitat es traslladà a Butsènit de Lleida i ben aviat a Barcelona, però el 1975 tornaren a Santa Maria de Sixena quatre monges, amb el propòsit de restaurar la vida monàstica.

Ignoro si de l'espòli del monestir se'n salvà la imatge que li donà nom i que fou trobada per un toro, però no com d'altres, pastorant, sinó com explica Francisco Andreu en una crònica que féu el segle XVII de les imatges de la Verge, a l'Aragó.

L'any 1182 desaparegué de l'església parroquial de Sixena una imatge de la Mare de Déu, molt estimada. De bell antuvi hom sospità que hagués estat robada per algú de la població, però més tard un fet prodigiós els

demonstrà que no havia estat així.

Un ramat de vaques amb un ferotge toro solia pasturar en aquell indret. D'ença de la desaparició de la imatge l'animal es passava les nits nedant en un estany proper, fins arribar a un illot que hi havia al mig, i sense pujar-hi es quedava al davant com embadalit. Debadés els pastors li tiraven pedres amb la fona, però no aconseguien fer-lo moure fins que cansat, tornava a reunir-se amb el ramat.

Intrigat, un dels pastors cercà la manera d'arribar a l'illot i allí, entre unes canyes i tamaris, hi trobà la imatge perduda.

Content com unes Pasquès, la recollí i la portà a l'església. Aquella nit, però, la imatge va tornar a desaparèixer i pensant que devia estar novament a l'illot, anaren a buscar-la i la portaren en processó al temple. Novament desaparegué i els pobles veïns es disputaren l'honor de posseir-la. El 1183 arribaren a un acord i després d'intentar retenir-la en diverses ermites, edificaren una església a l'illot i ompliren de terra l'estany.

Trobant-se a Osca el rei Alfons II, amb la seva esposa Sança, admirats del miracle resolgueren fundar allí el convent del qual hem parlat abans, cosa que ocorregué pels volts del 1196. Les monges havien de ser filles de casa rica i de cavallers principals. Així començà la història. Com sol passar sovint, envoltada de llegenda i tradició.

CUINA

Salmó al cava

Els oferim avui una recepta d'alta cuina adient per a les celebracions del canvi d'any o la festa de Reis. Que aprofiti!

1 salmó fresc de 2 1/2 a 3 Kg.
3 potets de tòfona negra
400 gr. llagostins mitjans
300 c.c. de cava
2 pastanagues
2 cebes
1/4 Kg. mongeta tendra

herbes del brou
1 fulla llorer
6 tomàquets
2 alcovats
maionesa
colorant verd
1 llimona

Bulliu les verdures amb 2 litres i mig d'aigua durant mitja hora, tireu-hi la sal i pebre. Quan estigui llest tireu-hi els llagostins, deixeu-los bullir 2 minuts. Després traieu-los, passeu-los per aigua freda i deixeu-los refredar per pelar-los.

Coleu el brou i poseu-lo en un rostidor de peix. Escateu el salmó, obriu-lo de dalt a baix per la part del ventre i traieu-li l'espina, deixant-ne una mica perquè s'aguanti el cap i la cua. Renteu-lo i tireu-hi una mica de sal i pebre.

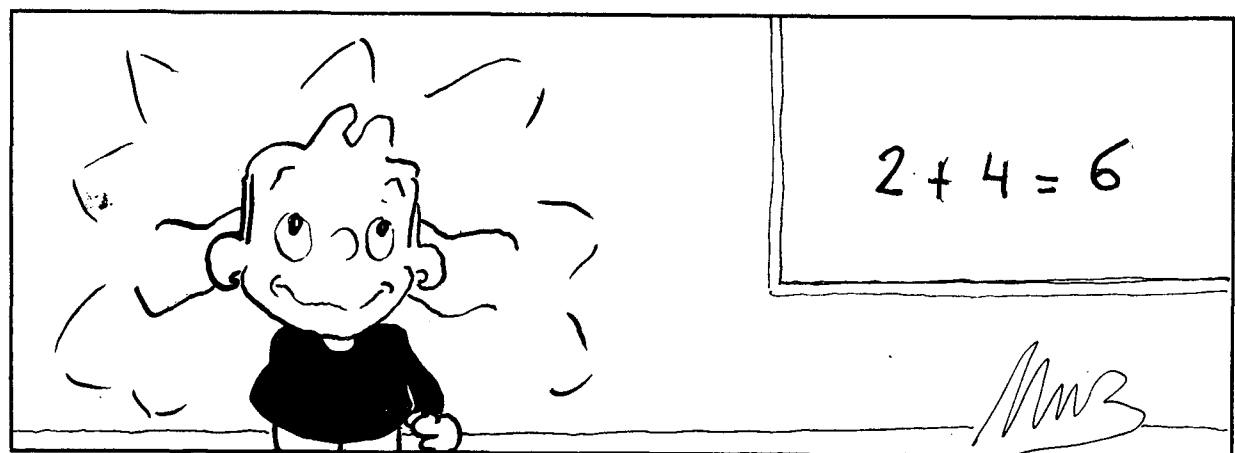
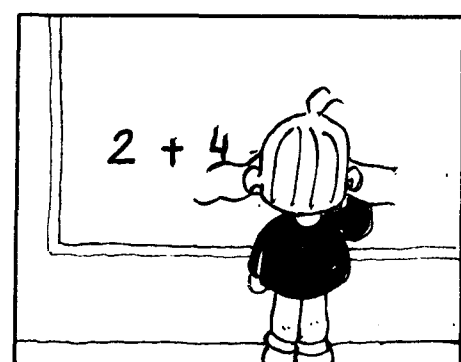
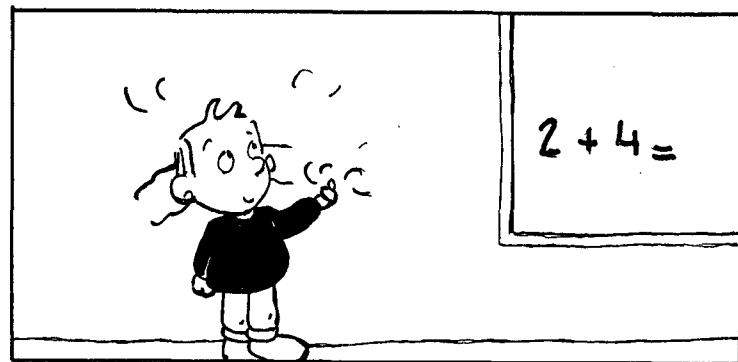
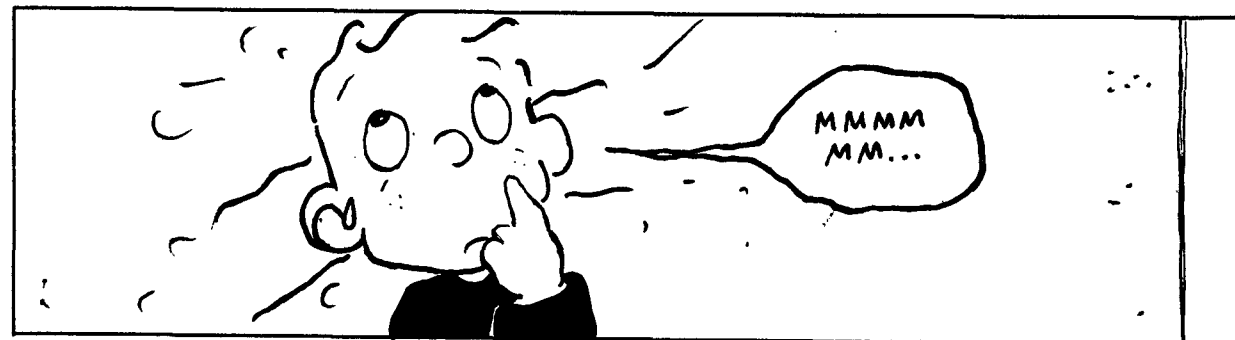
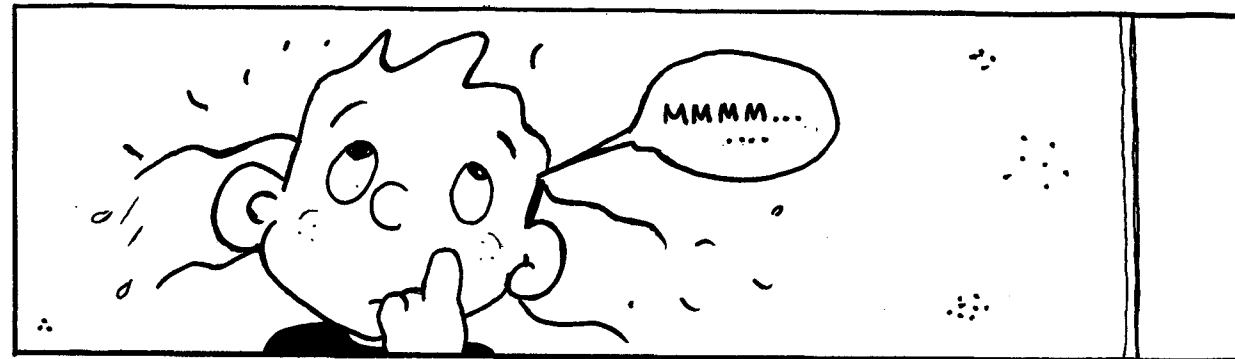
Trinxeu les tòfones molt fines, barregeu-les amb el seu suc i un raig de cava. Amb aquesta barreja cobriu tot un cantó del salmó, a sobre col·loqueu els llagostins pelats, cobriu amb l'altra part del peix procurant que quedi ben tancat. Emboliqueu-lo tot amb una gasa lligant els extrems amb un cordillet i 2 o 3 lligades en el centre. Poseu-lo sobre reixeta del rostidor de peix, tireu-li el cava per sobre, i acabeu cobrint-lo amb aigua freda. Poseu-lo a bullir i quan estigui a punt de bullir abaixeu el foc i deixeu-lo coure molt suaument 35 o 40 minuts segons la mida.

Quan estigui llest, deixeu-lo escórrer sobre la reixeta, col·locada obliquament sobre el rostidor de peix i després col·loqueu-lo sobre una plata llarga amb un tovalló doblegat.

Traieu-li la pell de sobre i cobriu-lo amb un enreixat de mongeta tendra bullida, tallada molt fina. Adorneu amb rodanxes de llimona dentada i flors de pell de tomàquet. Peleu els alcovats, passeu la polpa pel minipimer i després per un colador fi.

Barregeu aquesta pasta amb la maionesa espessa, tireu-hi unes gotes de colorant verd perquè quedi més vistós. Serviu la salsa a la salsera.

MARIA GLORIA MUNTAÑOLA

Avet Set — Avet Set —

L'EIXERIT

SUPLEMENT INFANTIL DE "CATALUNYA CRISTIANA"

385

Històries d'Eixerits

L'home de les orelles i l'home dels nassos

Quan comencen els dies d'un any, tenim la impressió que trigarem molt a arribar a l'altre cap d'any. Tres-cents seixanta-cinc dies, són molts dies. I, tanmateix, mira, ja hi som, ja hi tornem a ser.

Aquests dies l'home de les orelles i l'home dels nassos es passejaran tranquil·lament pels carrers i contrades de tots els pobles, viles i ciutats. D'aquests dos individus, un té tantes orelles i l'altre tants nassos, com dies li resten a l'any per arribar a la seva fi.

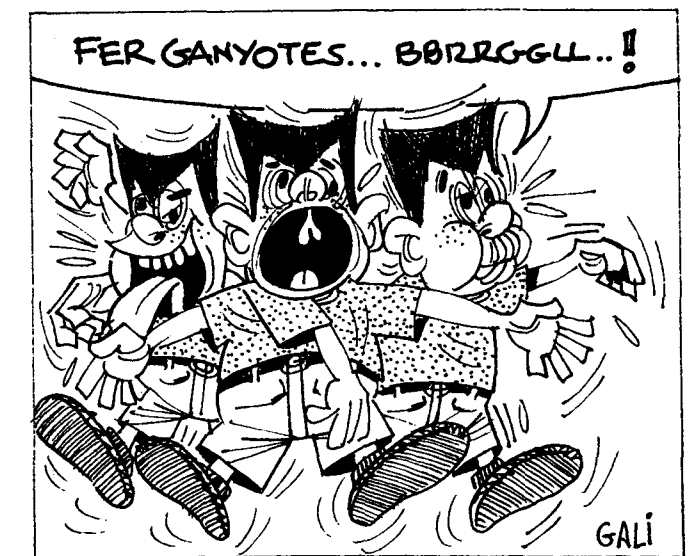
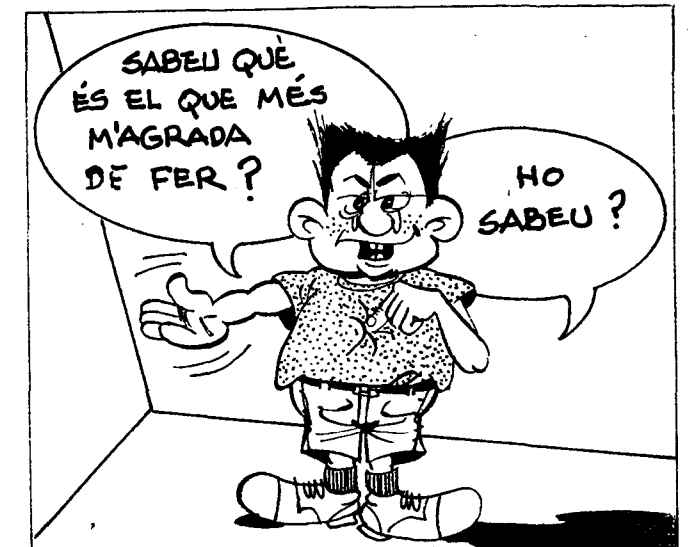
És un bon acudit, oi? A més, em sembla molt bé que en acabar l'any, en lloc de posar-nos tristos, tinguem el bon humor de fer-hi gresca. Jo, parlant net i clar, haig de dir que moltes vegades voldria tenir ja, setze, disset i divuit anys. Que per què? Doncs mira, no ho sé exactament: potser per poder conduir moto o cotxe, o fer altres coses.

Ara, ben pensat, crec que és una ximpleria. La gent gran diu que el temps passa volant. Doncs, és millor no tenir presses. Mentrestant tenim temps de veure moltes coses, d'aprendre moltes coses, de fer-nos amics o amigues, i veure els esdeveniments que passen. Allò important és que siguem espavilats i ens adonem a temps que no s'hi val a perdre el temps. Perquè el temps no torna, i un dia passat i buit, no hi ha manera d'omplir-lo.

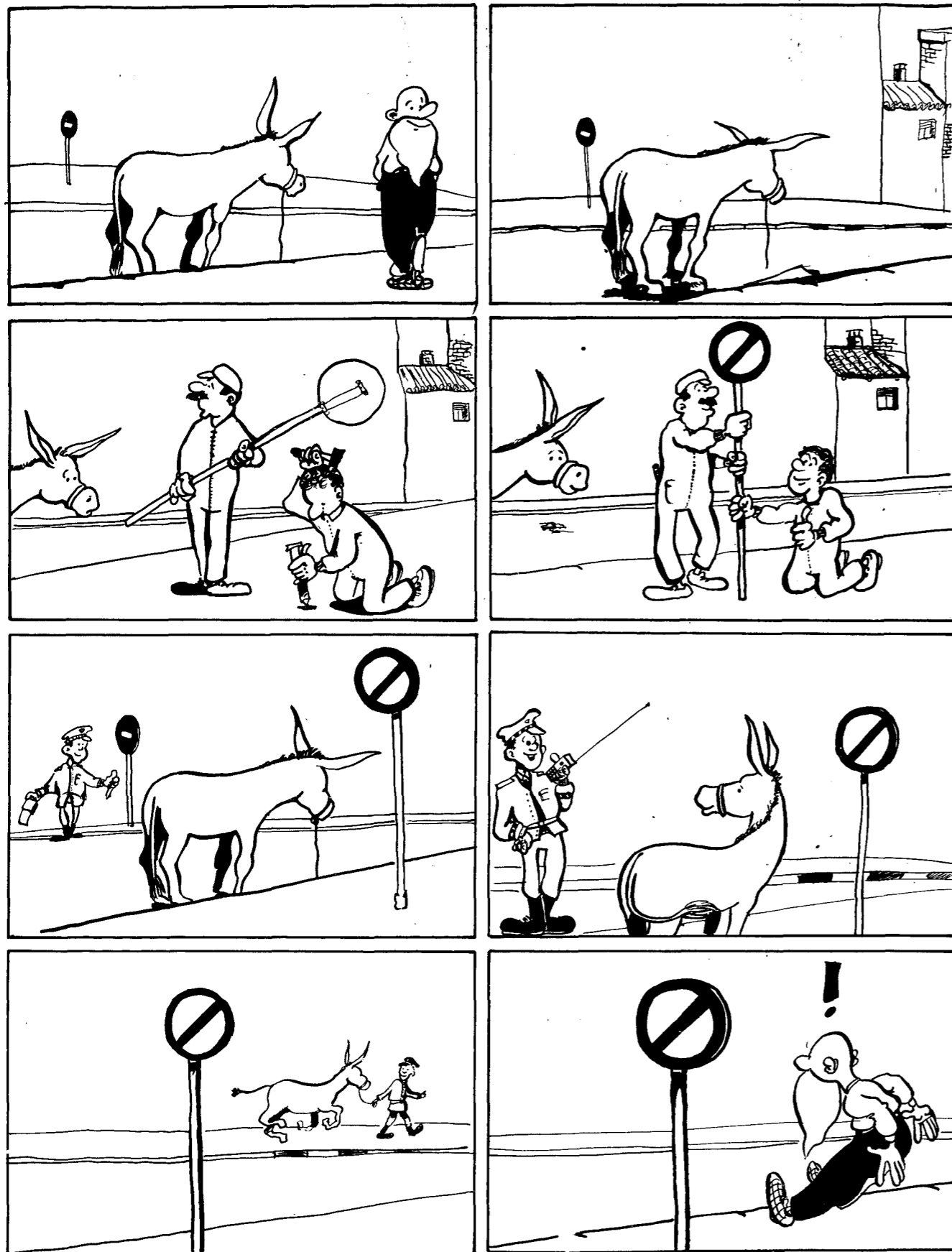
Ara penso en totes les coses que he viscut i he fet durant l'any 1987, i en dono gràcies a Déu. Espero que durant el 1988, en farà moltes d'altres, i vosaltres també, oi?

Eixerides i Eixerits, molt BON ANY!

L'Eixerit

Avet Set esllips per a nenes i nens

Avet **Set** — Avet **Set** —

Jesús ens parla

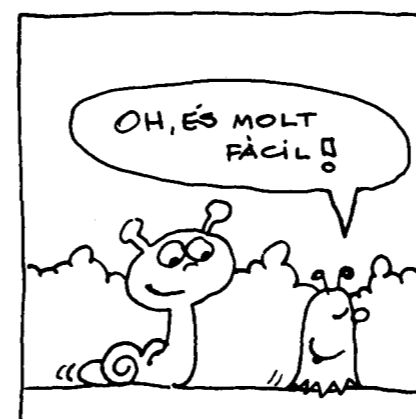
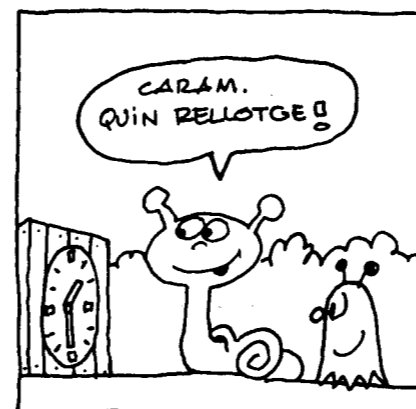
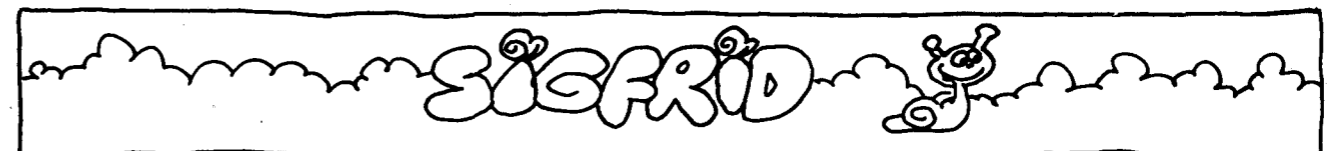
Busquem l'evangeli del diumenge: Evangeli segons Sant Lluç, capítol 2, versets del 22 al 40 (Lc 2:22-40).

Reflexionem: 1. Avui celebrem la festa de la Sagrada Família. És com si després de trucar a la porta, entréssim a la casa de Natzaret on fan la seva vida Jesús, Maria i Josep. La família és la nostra primera escola, on aprenem qui són els altres per a nosaltres, i cadascun de nosaltres per als altres. Després de néixer, l'estimació i el caliu de la família ens introdueix a la relació amb els altres.

2. Maria i Josep no comprenen pas del tot la missió confiada al seu fill; però, bo i oferint-lo al Senyor, com feien tots els pares, accepten de bon grat i amb un gran amor la voluntat de Déu. Simeó i Anna, dues persones de cor net i que estimen de debò els designis de Déu, els ajuden a comprendre el destí tràgic i gloriós del seu fill Jesús.

3. "El noi creixia i es feia fort, era entenimentat i Déu li havia donat el seu favor". Aquestes paraules són per a tots vosaltres, noies i nois, un vertader programa de vida. Jesús, en aquell petit poblet de palestina, un noi entre els altres nois, fa del seu viure de cada dia un camí de creixença: fort, entenimentat i fidel a allò que Déu vol d'ell.

El mossèn

Avet **Set** esllips per a nenes i nens

DIUMENGE - 27

- 10.45 Temps d'esperança.
- 11.30 Matinal a TV3.
- 13.20 Esports.
- 14.30 Gol a gol.
- 15.00 Telenotícies.
- 15.30 Batman.
- 16.00 Simon i Simon: "L'agent Harm".
- 17.00 Tarda de... "El club dels monstres".
- 18.30 Trial Indoor.
- 20.00 Gol a gol.
- 20.30 Telenotícies.
- 21.00 30 minuts.
- 21.30 A cor obert: "Les llàgrimes d'un pallaso".
- 22.30 N'hi ha que neixen estrellats.
- 23.30 Suite de l'arbre de Nadal: "Marxa dels Reis d'Orient".

DILLUNS - 28

- 13.30 TV3, segona vegada: "Esports".
- 14.30 Migdia.
- 15.00 Telenotícies.
- 15.30 Bona cuina.
- 15.35 Carson i Carson, advocats - 59.
- 16.25 Pel·lícula: "El conte del tasr Saltan".
- 17.15 Dibuxos animats.
- 17.55 Buck Rogers: "Creuer de luxe a les estrelles".
- 19.05 El viatge: "Crear".
- 19.45 Filiprim.
- 20.30 Telenotícies.
- 21.00 Bona cuina.
- 21.05 Perry Mason: "El cas del perruqui escorredís".
- 22.05 Resum de la informació de l'any.
- 23.35 Telenotícies.
- 23.50 Suite de l'arbre de Nadal: "Encenent les espelmes de l'arbre".

DIMARTS - 29

- 13.10 Servei d'informació agrària.
- 13.30 Universitat oberta.
- 14.00 TV3, segona vegada - "30 minuts" i "Informatiu cinema".
- 14.30 Migdia.
- 15.00 Telenotícies.
- 15.30 Bona cuina.
- 15.35 Carson i Carson, advocats - 60.
- 16.25 Pel·lícula: "Ensaïmades i diamants".
- 18.00 Conèixer el medi: "El mont Jacques Cartier".
- 18.30 Oh!, Bongònia.
- 19.15 El petit dominic: "L'espia que festejava".
- 19.45 Filiprim.
- 20.30 Telenotícies.
- 21.00 Bona cuina.
- 21.05 Resum esportiu de l'any.
- 22.50 L'equalitzador: "El regne del terror".
- 23.50 Telenotícies.
- 00.05 Suite de l'arbre de Nadal: "Carilló".

DIMECRES - 30

- 13.10 Servei d'informació agrària.
- 13.30 TV3, segona vegada: "Crònica 3".
- 14.30 Migdia.
- 15.00 Telenotícies.
- 15.30 Bona cuina.

- 15.35 Carson i Carson, advocats - 61.
- 16.25 Pel·lícula: "Lucky Luke, l'intrèpid".
- 17.55 Montreux Rock.
- 18.30 Cinc i acció.
- 19.40 Filiprim.
- 20.30 Telenotícies.
- 21.00 Sorteig Lotto 6/49.
- 21.03 Bona cuina.
- 21.30 Informatiu cinema.
- 22.00 Cinema 3: "Class".
- 23.50 Telenotícies.

DIJOUS - 31

- 13.10 Servei d'informació agrària.
- 13.30 TV3, segona vegada: "Angel Casas Show".
- 14.30 Migdia.
- 15.00 Telenotícies.
- 15.30 Bona cuina.
- 15.35 Carson i Carson, advocats - 62.
- 16.25 Pel·lícula: "Totó busca casa".
- 17.45 Buck Rogers: "Vampir".
- 18.45 Dibuxos animats.
- 19.05 El petit dominic: "Sermons i rapè".
- 19.40 Filiprim.
- 20.30 Telenotícies.
- 21.00 Bona cuina.
- 21.05 N'hi ha que neixen estrellats.
- 22.10 Pel·lícula: "Disbauxa tropical".
- 23.50 Campanades: "En directe des de Montblanch".
- 00.05 Cap d'any a TV3: "Programa de varietats que continua tota la nit".

DIVENDRES - 1 GENER

- 08.45 Espai musical.
- 09.30 La Conferència dels animals.
- 11.00 Senyals de fum.
- 12.50 Esports.
- 14.30 Migdia.
- 15.00 Telenotícies.
- 15.30 Bona cuina.
- 15.35 Carson i Carson advocats - 53.
- 16.25 Pel·lícula: "Allegro non tropo".
- 17.45 Joan Bibiloni.
- 18.45 Dibuxos animats especials.
- 19.45 Filiprim.
- 20.30 Telenotícies.
- 21.00 Bona cuina.
- 21.05 Resum del ralli Paris-Dakar.
- 21.15 Si, ministre: "El lit de claus".
- 21.45 Radio Cincinnati: "La paga de Nadal".
- 22.15 Crònica 3.
- 23.15 Ballet.
- 00.15 Telenotícies.
- 00.30 Suite de l'arbre de Nadal: "Canço provençal".

DISSABTE - 2

- 12.35 Sardanes.
- 13.00 Cinc i acció (Rep.).
- 14.15 Oh! Bongònia.
- 15.00 Telenotícies.
- 15.30 Bona cuina.
- 15.35 Els barrufets.
- 16.00 Pel·lícula: "El recluta".
- 17.45 Esports en acció: "Futbol americà".
- 18.45 Minorities d'Europa: "Istria".
- 19.30 Vida salvatge: "Salvant la Saiga".
- 20.00 Joc de ciència:

- 21.00 Sorteig loto 6/49.
- 21.03 Bona cuina.
- 21.07 Resum Ralli Paris-Dakar.
- 21.20 Magnum: "Deja vu" (II).
- 22.20 Pel·lícula: "Els nois s'ho passen bé".
- 00.00 El món del cinema.
- 00.45 Suite de l'arbre de Nadal: "Campanes de Nadal".

DIUMENGE - 27

- 9.00 Informe setmanal.
- 10.00 Santa Missa - El dia del Senyor.
- 11.00 Concert.
- 12.00 Poble de Déu.
- 12.30 El desafiament mundial.
- 13.30 Estiu blau.
- 14.30 48 hores.
- 15.35 La crida dels gnoms - Ep. 12.
- 16.00 Estrenes TV: "Si ho sé no vinc".
- 18.35 Parada de postes.
- 19.30 L'altra mirada.
- 20.30 48 hores.
- 21.05 A portada.
- 22.00 Silenci trencat.
- 22.30 Diumenge cinema: "Ultimo testigo".

DILLUNS - 28

- 8.00 Bon dia.
- 9.00 Al matí.
- 9.35 Gabriela - 76.
- 11.35 L'Imperdonable - 23.
- 12.30 Connexió amb Sant Cugat.
- 12.35 Tres per quatre.
- 13.30 Maria Mercader, una catalana en el món del cinema.
- 14.00 L'informatiu.
- 15.00 Connexió amb Madrid.
- 15.00 Telediari - 1.
- 15.35 Contes de fades: "La tarda".
- 17.50 Avanç Telediari.
- 17.55 Barri Sésamo.
- 18.20 Que ve Muzzi: "Fraguel Rock".
- 19.00 A mitja tarda.
- 19.30 De pel·lícula.
- 20.30 Telediari - 2.
- 21.05 Un, dos, tres.
- 22.50 Documents TV.
- 00.00 Telediari - 3.
- 00.20 Telesport.
- 00.35 Llarg-metratge:

DIMARTS - 29

- 8.00 Bon dia.
- 9.00 Al matí.
- 9.35 Gabriela - 77.
- 11.35 L'Imperdonable - 24.
- 12.30 Connexió amb Sant Cugat.
- 14.00 L'informatiu.
- 15.00 Connexió amb Madrid.
- 15.00 Telediari - 1.
- 15.35 Contes de fades: "La tarda".
- 17.50 Avanç informatiu.
- 15.55 Barri sesamo.
- 18.20 Que ve Muzzi: "Heidi".
- 19.00 Els nostres arbres.
- 19.25 Sobrevent.
- 19.55 L'hora del lector.
- 20.30 Telediari - 2.
- 21.05 Especial musical.
- 22.15 Sessió de nit: "Telediari - 3".
- 00.30 Telesport.

- 00.45 Testimoni.
- 00.50 Llarg-metratge especial:

DIMECRES - 30

- 8.00 Bon dia.
- 9.00 Pel matí.
- 9.35 Gabriela - 78.
- 11.35 L'Imperdonable - 25.
- 12.30 Avanç informatiu.
- 12.35 Tres per quatre.
- 13.30 La plaça de la lluna.
- 14.00 L'informatiu.
- 15.00 Telediari - 1.
- 15.35 Contes de fades: "La tarda".
- 16.30 La tarda.
- 17.50 Avanç telediari.
- 17.55 Barri Sésamo.
- 18.30 La pedra blanca - 1.
- 19.00 A tope.
- 20.00 De 9 a 5.
- 20.30 Telediari - 2.
- 21.05 Fi de segle.
- 22.10 Corrupció a Miami: "23.05 Els marginats".
- 00.05 Telediari - 3.
- 00.25 Telesport.
- 00.40 Llargmetratge:

DIJOUS - 31

- 8.00 Bon dia.
- 9.00 Pel matí.
- 9.35 Gabriela - 79.
- 11.35 L'Imperdonable - 26.
- 12.30 Connexió amb Sant Cugat.
- 12.30 Avanç informatiu.
- 12.35 Tres per quatre.
- 13.30 Què vol veure?
- 14.00 L'informatiu.
- 15.00 Connexió amb Madrid.
- 15.00 Telediari - 1.
- 15.35 Contes de fades: "La tarda".
- 16.30 La tarda.
- 17.50 Avanç telediari.
- 17.55 Barri Sésamo.
- 18.30 Musiquíssims.
- 19.00 Dibuxos animats.
- 19.25 Amb les mans a la massa.
- 19.55 Parlat clar.
- 20.30 Telediari - 2.
- 21.05 Bluebell - 4.
- 22.10 Telediari - 87.
- 23.55 Campanades de cap d'Any.
- 00.05 Super 88.
- 04.00 Llarg-metratge:

DIVENDRES - 1

- 5.50 Llarg-metratge: "7.30 Concert pop".
- 8.00 40 aniversari Festival Cinematogràfic de Cannes.
- 9.55 Santa Missa.
- 12.00 Documental.
- 12.15 Concert d'Any Nou.
- 14.00 La magia de David Copperfield.
- 15.00 Telediari - 1.
- 15.35 Contes de fades: "Disney sobre gel".
- 16.30 Disney sobre gel.
- 18.00 La llenterna màgica.
- 19.25 Val més prevenir.
- 19.55 L'hora de Bill Cosby - 37.
- 20.30 Telediari - 2.
- 21.05 En família.
- 22.20 Divendres cinema:

DISSABTE - 2

- 0.35 Gala Emmy 87.
- 3.00 Llarg-metratge: "4.35 Llarg-metratge: 6.30 Documental. 7.30 McMillan i la seva esposa: 9.00 Un, dos, tres. 10.35 Don Quijote de la Mancha. 11.00 La bola de cristall. 12.20 Nova gent. 13.25 Objectiu - 92. 14.30 48 hores. 15.35 Els aurons. 16.00 Primera Sessió: 18.25 Erase una vez... la vida. 18.50 Dibuxos animats. 19.00 Número 1. 19.30 MC. Gyver: 20.30 48 hores. 21.05 Informe setmanal. 22.20 Dissabte nit. 23.25 Lorca, mort d'un poeta - 6. 00.50 Filmoteca TV: "Regreso del infierno". 30 Continua programació diumenge.

DIUMENGE - 27

- 10.00 Santa Missa.
- 11.00 La bona música.
- 12.00 Estudi Estadi.
- 15.00 Estudi Estadi.
- 19.35 Connexió amb Madrid.
- 19.35 Sessió de tarda: "21.00 Connexió amb Sant Cugat. 21.00 L'informatiu cap de setmana. 21.30 Debat - 2. 22.35 Connexió amb Madrid. 22.35 Estudi estadi.

DILLUNS - 28

- 18.00 Fills i filles.
- 18.25 Avanç de l'Informatiu Vespre.
- 18.30 Saló de la infància i la joventut.
- 20.30 Panorama.
- 21.00 Connexió amb Madrid.
- 21.00 El mirador: "21.20 Cinema club: 23.15 Últimes preguntes. 23.45 Jazz entre amics.

DIMARTS - 29

- 18.00 Fills i filles.
- 18.25 Avanç de l'informatiu vespre.
- 18.30 Saló de la infància i la joventut.
- 19.30 L'informatiu vespre.
- 20.00 Basquet.
- 22.00 El mirador.
- 22.20 El temps és or.
- 23.20 Molt personal.

DIMECRES - 30

- 18.00 Fills i filles.
- 18.25 Avanç de l'informatiu vespre.
- 18.30 Saló de la infància i la joventut.
- 20.00 L'informatiu vespre.
- 21.00 Connexió amb Madrid.
- 21.00 El mirador.
- 22.20 Tendido cero.
- 22.50 Vent, fusta i fang.
- 23.20 El mar i el temps.
- 00.15 Temps de creure.

DIJOUS - 31

- 18.00 Fills i filles.
- 18.25 Avanç de l'informatiu vespre.
- 18.30 Saló de la infància i la joventut.
- 20.00 L'informatiu vespre.
- 21.00 Connexió amb Madrid.
- 21.00 Especial Ray Charles.
- 22.00 Sorteig loteria primitiva.
- 22.15 Dijous cinema: "00.05 Metropolis. 00.35 Especial esports.

DIVENDRES - 1

- 10.00 Especial Picapuça.
- 11.00 Saló de la infància i la joventut.
- 12.25 Avanç de l'informatiu.
- 12.30 Concert: Música d'Oggi.
- 13.30 L'electro-xou.
- 14.00 Especial aviació.
- 15.55 Dibuxos animats.
- 16.00 Richard Strauss.
- 16.30 Teatre: "17.30 Especial Any Nou. 19.00 Pel·lícula: "Les petites margarides".

DISSABTE - 2

- 20.30 Flamenc.
- 21.00 Connexió amb Madrid.
- 21.00 El mirador.
- 21.20 Sarsuèla: "La Revoltosa" i "El año pasado por agua".
- 23.45 Prop de les estrelles.
- 10.00 Chopi i la princesa.
- 10.45 El vividor.
- 11.15 Saló de la infància i la joventut.
- 12.00 Una història particular.
- 13.00 Anna Karenina - 6.
- 14.00 L'informatiu cap de setmana.
- 14.30 135 escans.
- 15.00 Connexió amb Madrid.
- 15.00 Estadi 2.
- 22.00 L'informatiu cap de setmana.
- 22.30 Connexió amb Madrid.
- 22.30 Berlin Alexanderplatz.
- 23.30 Ahir: "El fin de la cuarentena 1948".
- 00.30 Diàlegs amb la música.
- 01.00 Comiat.

COMENTARIS TV

ÀNGEL CASAS SHOW

Sembla que aquest és un dels programes amb més audiència del canal autonòmic. La gent ja l'espera i acut puntual cada dimarts a les nou del vespre. L'estructura és molt senzilla: entrevistes i actuacions, és a dir la coneguda fórmula que en el món de la ràdio i la televisió s'anomena **magazine**. La veritat és que les possibilitats d'aquest programa són moltes, però, sovint, desaprovitades.

De fet, en moltes ocasions, la base del programa es la presència d'un conegut personatge del món de l'escena, la cançó o el cinema juntament, no sempre, amb una actuació musical també d'impacte. La realitat consisteix en una sèrie d'entrevistes on el personatge famós es veu sotmès a les preguntes més vulgars i més poc originals que ningú es pugui imaginar. Es podria dir que aquestes són moltes de les preguntes que faria directament un bon nombre d'espectadors. Sí, però això no és un argument definitiu. L'Àngel Casas ha de fer de periodista i no de "portera". L'espectador mitjà es mereix preguntes més intel·ligents i, fins i tot, per respecte envers el convidat, valdria la pena considerar que aquest tipus de persona, a més a més de poder respondre a preguntes que li han fet moltes i repetides vegades, també té les seves opinions personals sobre temes d'actualitat que van més enllà de la darrera pel·lícula, cançó o color de la roba habitual.

D'altra banda hi ha les actuacions. No parlo com entès, però sí que tinc el suficient sentit comú, igualment li succeeix a molta gent que opina com jo, per adonar-me que en moltes ocasions presenciem actuacions de cantants que els deu conèixer l'Àngel Casas, dos o tres amics i els propis pares dels artistes. No vull dir amb aquesta ironia que els cantants hagin de ser tots catalans. No es tracta de anar-se'n a l'altre extrem. Però el que sí que es podria fer és anar presentant, de mica en mica, la música que es fa a aquest país. I música, evidentment, de tota mena: tant catalana com de la resta de l'Estat espanyol. Junt, està clar, amb actuacions estrangeres de qualitat.

L'Àngel Casas Show és un programa amb possibilitats, tal com hem dit, i amb encerts. Però també és un programa al qual se li ha d'exigir un major nivell i una més estreta relació amb el món musical que ens envolta a tots tan nacional com internacional. No val portar a aquell grup que, personalment, al director del programa li agrada tant; ni tampoc és bo convertir les entrevistes en la escenificació de qualsevol "entreviu" de revista xafardera del "cor", que en diuen.

En darrer, lloc i tot tenint en compte que l'emissió comença a les nou, caldria que la direcció del programa tingués un detall i es recordés dels més petits en les qüestions que demanen bon gust i sensibilitat. Si la pretensió és guanyar un públic familiar val la pena fer-ho amb gràcia i elegància.

IGNASI BOFARULL T.A.C. (Telespectadors Associats de Catalunya) Tel. 200 13 39

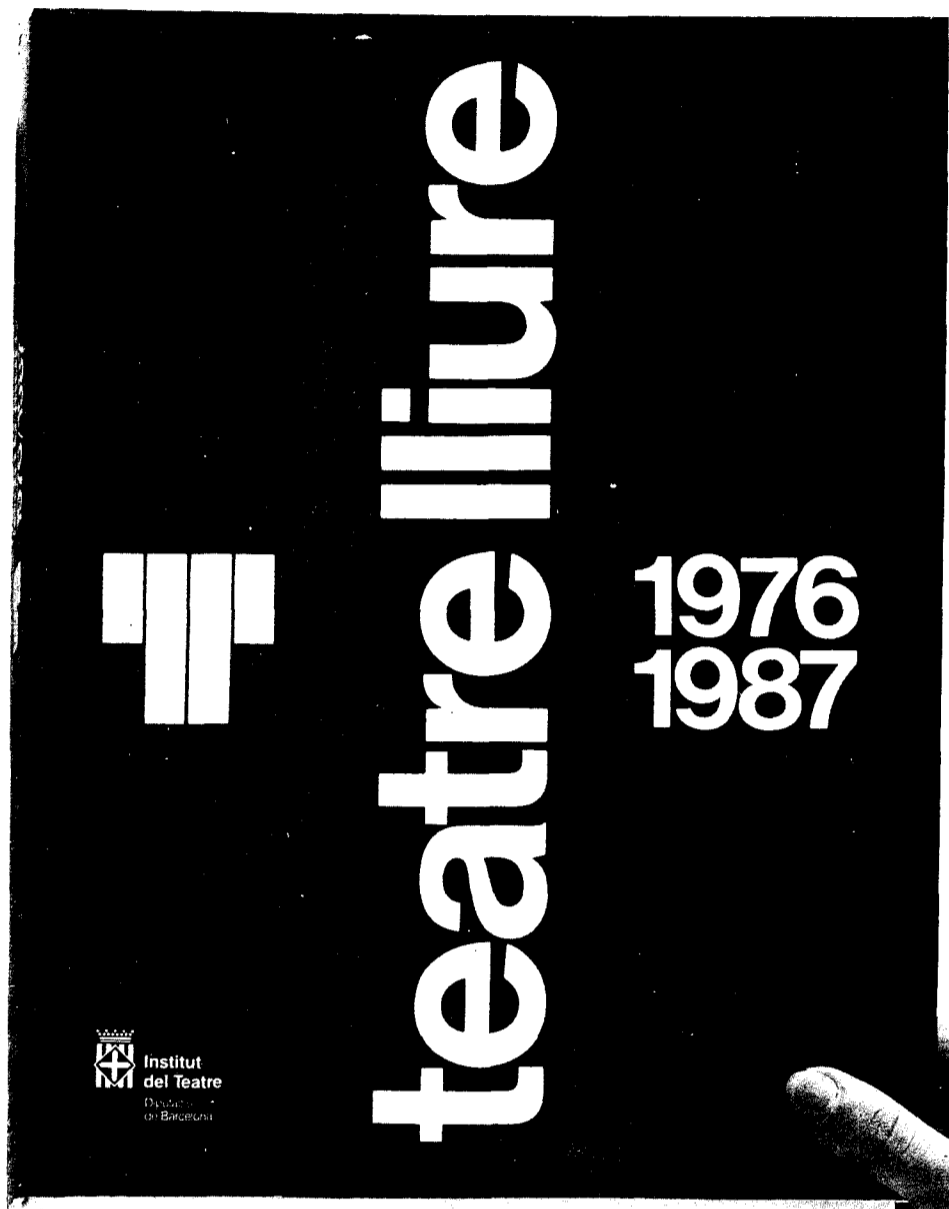
SRA. DOLORS

Compra mobles antics i tota mena de objectes antics, pisos sencers

Paguem al comptat

Tel. 201 96 30

Un llibre que commemora els primers deu anys del Teatre Lliure, des del manifest fundacional i a través d'un recorregut pels espectacles realitzats fins avui.

Un llibre imprescindible per conèixer un dels fenòmens amb més vitalitat creativa dels últims deu anys.

el llibre del

Diputació
de Barcelona

6 de juny del 1987

15 d'agost del 1988

ANY MARIÀ

27 de desembre del 1987 * nº 8

Santa Maria

L'any 1988, que comencem, és l'any mil·lenari del bateig de Vladimir de Kiev, inici de la cristianització del Rus i de l'expansió oriental del cristianisme. El Papa Joan Pau II, a l'encíclica *Redemptoris Mater*, ha fet referència a aquest esdeveniment com un dels elements ecumènics que assenyalen la importància de l'any marià. El dia 1 de gener, d'altra banda —no podem oblidar-ho!— és litúrgicament, abans de tot, la solemnitat de la Mare de Déu.

Per això és particularment adient dedicar aquest comentari d'una de les icones marianes més venerades a Rússia, i arreu: l'anomenada "Mare de Déu de Vladimir". El comentari està inspirat en l'estudi "Le icone mariane", de l'arximandrita Georges Charib, especialista en litúrgia i mariologia orientals (Roma, Città Nuova 1987).

La Mare de Déu de Vladimir és una de les icones de Maria del tipus "Mare amb l'Infant", i més concretament "Mare de misericòrdia". Maria està inclinada en reverència vers el fill, i amb la mà esquerra mostra l'infant, "ensenya el camí".

La Mare de Déu va revestida d'un mantell fosc, brodat amb or i adornat amb estrelles. La foscor del mantell de la Mare fa brillar encara més la túnica del Fill, de color daurat, símbol de la dignitat divina.

En aquesta icona és impressionant la tendresa maternal de Maria, que atenua la majestuosa expressió amb la qual indica el camí. Aquesta tendresa sembla, però, submergida en una íntima angoixa, que anuncia la Passió. El pintor anònim de la icona ha recorregut a tota la seva habilitat per donar-ne la sensació: les celles lleugerament alçades i la fixesa de la mirada en els grans ulls marcadament ombrívols donen a la mirada

maternal l'expressió d'una tristesa intensa i penetrant, subratllada encara pels angles de la boca minúscula.

L'època de confecció d'aquesta icona és molt antiga. El seu lloc d'origen és Constantinoble, i fou enviada a Rússia l'any 1131 com a obsequi de noces. Restà primer a Kiev, i fou portada després a Vladimir, l'any 1155, d'on prengué el títol. A Rússia fou considerada tradicionalment com a protectora del país.

La veneració d'aquesta icona de la Mare de Déu s'ha difós, des de Rússia, a tot el món. És, sens dubte, la icona més reproduïda i se la troba en qualsevol ambient ortodox, catòlic i protestant. Això fa de la seva presència un testimoni a favor de la unitat de tots els cristians.

Segurament que molts de nosaltres tenim a casa una reproducció, una fotografia, una estampa, amb aquesta imatge. Contemplar-la amb atenció és entrar en la comprensió del sentit de la Mare de Déu. Ho farem especialment aquest any 1988.

Ella, abans de tot, és la que porta l'Infant. Això la defineix en la seva missió. És la Mare de Déu, la que engendrà Déu, Theótocos. Cal començar sempre per aquest element central, que és la clau de tots els altres.

Ella és, per això, la Mare de misericòrdia, la que suplica i intercedeix per nosaltres prop del seu Fill. "Pregueu per nosaltres, pecadors, ara i en l'hora de la nostra mort...!" Ella és la que ensenya el camí, que és Jesucrist. Un camí que porta a la glòria a través de la creu. Un camí que no assegura alegries fàcils, però sí la comunió amb el Fill de Déu. El que Ella mateixa va seguir, com a pelegrina de la fe.

PERE TENA

EL NADAL DE L'ANY MARIÀ

BERNABÉ DALMAU

S'ENCARNÀ DE LA VERGE MARIA

"I per obra de l'Esperit Sant s'encarnà de la Verge Maria": paraules de la professió de fe que subratllen el paper singular de Maria en l'Encarnació. Els cristians, en pronunciar-les per Nadal, ens agenollem davant el misteri de Déu que s'apropa als homes i que, per fer-ho, tria una persona concreta que ha preparat des de l'eternitat.

En certa manera, Maria és la protagonista del Nadal. És ella l'Església que acull el Salvador del món; sintetitza la fe de tot el poble d'Israel, tal com en mantindrà encesa la torxa els tres dies que el Sol de justícia s'eclipsarà. En fa memorial, del Nadal, perquè actualitza joiosament el record de les meravelles que Déu obra contínuament i que ara, en la història passen per la seva persona de noia de Natzaret.

Per Nadal, la maternitat virginal de Maria permet que la història humana renunciï a l'autonomia del pecat per posar-se en mans de Déu. Això és possible gràcies a la fe de Maria.

Per Nadal, una criatura assoleix una proximitat tan real amb el seu Déu que arriba a portar, en el temps, el Fill de Déu, un fruit que és, en l'eternitat, el reflex d'aquest Déu.

Per Nadal, el Fill del Pare accepta que una dona de la raça humana esdevingui la seva Mare.

Tot això és possible perquè l'Encarnació del Fill de Déu porta els homes de sorpresa en sorpresa, però sempre amb un comú denominador: Déu hi vessa a mans plenes la seva bondat.

Com un gegant que salta a grans gambades, el Messies s'apressa a venir als homes. I troba en Maria l'ésser humà que, amb plenitud de gràcia, acomoda el pas a la cursa de l'Omnipotent que executa amb rapidesa els seus designis. Des d'aleshores, la història dels homes ha de modular la marxa al ritme de Maria.

La sintonia de Maria amb el pla de Déu, que li permet de seguir-lo al seu pas, prové de la gràcia rebu-

da sense cap mèrit però acollida sense resistència, amb absoluta disponibilitat, amb perfecta simultaneïtat entre la proposta suggeridora del Creador i la correspondència de la més responsable de les criatures.

PER NOSALTRES I PER LA NOSTRA SALVACIÓ

Així com la celebració de l'Any Marià no és un fi en si mateix sinó que ha de portar a un trobament més profund dels creients amb Jesucrist, així també el misteri del Nadal no se centra en la maternitat divina.

Maria donà el Crist al món, però per designi del Pare i per obra de l'Esperit Sant. A més, l'Encarnació excedia la persona de Maria perquè estava en funció del misteri de la salvació humana. Aquest misteri tenia, doncs, uns destinataris —"nosaltres, els homes", com diu el Credo— i, encara, en una dimensió concreta de la història —"per la nostra salvació". Maria és, sobretot, el mitjà pel qual Déu ha volgut salvar el món.

La dimensió humana amb què fou acomplerta la salvació, és a dir, la funció concreta de la Mare del Redemptor, fou un signe més de com Déu salvava l'home des de dins. No en tingué prou d'enviar el seu Fill fet home. Volgué que "nasqués d'una dona", i que fos en tot "semblant a nosaltres llevat del pecat". La seva vida a la terra no tingué res de "messiànic", en el sentit triomfalista de la paraula: la redempció s'acomplí a través de l'"escàndol de la creu".

El mateix sentit d'humilitat caracteritzà la vida de la Verge, accentuat encara per un anonimat més singular als ulls dels homes: ella, que totes les generacions diuen benaurada, no és testimoniada per la història profana, només la coneixem pels llibres que ja expressen una fe en Jesús com a Fill de Déu.

És clar que no hem d'establir oposició entre Maria com a mitjà de l'Encarnació i els homes que en som la finalitat. El lloc d'humil servei que Déu li assignà es troba en la línia del que Jesús demanava als seus deixebles,

en la línia de la seva pròpia actuació de cercar l'ovella esgarriada i de venir a cridar els pecadors. Sense l'exemple de discreció de Maria, ens seria més difícil disposar-nos a dialogar amb el Crist i sobretot a proclamar la grandesa de Déu que actua en nosaltres. Maria ensenya la humanitat a superar una espera merament passiva de l'acció de Déu.

Ho fa a través del silenci del Nadal. ¿Com es deuria sentir Maria quan, en el silenci, s'anava gestant aquell qui produiria un trencament en la història del món, i en la història personal de cadascun de nosaltres? Maria entroncà el seu silenci personal amb el silenci tranquil que embolcallava l'univers i que féu possible que la Paraula totpoderosa deixés el soli reial i esdevingués un Infant a la falda d'una Mare. Maria, amb el seu silenci, ens fa veure com cal reaccionar amb la lloança, la lloança de la pròpia vida assumida responsablement; ens ensenya com cal saber proclamar la grandesa del Senyor que actua en nosaltres.

MEDITAVA ELS RECORDS

Però abans que la lloança s'exterioritzi, abans i tot que el silenci ja sigui lloança, trobem en Maria una capacitat contemplativa envers el misteri del Nadal: "conservava en el cor tots aquests records i els meditava". Dues vegades ens ho diu l'Evangeli, a propòsit de la infantesa de Jesús. I és que, assumint les Escriptures que predeïen tot allò de què ara era testimoni, es recordava d'aquestes realitats. Coneixia les profecies. Algunes s'havien acomplert davant els seus ulls. En la seva consciència interior ara compara, perquè hi ha una correlació entre la visió de la realitat i l'assimilació de les conseqüències per a la pròpia vida de fe.

Una tradició iconogràfica representa la Verge llegint, i un abat del segle XII, Pere de Celle, àdhuc es complau a construir una teologia de Maria en relació amb el Crist a través de la simbologia del llibre: Maria és un llibre, perquè conté en el cor les paraules i les

accions del seu Fill. Afegim-hi, per part nostra, que Maria fou abans lectura que llibre. Així mateix, un escriptor carolingi, Esmaragde, parla de la "ruminació" de Maria, perquè, a semblança de la digestió dels aliments per part dels remugants, la Mare de Déu llegia els esdeveniments salvífics tot asaborint-los en el silenci juntament amb el creixement en la fe.

Guardar, conservar, fixar-se impliquen perseverança i compromís. Maria, a la llum del misteri pasqual, pogué comprendre com tota la infantesa de Jesús conduïa a la seva mort i resurrecció. Podia rellegir i reinterpretar els fets de salvació que, en un primer moment, no entengué. Però el mateix Esperit, que en altre temps havia inspirat es profetes i que havia fecundat les entranyes d'ella a l'albada de la redempció, operava un aprofundiment del record de les meravelles de Déu; la feia digna de la lloança dels "qui escolten la paraula de Déu i la guarden". Maria veia amb els ulls de la fe, i progressivament descobria el valor dels textos sagrats que, al mateix temps que revelen, oculten. "Amb raó en l'expressió «benaurada la qui ha cregut— podem trobar com una clau que ens obre a la realitat íntima de Maria, que l'àngel saludà com a «plena de gràcia»" (Redemptoris Mater, 19).

SEGUINT EL GUIATGE DE L'EVANGELI

Per això, una forma molt profitosa de celebrar el Nadal de l'Any Marià serà asaborir els textos evangèlics que situen la Mare de Jesús al centre del misteri de l'Encarnació. L'Advent ja ens n'ha donat alguns, especialment els de l'Anunciació i de la Visitació. Ara les quatre perícopes dels formularis de la solemnitat ja representen una selecció significativa:

a) la genealogia de Jesús, fill de David, fill d'Abraham (Mt 1:1-25) ens mostra personatges justos i pecadors que fan que l'Església arrelhi dins d'Israel. Maria hi és presentada com a esposa del descendent davídic vingut a menys, Josep, però testimoni singular de la presència de Déu amb

nosaltres per mitjà de l'acolliment de la "Verge que tindrà un fill".

b) el viatge de Josep i Maria per tal d'empadronar-se a Betlem (Lc 2:1-14) és l'ocasió volguda per Déu perquè neixi el Salvador en la més gran pobresa. Maria li ofereix tot el que és i el que té, tal com ho ha fet fins ara i ho farà sempre. És l'Evangeli viscut, el mateix que, en termes de joia, els àngels anuncien als pastors.

c) el trobament dels pastors amb la Sagrada Família (Lc 2:15-20) permet a Maria de compartir la pobresa i l'acció de gràcies amb ells i d'anticipar la fe que té l'Església en la meditació del misteri del seu Fill.

d) el pròleg de l'Evangeli segons sant Joan (1:1-18) amb el seu "la Paraula es va fer home" és la manifestació de la glòria del Pare. Maria se sent prop dels qui creuen en el seu Fill, perquè són nascuts de Déu i fills en el Fill.

I així, amb el consol que ens donen les Escriptures, penetrem més endins de la realitat de l'Encarnació.

L'ENCARNACIÓ, NOVA CREACIÓ

El Senyor es fa accessible als homes humanament. La humanitat, en la seva immensa set de Déu, es veu arrossegada a acollir-lo. Una set que, si ell mateix no ho hagués revelat, no sabia en què consisteix. Però ara endevina que es tracta de la filiació divina. L'home podrà ser fill de Déu, perquè el Fill únic que és al si del Pare ha volgut néixer d'una Verge, ha davallat, ha condescendit a fer-se un de nosaltres.

I de retop, encara l'Encarnació esdevé nova creació. Per Maria, la nova Eva, entra al món el nou Adam, Jesucrist. Aquesta irrupció del diví en l'humà commou la solidaritat de tota la creació. Ja només espera, amb gemecs d'infantament, la plena manifestació dels fills de Déu. Únicament aquests podran clamar: "Abbà, Pare". Però, redimit l'home que n'és el rei, tota la creació reneix, perquè l'Alè de Déu, un cop ha fecundat les entranyes de la Verge, no deixa d'inspirar en tota cosa creada.

LA MISSATGERA DE LA PAU

MARIA REGINA GOBERNA

Per cap d'any, davant el calendari en blanc, els homes desitgem la Pau, en una diada internacional, i l'Església, mare assenyada, ens fa pregar Maria. La "Peregrina de la fe" d'aquest any març, la "Mare de Déu del camí" (Exhortació pastoral del Cardenal Jubany) d'aquest Advent a casa nostra, avui pot esdevenir la Missatgera de la Pau.

VIURE LA PAU

Per viure en pau, ens cal **desatrinxerar-nos** de tants murs de defensa com construïm constantment, a fi que ningú no ens pugui dominar. Ens cal desapassionar-nos de tants interessos egoistes com portem a dins. Ens és necessari abandonar les moltes armes amb què ens volem imposar com a únic centre del món, sense que ningú no ens sigui destorb.

I quan realment estem desapassionats, desatrinxerats, desarmats, quan realment ens mirem com a ésser-relació, que només, és complet en el si d'una comunitat, llavors, en una convivència pacífica amb els del voltant, aconseguim allò que anomenem pau. Una pau que comença en el cor, i que després es va traduint al defora, en accions.

Perquè la pau no és un acte, una decisió, no és firmar un tractat, la pau és un ritme de vida que va entrant lentament, quan ens obrim a la col·laboració, quan ens harmonitzem amb els germans, quan fem servir l'estimació. I per tenir pau amb els de fora, ens cal abans, deixar-nos envair per aquest ritme pacificador, en l'interior. La pau, evidentment, no s'improvisa. Té un ritme lent, però durador. La pau comença per l'ordre: ocupar cadascú el propi lloc, sense voler acaparar el de l'altre. Estar content dins la pròpia pell, sense envejar la del germà. Fer cada cosa al seu moment, sense neguitejar-se per a fer-ho tot d'un cop.

La pau no és una evasió, un estar tranquil mentre els altres es basquegen amb esforç, és el fruit d'una **lluïta**, a fi de no dimitir davant la pròpia responsabilitat en la marxa del món. És no claudicar, és jugar-s'ho tot, cercant l'equilibri on, entre tots, pugui surar l'amor.

La pau és, més aviat, el resultat d'una vida realista, optimista, oberta —sense por— a tot allò que pugui passar. És feta de **confiança**, de refiar-se, de suposar la bondat dels altres, la seva no agressió.

Llavors la pau és **creadora**, engendra vida i no mort. És la força més constructora que hi ha en el món. Els seus projectes són benefactors per a tothom. És la generadora de dinàmiques noves, en què tots els homes hi puguin prendre part, i és font de FELICITAT.

LA PAU DE MARIA

Desatrinxerada, oberta al Do de la Gràcia, Maria esdevé la Porta, per la qual entra la Pau de Déu al món. Maria és la "sense fronteres", sense divisions. És Diàleg, és Resposta a la Paraula Transcendent que es vol fer carn. És tota Ella referència al Déu-Pare, pel Fill, en l'Esperit Sant. És tota Cenacle de la Trinitat Santa.

I Maria no té fronteres, perquè viu el ritme de la pau interior. Abans de concebre Jesús en la carn, l'ha concebut en la ment (St. Lleó). Silenciosa, discreta, sense fer mai nosa, la Mare de Déu ha après a viure des de dins. Per això no té ne-

va ser ordenat. Segur que només d'entrar-hi s'hi respirava pau.

Però pau, és clar, no és tranquil·litat. Per això Maria és, també, la gran **lluïtadora**. I no només dreta al peu de la Creu de Jesús. No només a l'hora de fer costat al Fill crucificat, al Fill Redemptor dels nostres pecats. Sinó lluitadora en una vida de fe que no li havia de ser gens fàcil. En un camí verament desconcertant. Lluitadora en discernir la pròpia missió de Mare i Esclava, de Serventa i Senyora, de Filla i Educadora. Hagué de lluitar per aconseguir l'equilibri, enmig de fortes tensions entre l'home i Déu, entre Jesús i el Seu Poble. Ha-

I aquesta pau de Maria, és una pau **creadora**. La pau que engendra la Vida permanent, una Vida que mai no acaba. Perquè la pau de Maria té moviment, és comunicativa. Tot just se'n sent totalment posseïdora, que ja corre adelerada cap a la cosina. La pau de Maria té la força del "braç potent" de Déu, que actua a través dels humils.

Aleshores, amb totes aquestes actituds de pau, Maria viu la veritable FELICITAT. "Alegra't", li havia dit el missatger. "Feliç tu que has cregut", exclama Elisabet. "Feliços els qui porteu la pau", dirà Jesús. I ella "exultava en el seu Déu".

La Missatgera de pau, ens esperona a submergir-nos en la pau interior. Una pau que és serenor, que és vida en el cor. Una pau que es nodreix del millor de nosaltres mateixos, que s'alimenta de la imatge de Déu que tots portem a dins, com l'Esclava del Senyor. Una pau que demana reflexió, contemplació agraïda, aturar-se per a donar capacitat a l'home bo, que tots portem amagat.

La Missatgera de pau, ens és un model que invita a l'ordre. Dins l'Església cadascú té el propi lloc, la pròpia funció, el propi paper, i ens l'hem de respectar. Maria ens és un model per a no exigir més del que un pot donar. Ens invita a no deixar passar res, ni gran ni petit, sense integrar-ho en l'ordre savi de la vida, i del Regne.

La Missatgera de pau, ens és un repte que crida a la **lluïta**, a no escatimar esforç —vistós o amagat, però persistent— per a comunicar la pau, per a no defallir davant qualsevol mal corrent de violència o agressió, àdhuc en el si de la nostra comunitat. A no girar el cap davant qualsevol creu que es presenti, tirant sempre endavant el projecte Salvador d'amor a tothom.

La Missatgera de pau, ens és signe de **confiança** en la bondat. Per desfigurat que estigui el rostre d'aquella que fou redimida per Un que no tenia "ni forma ni bellesa" (Is 52, 14), Ella, Maria, ens mena al "faci's" confiat. Refiats "com un nadó als braços de la mare" (Salm 130), als braços del Déu Bo que, encara que ens desfigurem, mai no deixa de comunicar bondat, als qui li demanen humilment.

La Missatgera de pau, ens omple de força **creadora** posant a la nostra falda, com en el primer Nadal, Aquell qui en la Recreació del món abraça d'un sol cop, la justícia i la pau (Salm 84). A través del Fill, Ella fa de l'Església la capdavantera d'una pau nova, la creadora d'una pau que afavoreix els humils i els drets dels pobres, "els desvalguts que no tenen defensor" (Salm 71).

Aleshores, quan desatrinxerats però lluitadors, quan creadors de vida i confiats, plens de pau interior i plens d'ordre, haurem intentat fer néixer pau al nostre voltant, descobrirem quin és el misteriós secret de la FELICITAT. I ens diran benaurats (Mt 5, 3ss).

Davant el calendari en blanc, en aquest final de segle, i en vistes a una nova era, els homes volem la PAU. I per a aconseguir-ho, l'Església ens fa pregar Maria. Que la Peregrina de la fe, que la Mare de Déu del camí, des del nostre costat, al llarg de tots els dies d'aquest any nou, sigui Missatgera de Pau "guiant els nostres passos pels camins de la Pau" que cerquem (Lc 1,79).

cessitat de sobresortir. Tota la seva riquesa, la seva grandesa, el seu centre d'atracció, està en el seu si, on habita Déu. Com un jardí reclus, com una font d'aigua viva, com un pou pregon, Maria se sent immersa en la Gràcia Salvadora. I després d'escoltar la Paraula, la guarda al cor (Lc 2, 12).

La pau interior la porta a l'ordre. La seva jerarquia de valors és autèntica. És la primera criatura, una dona, que dóna al Creador el primer lloc, Ella que se'n sap esclava. I respecta el ritme lent de Déu, en el seu Fill Jesús. No el força en cap moment. No es llença a l'activisme, ni a la propaganda del Nadó. Només quan és l'HORA, Ella, la primera d'adonar-se'n, li insinua, a Canà, que comenci els signes clarificadors.

Segur que la seva casa era endreçada, com el seu temps

gué de lluitar, per viure en pau entre dos pols: la criminalitat de la criatura, i la misericòrdia del Creador.

És que Maria **confiava** en els homes, i en la Gràcia del Totpoderós. Es va refiar de les paraules de l'àngel, tan incomprensibles. Com es farà això? (Lc 1, 34). Es va refiar del seu Fill, quan alguns el tenien per boig, per posseït de Beelzebul (Mc 3, 21-22), per blasfem o perversor del culte religiós (Mc 14, 61-64). Es va refiar del que li deien els pastors, els reis, Simeó, Anna. Estava segura que no solament ells, sinó tots els homes li diríem benaurada. Estava segura que la bondat de Déu, s'estén de generació en generació (Lc 1, 48-50). Maria va ser la Verge espectant de la primera Pentecosta de la història. Confiava que Déu s'hi faria present d'una manera especial.

LA PAU DE L'ESGLÉSIA

Maria, Mare de l'Església peregrina, en aquest nou any, esdevé la Missatgera de Pau. La seva pau ens és un esperó, una invitació, un model, un signe, un repte. El record, la meditació, la contemplació de la pau de Maria, ens mou, ara que som a les portes dels 2000 anys de cristianisme.

La Missatgera de pau, ens convida a **desatrinxerar-nos** davant els de dalt o els de baix, amics o enemics, pobres o rics, conservadors o progressistes. Ens convida a entrar en la calma, en aquest ritme més pausat que el de l'anatema dictador. En aquest ritme més lent del convèncer-nos a poc a poc, més lent però més eficaç de cara a construir la pau de Déu entre tots.

UN ANY DEDI

1. El dia 1 de gener d'aquest any 1987, solemnitat de Maria Mare de Déu, el papa Joan Pau II anunciava la celebració d'un any dedicat especialment a la Verge en "la perspectiva de l'any dos mil, ja proper, en el qual el jubileu bimil·lenari del naixement de Jesucrist orienta al mateix temps, la nostra mirada vers la seva Mare" (RM. 3).

La inauguració de l'Any Marià va tenir lloc en la festa de la Pentecosta. Amb motiu de la primera Assemblea Plenària que hem celebrat després d'aquesta data, els Bisbes de l'Església a Espanya considerem oportú adreçar unes paraules frateres al Poble de Déu per tal d'impulsar la fervorosa celebració d'aquesta convocatòria del Papa a l'Església universal.

Aquest Any Marià ha de ser una poderosa ajuda per renovar, amb Maria, la vida de l'Església i dels cristians enfront les especials circumstàncies que ens toquen viure en aquest moment històric.

Amb aquesta exhortació no més pretenem recordar algunes veritats, ja conegudes, que fonamenten el nostre amor a la Verge Maria, i afegir uns suggeriments concrets que ens ajudin a enriquir aquesta celebració.

REVIFAR AMB MARIA LA TROBADA AMB CRIST SALVADOR

2. L'Església ha començat a preparar-se per viure profundament el jubileu bimil·lenari del naixement de Nostre Senyor Jesucrist, tal com ho exposa S.S. El Papa en l'Encíclica **Redemptoris Mater** que ha escrit per aquest Any Marià (RM. 3, 48, 49, 52). Aquesta data ens invita a revifar l'acolliment de Jesucrist, i del misteri redemptor, com a força de Déu que porta la salvació per a tots els homes. L'amor a Aquella "que aparegué abans de Crist a l'horitzó de la història de la salvació" (RM. 3) ens ajudarà a obrir el nostre cor a la presència de Crist Salvador.

Encara que no respongui a una data cronològicament exacta, la celebració d'aquest Any Marià pretén evocar el bimil·lenari del naixement de Maria. No solament això; intenta, com digué el Papa en la seva homília de l'1 de gener d'enguany, exaltar la memòria de "la que fou l'instrument escollit per il·luminar els nous temps". I això precisament ara, quan la Humanitat, entre sotsobres i esperances, cerca el veritable sentit del seu futur i de la seva història.

MARIA ASSOCIADA AL MISTERI DE CRIST

3. Com a Poble de Déu caminem vers l'encontre del Senyor que arriba. Aquest temps nostre, malgrat les seves ambigüitats, és també "temps de

salvació" (LG. 48). En el moment culminant de la història, el Fill de Déu "nasqué de dona" i "el fill de la Dona" va aixafar el cap de l'antiga serp i ens va obrir els camins de la salvació. La Dona-Maria exercí junt amb Ell la funció d'una "nova Eva". En el nostre caminar de Poble de Déu no podem oblidar Aquella que és l'instrument elegit per il·luminar la plenitud dels temps. Maria, plena de gràcia, és la plenitud anticipada de la humanitat redimida i, per això, model i figura de l'Església.

4. El misteri de Maria, com tot el misteri de l'existència humana, s'aclareix plenament a la llum de Crist (GS. 22). Amb motiu d'aquest Any Marià recordem els perfils principals d'aquest misteri.

L'elecció de Maria per ser Mare del Fill de Déu fou totalment original i única. Ella fou elegida, com tots, en Crist, abans de la creació del món, per ser, per damunt de tots, santa i immaculada, beneïda amb tota mena de benediccions espirituals (Cfr. Ef. 1:3 ss).

Com tots els creients, encara que de manera eminent, Maria fou redimida en virtut de la gràcia del seu Fill; Ella fou preservada de l'herència del pecat original. Així, com recorda la **Redemptoris Mater**, l'elecció de Maria fou "més forta que tota l'experiència del mal i del pecat" (RM. 11).

Maria acceptà la maternitat en la fe. És a dir, va respondre a l'elecció de Déu "amb tot el seu jo humà i femení" (RM. 13), amb absoluta obediència a la fe. Així va acceptar les dimensions doloroses de la seva maternitat i s'associà indissolublement a Jesucrist, des del seu naixement en extrema pobresa fins al sacrifici de la creu i la resurrecció.

Maria assumí el significat singular de la seva maternitat a la llum de la manifestació progressiva del seu propi Fill. Acol·lia en el seu cor la paraula de Déu i la posava en pràctica. Molt justament la Mare de Jesús pot ser anomenada especialment "la primera deixeble del seu Fill" (RM. 20 i 26).

MARIA I L'ESGLÉSIA

5. Maria ocupa un lloc molt especial a l'Església. Per això també l'Església al llarg de tota la seva història, ha cultivat intensament la seva relació amb Maria. Ningú no pot percebre plenament la realitat de l'Església si no la contempla a la llum de Maria, de la seva elecció gratuïta i de la seva humil i generosa fidelitat. Destaquem a continuació alguns aspectes de la singular relació de Maria amb l'Església, seguint també en aquest punt l'ensenyament del Papa en la seva recent encíclica mariana.

L'Església, Cos de Crist, allarga la realitat de l'Encarnació. Segons la **Redemptoris Ma-**

ter, "es dona una particular correspondència entre el moment de l'encarnació del Verb i el del naixement de l'Església. La persona que uneix aquests dos moments és Maria. En ambdós casos la seva presència discreta, però essencial, indica el camí del naixement en l'Esperit" (RM. 24).

Maria, mare i verge, precedeix l'Església com a prototipus. Enriquida per Déu amb una especialíssima plenitud de gràcia, Maria va viure consagrada totalment a Qui l'havia escollida des de tota l'eternitat. Aquesta consagració es manifestà en la virginitat de Maria, segellada i consagrada pel mateix Déu en la concepció i el naixement virginals del Verb. També l'Església és d'alguna manera "la verge" que serva pura i íntegrament la fidelitat promesa a l'Espòs-Crist i és "la mare" que engendra espiritualment els fills concebuts per obra de l'Esperit Sant (LG. 64 i RM. 5 i 39).

Maria, "la primera creient", precedeix el Poble de Déu en el seu pelegrinatge de fe. Ella és "constant punt de referència per a tota l'Església" (RM. 6). La fe heroica de Maria precedí també el testimoniatge apostòlic i roman amagada en el cor de l'Església com un especial patrimoni. El seu "Magníficat" no deixa de vibrar en el cor de l'Església a través dels segles, de tal manera que aquesta descobreix que "no es pot separar la veritat de Déu que salva de la manifestació del seu amor preferencial pels pobres i els humils" (RM. 37). Enfront els desafiaments de la increença i de la pobresa, l'Església se sent protegida, estimulada i orientada per la fe de Maria en la qual troben els creients "el suport de la pròpia fe" (RM. 27).

La maternitat de Maria roman i es perllonga en l'Església com una mediació materna. A Canà Maria va fer d'intercessora o mitjancera davant el seu Fill a favor dels homes. Al peu de la creu, Jesús va lliurar-li com a mare i exemple el deixeble estimat, i en ell tots els deixebles de Jesús. La maternitat de Maria continua ampliant-se fins a la consumació de tots els elegits (LG. 62).

La funció materna de Maria no enfosqueix ni disminueix l'única mediació de Crist, sinó que, més aviat, mostra la seva eficàcia. Maria, com ensenyen la **Lumen Gentium** i la **Redemptoris Mater**, fou la primera a experimentar els efectes de l'única mediació de Crist, el qual va associar-la indissolublement a la seva obra de salvació. L'Assumpció de Ma-

ria als cels manifesta quins són els efectes definitius de la mediació de Crist i possibilita una forma nova de la sol·licitud materna de Maria vers els homes (LG. 60 i RM. 22).

ACTUALITAT DE LA PRESENCIA DE MARIA

6. La nostra reflexió s'adreça ara al temps que ens ha correspost de viure. En aquest difícil moment, l'Església veu la necessitat de "posar en relleu la presència singular de la Mare de Crist en la història" (RM. 3). La veu maternalment present en els complexos problemes dels individus, les famílies i les nacions. La veu socorrent el poble cristià en la seva lluita incessant contra el mal (RM. 25). Per tot això l'Església vol avivar la memòria de Maria en aquesta societat marcada pel signe del secularisme. L'Església evoca Maria i se sent estimulada per la seva fe, per la coherència de la seva vida, per la seva excelsa santedat. L'Església sent i celebra Maria com exemple de fe i d'obediència a la Paraula: Ella és "benaurada perquè ha cregut" (Lc. 1:45).

El coneixement profund de la missió de la Verge Maria en la història de la salvació i del món ajudarà les dones i les joves cristianes a descobrir i a viure rectament els trets més importants de la seva condició femenina segons els plans de Déu, ja sigui pel camí de la vida familiar i de l'exercici de la maternitat, o pel de la virginitat consagrada, com per mitjà de les seves múltiples tasques personals i professionals en els més diversos camps de la vida social i eclesial.

No podem oblidar que aquest record de la Verge Maria el fem enmig d'una humanitat en la qual les tres quartes parts dels fills pateixen extrema pobresa, i en la qual abunden les mancances, opressions i injustícies. En fer memòria de Maria, l'Església ha d'identificar-se decididament amb els pobres, amb la justícia en l'alliberament integral volgut per Déu per a tots els homes.

La devoció a la Verge Maria ens empeny a una vida més evangèlica; Maria ens recorda millor que ningú la nostra vocació a la santedat, a unes formes de vida nova, al seguiment radical de Crist. Ella ens ajuda a no deixar-nos dominar per la por, a comprometre'ns amb amor en la construcció

CAT A MARIA

d'un món més just, solidari i frater, amb l'esperança posada en Aquell que "derroca els poderosos del sol i exalta els humils" (Lc. 1:52).

ALGUNS SUGGERIMENTS PER A L'ANY MARIA

7. Durant els mesos ja transcorreguts de l'Any Marià, són moltes les iniciatives que les diverses diòcesis estan portant a terme.

Recollides les diverses orientacions dels documents pontificis, el Comitè designat per a l'Any Marià per la Conferència Episcopal Espanyola ha fet públics recentment uns suggeriments que han estat aprovats per la Comissió Permanent que ara resumirem.

ANY LITÚRGIC

En la renovació global de la vida cristiana que ha de suposar l'Any Marià, la celebració de l'any litúrgic és, en efecte "un signe sant" que permet de celebrar tota la història de la salvació i transformar el temps cronològic en temps salvífic. El Concili Vaticà II en la seva constitució **Sacrosanctum Concilium** destacava la dimensió mariana de tot l'any litúrgic: "En la celebració d'aquest cicle anual, la Santa Església venera amb amor especial la benaurada Mare de Déu. En ella l'Església admira i exalta el fruit més esplèndid de la redempció i la contempla gojosament com una puríssima imatge d'allò que ella mateixa, totalment, anhela i espera ser" (SC. 13).

Durant aquest Any Marià, en la celebració litúrgica dels misteris cristians serà convenient ressaltar tot el que fa referència a la presència de Maria, en la seva relació amb els misteris de Crist.

Especial atenció mereixen les principals festes litúrgiques en honor de Maria: la Immaculada Concepció, la Nativitat de Maria, la Presentació del Senyor al temple i l'Assumpció gloriosa de Maria al cel.

Cada dissabte, la litúrgia ens invita a fer memòria de Santa Maria. Seguint aquests suggeriments podrem recordar l'actitud maternal i profundament amorosa de Maria durant el dissabte en el qual Crist era ja cent en el sepulcre i tenir-la com a model i ajuda per a la celebració de la gran festa de la Resurrecció durant el Diumenge.

Per tal de reviu els diferents aspectes del misteri de Maria faran un gran servei a les comunitats cristianes els nous formularis de misses marianes la utilització dels quals recomanem.

Seguint el Concili Vaticà II i les orientacions de la Sagrada Congregació per al Culte Diví en la celebració de l'Any Maria, aquesta seria una bona ocasió per impulsar el rés de la litúrgia de les hores entre els fidels, especialment les vespres de la Verge Maria.

PIETAT MARIANA

8. La pietat mariana ha d'inserir-se harmònicament dintre de l'únic culte cristià amb el qual l'Església, per Crist i en l'Esperit, honora el Pare. Per això durant aquest Any Marià convé ajudar a tots els fidels cristians a centrar la seva pietat mariana en el misteri trinitari, a posar en relleu en Ella la mediació única de Crist, a ressaltar la relació entre Maria i l'Església. La pietat mariana ha de ser ben fonamentada bíblicament, teològicament i antropològicament, de manera que afavoreixi positivament la desitjada unió de tots els cristians. Una pietat mariana adequadament plantejada i viscuda intensament produeix fruits abundosos en ordre a la salvació i santificació personal i a l'evangelització de tots els homes.

Aquests criteris han d'informar totes les expressions devocionals tant personals com comunitàries. En aquest context recomanem especialment el rés del Rosari i de l'Angelus, tenint cura que en aquestes devocions es fomenti la lectura de la Paraula de Déu i la contemplació minuciosa dels misteris de Crist en comunió amb Maria.

9. Una atenció especial mereixen els santuaris marians, tan nombrosos i evocadors en tota la geografia d'Espanya. Aquests santuaris són cridats a un protagonisme especial durant tot l'Any Marià. Cal intensificar el seu servei de vocatòria de foment de l'espiritualitat, d'il·luminació de la pietat popular, de celebració. Els santuaris marians també són llocs privilegiats de conversió i de penitència, aspecte que convé atendre curosament.

FORMACIÓ

10. Convençuts de la necessitat d'aprofundir durant aquest Any Marià en el misteri de Maria, subratlem la conveniència que les diòcesis impulsin iniciatives de formació que possibilitin als fidels cristians una nova i més profunda lectura de tot el que el Vaticà II ha dit sobre la Benaurada Verge Maria. Entre les moltes iniciatives orientades a la millor formació dels fidels esmentem: congressos marians o trobades a diferents nivells, de teò-

legs o especialistes, de fidels cristians d'associacions marianes, de joves; cursos de teologia mariana a les diòcesis o paròquies; una especial atenció als agents de l'evangelització per tal que en la catequesi subratllin la presència de Maria en la història de la salvació; l'elaboració de materials senzills i populars, per distribuir a les famílies i comunitats cristianes de manera que estimulin la seva formació, la seva oració i les seves celebracions.

COMPROMÍS CRISTIÀ

11. En posar els seus ulls en la Mare del Redemptor, tota l'Església, aprofundint en la seva pròpia vocació juntament amb Maria, model de vida santa, consagrada a Déu i al servei dels homes, ha de comprometre's amb totes les seves forces en la promoció humana. Una veritable devoció mariana requereix i produeix una gran responsabilitat pels problemes i sofriments de l'home, i afavoreix un sincer testimoniatge d'austeritat de vida i de solidaritat.

És convenient que les diòcesis i les comunitats cristianes promoguin iniciatives en aquest sentit per tal que la intensificació de la presència de Maria en la vida de l'Església es mostri en el seu enriquiment de tota la vida cristiana, des de la més íntima vida d'adoració i obediència a Déu fins a les múltiples obres de servei als pobres i solidaritat amb els qui pateixen qualsevol mena d'abandó o marginació.

En aquesta mateixa línia del compromís i testimoni cristià, la pietat mariana ens ajudarà a comprendre i practicar la moral cristiana, que es deriva de l'Evangeli de Jesucrist i de l'amor a Déu sobre totes les coses, en la vida personal, conjugal i familiar. Els joves trobaran en Maria una font interior de generositat i fortalesa per respondre a la crida de Déu.

CONCLUSIÓ

12. Totes aquestes iniciatives, i moltes d'altres possibles, mai no han de ser motiu per pensar que es ret a Maria un culte o desviat o desmesurat. Ans al contrari, han de ser motiu per tal que el Poble de Déu se sensibilitzï d'una manera particular davant el lloc de Maria en el misteri de Crist, que l'Església celebra i proposa al món d'avui com a camí de salvació.

Us oferim aquestes consideracions en l'aurora de l'Advent que preludeja la llum de Nadal. Que Maria, durant aquest any que dediquem especialment a Ella, ens sigui més que mai guia i camí vers Jesús. Que amb ella sapiquem preparar, en l'advent d'aquests anys que ens separen del nou mil·lenni, la manifestació lluminosa de Jesucrist, Fill seu i Salvador nostre.

Madrid, 20 de novembre del 1987.

MARIA I LA UNITAT DELS CRISTIANS

JOAN Mª CASCANTE Pvre.

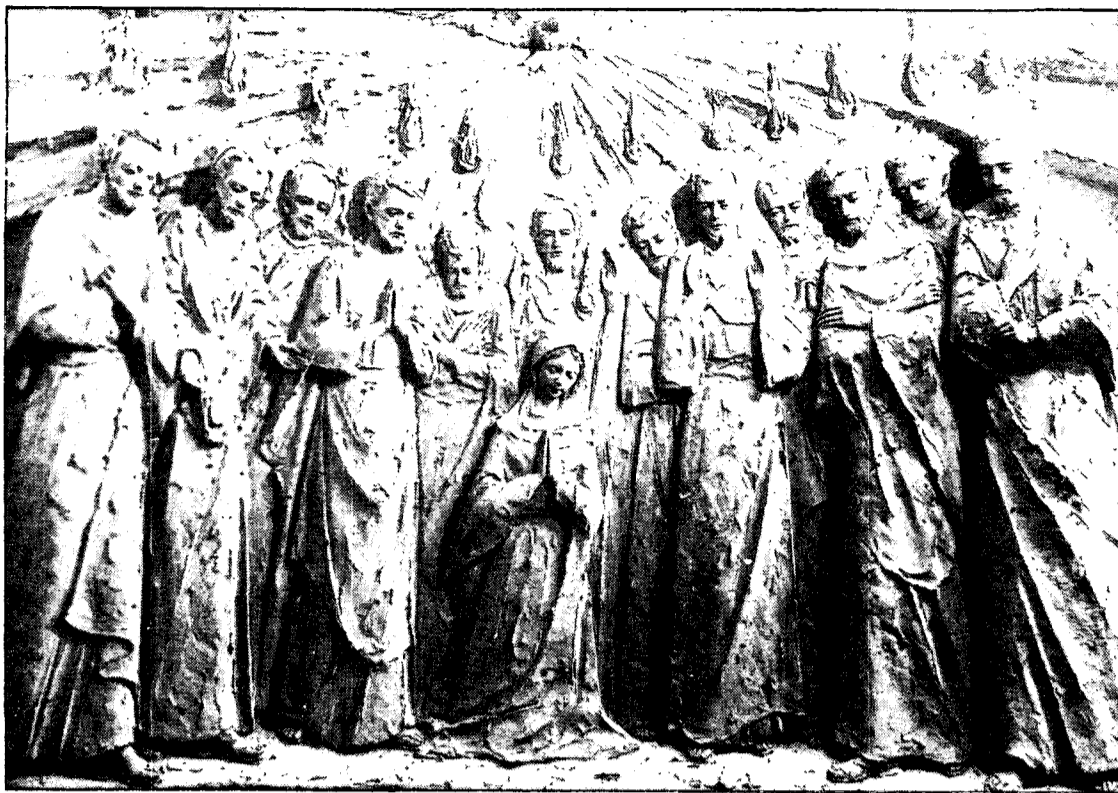
Quan a la segona meitat del mes de gener se'ns invita a pregar per la unitat dels cristians sentim altre cop la gravetat d'una situació "que repugna la voluntat de Crist i és pedra d'ensopec per al món i greu perjudici per a la causa de la difusió de l'Evangelí per a tota creatura" (UR, 1).

La situació és molt diversa si ens fixem amb els anomenats orientals ortodoxos, o bé si considerem els que en diem protestants, reformats o evangèlics.

En el primer cas les diferències són petites i el que tenim en comú, tant en l'ordre de la doctrina, com en la pràctica sacramental o el culte litúrgic, és força important. No passa pas així en el que fa referència als protestants, en què les diferències, en general, són força notables. Cal però advertir que sota aquesta denominació genèrica s'inclouen multitud de confessions o esglésies amb unes divergències tan grans que van des de la dubtosa afirmació que Jesús sigui Déu, als d'aquells que admeten quasi tot el símbol apostòlic i àdhuc resen el mes de Maria, com els anglicans.

MARIA EN ELS ORÍGENS DE LA REFORMA

Luter, amb la seva doctrina de la justificació per la fe —és a dir una justificació que realment no cura del pecat sinó que fa que aquest no se'ns imputi— va ensorrar tot fonament sòlid per a un autèntic reconeixement de les grandeses de Maria i la legitimitat del seu culte. Però es dona la paradoxa que porta per les seves actituds de pietat envers la Senyora que posseïa d'abans, parla amb força respecte d'Ella i la reconeix Mare i Verge. Així llegim en el seu comentari al Magníficat: "Ella és anomenada «cep» i «arrel»... perquè d'una manera sobrenatural, i amb una virginitat intacta, ha esdevingut mare". I que aquesta maternitat sigui divina ho afirmarà més endavant quan comenta les paraules: "el Totpoderós ha fet en mi..." dient: "Aquestes grans coses, no són sinó que Maria ha esdevingut Mare de Déu": I reconeix que ningú no se li pot assemblar. Ell recorre a la intercessió de Maria, tant al començament com al final del seu comentari que estem exa-

minant. Rebutja en canvi les invocacions de la Salve: "vida, dolcesa i esperança nostra", que creu que només es podem atribuir a Crist.

Zwingli sosté postures semblants, encara que no accepta la intercessió de la Verge. Per això si bé accepta la primera part de l'Avemaria, com una salutació, no accepta la segona: **Santa Maria**, perquè és una súplica. Pel que fa a Calví el veiem més reservat encara. Accepta el dogma d'Efès, però no empra mai el títol de Mare de Déu. Sempre parla de la Mare del Senyor i rebutja tot homenatge i invocació a la Verge.

Els luterans posteriors, conseqüents amb els principis doctrinals, anaren més enllà i rebutjaren quasi tots els seus privilegis. Així, Karl Barth, rebutja la virginitat "in partu" i "post partum". Més que parlar de virginitat de Maria (cosa que feia Luter) parlen de l'origen virginal de Jesús i encara no manquen que ni això admeten. El mateix Barth diu que la virginitat de Maria és més misteri que miracle. Un autor modern, Roger Mehl, acaba el seu estudi sobre la mariologia catòlica dient: "És per tot això, que nosaltres no podem oposar a la marilogia, presa en el seu conjunt, que un NO radical. Estem convençuts que aquesta doctrina constitueix una espècie d'engranatge mortal per a la fe evangèlica. En ella es concentren totes les heretgies del catolicisme". I va explicant els punts bàsics que ells no admeten del catolicisme.

Quasi amb les mateixes paraules escriu Barth en la seva

Dogmàtica "És precisament en la doctrina i el culte de Maria, on resideix per excel·lència l'heretgia de l'Església catòlica romana, heretgia a partir de la qual totes les altres s'expliquen perfectament" (p. 132).

En canvi, el teòleg de Taizé, Max Thurian, admet una certa intercessió de Maria recolzant-se en la comunió dels sants, i Hans Asmussen admet una certa mediació de Maria, no al costat, sino dins la mediació del Crist.

PERSPECTIVES ESPERANÇADORES

A més del que s'acaba de dir d'Asmussen i Max Thurian, cal fer conèixer que als Congressos mariològics-marians, que s'han anat celebrant darrerament: Roma, Saragossa, Malta, Kevelaer, hi són presents teòlegs protestants i ortodoxos, que presenten una declaració en favor de la singularitat de la figura de Maria i la legitimitat d'un cert culte. A més les converses tingudes, en particular, amb alguns d'ells, com Borowski (luterà) i Chavannes (calvanista) ens donen a conèixer com a força interessats per la doctrina catòlica i molt respectuosos amb ella. Apareix així un apropament, almenys de cor a les posicions catòliques, amb l'interès d'anar aprofundint en els punts conflictius per mirar d'arribar a una major concordància en les dues posicions.

En el que fa referència als anglicans, el que subscriu, recorda una emotiva ponència d'un sacerdot anglicà que ens exposà com havien reconstruït

un antic santuari de Maria —enderrocat en temps d'Enric VIII— i que ara és un centre de pelegrinatges dels fidels que vénen de tot arreu de la Gran Bretanya a venerar la Verge santíssima, creixent d'any en any l'afluència de pelegrins. Com que no s'han publicat les Actes del Congrés no podem donar dades concretes del fet.

LA VERGE MARIA I L'ORTODÒXIA

La doctrina mariana no intervé gens en el moment de la separació. Així el patriarca Foci pronuncià una sèrie d'homilies marianes sobre el naixement, l'anunciació de Maria, dedicació de l'església del Far, etc. en les quals no apareix cap reticència i així podríem dir de les altres figures cimera de la separació. Ni tampoc en temps posteriors.

El culte litúrgic a l'entorn de les festes marianes seguí desenvolupant-se amb tot el seu esplendor. Les festes principals són: el Nadal, prolongada a Constantinoble per la sinaxi de la Theotokos, el 2 de desembre, l'Anunciació, la Purificació, la Concepció de Sta. Anna el 9 de desembre, la Nativitat de Maria, la Presentació al Temple el 2 de novembre i la Dormició o Assumpció.

No cal dir que els dogmes de la Maternitat i la Virginitat eren i són reconegudes i venerats en tota la seva amplitud. Igualment és admesa la Maternitat espiritual, la col·laboració a la redempció i la seva santedat la "Panagia". Sí que es dona un desacord en el que

fa referència a la seva Immaculada Concepció. Sorgeix entre els teòlegs orientals una controvèrsia que no arriba a aclarir-se mai del tot. No entenen, o no admeten, el concepte de Redempció preservativa, però dubten a posar-li el pecat d'origen. La definició dogmàtica d'aquesta veritat pel papa Pius IX va revifar aquesta animadversió. Aquesta repugnància no és insalvable i en anunciar-se la convocatòria del darrer Concili, bastants ortodoxos, i ben qualificats, afermaren que la Immaculada Concepció no constituïa un obstacle insuperable. (Així Moustakis, secretari de l'Associació ortodoxa de teòlegs laics).

PARAULES DE LA REDEMPTORIS MATER

No podien faltar, en la recent encíclica sobre la Mare de Déu, unes paraules a propòsit de l'influx de Maria en la unió dels cristians. Serà potser útil esmentar-les ací:

"El camí de l'Església, d'una manera especial a la nostra època, està marcat pel signe de l'ecumenisme; els cristians cerquen les vies per reconstruir la unitat... (perquè) la unitat dels deixebles del Crist és un gran signe per a suscitar la fe del món, mentre que llur divisió constitueix un escàndol" (29).

"Els cristians saben que llur unitat serà assolida de debò només si es fonamenta en la unitat de llur fe. Han de resoldre discrepàncies de doctrina no pas lleus sobre el misteri i el ministeri de l'Església, i a vegades sobre la funció de Maria en l'obra de la salvació... Aprofundint ambdós aspectes... els cristians... podran caminar junts en aquell pelegrinatge de la fe, de la qual Maria és encara exemple i que ha de guiar-nos a la unitat volguda per llur únic Senyor, i tan anhelada pels qui escolten atentament allò que avui "l'Esperit diu a les Esglésies" (30).

Tot seguit Joan Pau II passa a destacar la profunda unitat que es dona entre l'Església catòlica i les esglésies orientals separades. I espera que, ben aviat, la vera Església de Crist pugui "respirar plenament amb els seus dos pulmons, Orient i Occident" (34).

La invocació, en aquest Any Marià, de la que és anomenada "Mater unitatis", faci que s'acceleri aquest desig del Sant Pare.

MIQUEL GALLART, *Maria, la mare de Jesús*. Edicions SM, Badalona 1983, 87 pàgines.

Un llibre per començar. Per començar a conèixer Maria i per fer-ho de la manera més senzilla i al mateix temps de la manera més completa, deixant-se portar per tot allò que el Nou Testament ens diu de la mare de Jesús.

Escrit en primera persona, com si fos Maria mateixa qui ens anés explicant com va viure cada un dels seus instants al costat de Jesús. Maria comença per presentar-se ella mateixa: "Em dic Maria".

Un cop ens ha dit qui és i on va néixer, ens parla, breument, del país on va viure, per passar de seguida a parlar-nos de l'encarnació del Fill de Déu en el seu si i, d'aquesta manera, anar resseguint totes les escenes evangèliques en les quals trobem la presència de Maria; tot completant aquesta notícia d'ella mateixa per parlar-nos de la seva experiència de la Pentecosta i de com, després d'haver traspassat el llindar d'aquest món, els deixebles del seu fill s'han acollit a la seva intercessió. En el context d'aquest darrer aspecte no hi falten les referències del Gènesi i de l'Apocalipsi perquè la beneïda entre totes les dones se'ns mostri amb totes les facetes que, des del primer anunci de salvació fins als textos que ens parlen de com la mare del Redemptor ha estat glorificada al cel, tinguem el complet retrat espiritual de la mare de Jesús.

D'aquesta manera, amb una volguda senzillesa d'expressió i amb una voluntat clara de no apar-

tar-se mai dels textos bíblics, el llibre esdevé una glossa de notable valor catequètic per ajudar a copsar la figura de Maria i el seu paper en el pla de la salvació. La claredat de les seves frases, no exempta d'unció espiritual, fan que el llibre pugui tenir lectors de totes les edats. El llegiran de bon grat els infants que siguin capaços de començar a tenir un llibre entre les seves mans. Pot ser, realment "el primer llibre sobre Maria", perquè els infants coneguin, estimin i s'adrecin a la Mare de Jesús amb tota naturalitat. Però també el poden llegir de gust els grans, ja que l'espiritualitat que va traspuant en el text va molt més enllà d'un llibre "infantil". Per això també pot servir per "repassar" el que convé saber sobre Maria. Una cosa que, amb senzillesa, tal com aquest llibre ens convida a fer, hem d'anar fent sempre.

J.U.

CARLO MARIA MARTINI, *Maria la mujer de la reconciliación*, Editorial Sal Terrae, Santander 1987. Col·lecció "ST breve", n. 19, 79 pàgines.

Carlo Maria Martini és arquebisbe de Milà i fa anys va inaugurar la tradició de trobar-se un dia al mes amb joves a la seva catedral per pregar juntament amb ells.

En aquest llibre, s'hi recullen sis textos d'aquest arquebisbe, que van servir de pauta a les seves trobades amb joves durant l'any 1985. Tots ells tenen com a rerefons bíblic, o com a base de la seva reflexió meditativa, aspectes de la vida o de les actituds de Maria: l'encarnació, la visita a Elisabet, Maria guardant en el seu cor el que passava entorn de Jesús, les noces de Canà, Maria com a mare plena de tendresa i Maria al peu de la creu.

Tenint present el context d'aquestes reflexions marianes, que ben bé poden anomenar-se meditacions en veu alta, no és estrany que les reflexions vagin trobant moments d'expressiva pregària. Són reflexions que porten a la pregària i, al mateix temps, pregària que ens va fent aprofundir en la contemplació de Maria.

Al costat d'aquests dos aspectes, entorn dels quals es van desgranant aquestes "meditacions marianes", no hi falta aquell anar conduint els oients —els lectors, en aquest cas— fins on cal que concretin en la seva vida les actituds cristianes que es veuen reflectides en Maria. Acaben essent, doncs, aquestes meditacions, una escola de vida cristiana feta al costat de Maria.

Encara, com a objectiu que va fent, també, de fil conductor de les reflexions, es van subratllant aquelles actituds de Maria que la

van portar a ser dona de reconciliació i que ens han de portar a nosaltres a viure reconciliats, tant amb Déu com amb els altres.

És un llibre per llegir reposadament, sense presses, deixant-se portar pel guiatge espiritual del pastor de Milà —el llibre bé pot ser tingut per un breu llibre de lectura espiritual—, a fi de penetrar, d'aquesta manera, en el misteri de Maria i, tot fent això, pregar amb Maria i pregar a Maria per anar afermant la nostra manera de ser cristiana i anar-la traduint eficaçment en la nostra convivència quotidiana.

Tot i que tingui, aquest llibre, dos anys de vida en la seva versió italiana, és un text ple d'actualitat. D'aquí que considerem ben oportuna aquesta versió que ara arriba a nosaltres en el context de l'Any Marià.

J.U.

LLETANIES DE LA MARE DE DÉU DE L'ESPERANÇA

Les súpliques lletàniques més conegudes per invocar la intercessió de la Verge Maria són, certament, les que es coneixen amb el nom de "Lletanies lauretanes". Però pot ser adient, per evitar la monotonia, invocar Maria a través d'altres fórmules lletàniques. Les "Lletanies de la Mare de Déu de l'esperança" són un exemple de les noves formulacions que en la actualitat s'ha donat a aquestes súpliques del poble fidel a Maria.

Senyor, tingueu pietat.....Senyor, tingueu pietat
Crist, tingueu pietat.....Crist, tingueu pietat
Senyor, tingueu pietat.....Senyor, tingueu pietat
Santa Maria de l'esperança.....Pregueu per nosaltres

Santa Maria del camí
Santa Maria de la llum
Plenitud d'Israel
Profecia dels temps messiànics
Alba del món nou
Mare de Déu
Mare del Messies alliberador
Mare dels redimits
Mare de la humanitat

Tots: Santa Maria de l'esperança, il·lumineu el nostre camí.

Verge del silenci
Verge de l'escola
Verge del cant
Serventa del Senyor
Serventa de la Paraula
Serventa de la redempció
Serventa del Regne

Tots: Santa Maria de l'esperança, il·lumineu el nostre camí.

Deixebla del Crist
Testimoni de l'Evangeli
Germana dels homes
Inici de l'Església
Mare de l'Església
Model de l'Església
Imatge de l'Església

Tots: Santa Maria de l'esperança, il·lumineu el nostre camí.

Maria, beneïda entre totes les dones
Maria, dignitat de la dona
Maria, grandesa de la dona
Dona fidel en l'espera
Dona fidel en el compromís
Dona fidel en el seguiment
Dona fidel al costat de la creu

Tots: Santa Maria de l'esperança, il·lumineu el nostre camí.

Primícia de la Pasqua
Resplendor de la Pentecosta
Estel de l'evangelització
Far lluminós
Umbracle de pregària
Caliu acollidor
Aqüeducte de gràcia

Tots: Santa Maria de l'esperança, il·lumineu el nostre camí.

Esperança dels pobres
Confiança dels humils
Ajut dels marginats
Consol dels oprimits
Empar dels innocents
Coratge dels perseguits
Conhort dels exiliats

Tots: Santa Maria de l'esperança, il·lumineu el nostre camí.

Clam de llibertat
Clam de comunió
Clam de pau
Signe del rostre matern de Déu
Signe de la proximitat del Pare
Signe de la misericòrdia del Fill
Signe de la fecunditat de l'Esperit

Tots: Santa Maria de l'esperança, il·lumineu el nostre camí.

Crist, Senyor de la història.....Tingueu pietat de nosaltres
Crist, Salvador de l'home
Crist, esperança de la creació

Preguem

Pare sant,
que en el camí de l'Església que peregrina en aquesta terra
hi heu posat com a signe lluminós
la benaurada Verge Maria,
per la seva intercessió, enfortiu la nostra fe
i revifeu la nostra esperança,
per tal que res no ens faci desviar
de la ruta que porta a la salvació.
Per Crist Senyor nostre.

ITINERARI ESPIRITUAL DELS TEMPLES

MARIANS DE CATALUNYA (IV)

ALTRES SANTUARIS DEL PRINCIPAT DE CATALUNYA

ARQUEBISBAT DE TARRAGONA

Mare de Déu del Claustre. Catedral. Tarragona - 2on. diumenge de novembre.
 Mare de Déu de la Misericòrdia. Santuari. Reus - 25 setembre.
 Mare de Déu de la Candela. Parròquia. Valls - 2 febrer.
 Santa Maria de Poblet. Monestir. Montblanc - 15 agost.
 Santa Maria de Vallbona. de les Monges. Monestir - 15 agost.
 Mare de Déu de la Serra. Santuari-Monestir. Montblanc - 8 setembre.
 Mare de Déu de Loreto. Ermita. Bràfim - 10 desembre.
 Mare de Déu del Remei. Ermita. Alcover - 2on. diumenge octubre.
 Mare de Déu de la Roca. Ermita. Montroig - 8 setembre.
 Mare de Déu de la Riera. Ermita. Borges del Camp - 8 setembre.
 Mare de Déu del Montsant. Ermita Montsant. Cornudella - 17 agost.
 Mare de Déu de l'Abellera. Ermita. Prades - diumenge després del 8 setembre.
 Mare de Déu de Bell-lloc. Ermita. Sta. Coloma de Queralt - diumenge després del 15 agost.
 Mare de Déu del Taliat. Ermita. Montblanquet - 8 setembre.
 Mare de Déu de la Bovera. Ermita. Guimerà - 8 setembre.
 Mare de Déu del Puigcerver. Ermita. Alforja - 8 setembre.

BISBAT DE GIRONA

Santa Maria. Catedral. Girona - 15 agost.
 Mare de Déu del Colloll. Santuari. Banyoles - 25 octubre.
 Mare de Déu del Mont. Santuari. Cabanelles - 8 setembre.
 Mare de Déu de la Misericòrdia. Santuari. Canet de Mar - 8 setembre.
 Mare de Déu dels Àngels. Santuari. Sant Martí Vell - 8 setembre.
 Mare de Déu de Farnés. Santuari. Santa Coloma de Farners - 8 setembre.
 Mare de Déu de la Salut. Santuari. Sant Feliu de Pallerols - 8 setembre.
 Mare de Déu de Recasens. Ermita. La Jonquera - 8 setembre.
 Mare de Déu de les Salines. Santuari. Massanet de Cabrenys - 8 setembre.
 Mare de Déu de la Pietat. Santuari. Arbúcies - 15 setembre.

Mare de Déu de Gràcia. Santuari. Lloret de Mar - 25 març.
 Mare de Déu de les Alegries. Ermita. Lloret de Mar - 8 setembre.
 Mare de Déu de la Salut. Santuari. Terrades - Últim diumenge agost.
 Mare de Déu del Vilar. Ermita. Blanes - dimarts de Pasqua.
 Mare de Déu de Rocacorba. Santuari. Rocacorba - 15 agost.
 Mare de Déu de les Sogues. Parròquia. Cassà de la Selva - 8 setembre.
 Mare de Déu de Creixent. Ermita. Borrassà - 8 setembre.
 Mare de Déu de les Olletes. Ermita. Joanetes - 8 setembre.
 Mare de Déu dels Arcs. Santuari. Santa Pau - 8 setembre.

BISBAT DE VIC

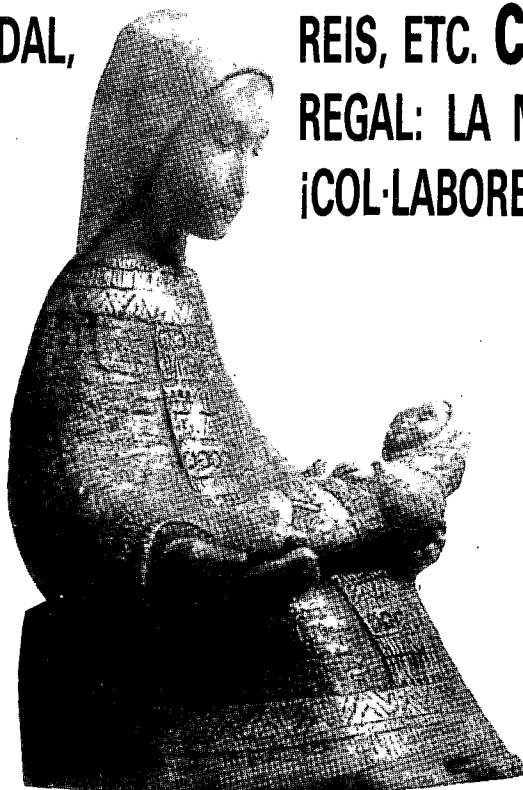
Santa Maria de l'Alba. Basílica. Manresa - 15 agost.
 Santa Maria de Ripoll. Monestir Parròquia. Ripoll - 1er. diumenge agost.
 Santa Maria de l'Estany. Monestir Parròquia - 8 setembre.
 Mare de Déu del Remei. Santuari (Franciscans). Vic - 2on. diumenge octubre.
 Mare de Déu de la Gleba. Santuari. Voltregà - 8 setembre.
 Santa Maria de Lluçà. Monestir. Parròquia de Lluçà - 21 novembre.
 Mare de Déu del Far. Santuari. Guillerics - Últim diumenge agost.
 Mare de Déu de la Pietat. Santuari. Igualada - Divendres de Passió.
 Mare de Déu de Gràcia. Parròquia. Manlleu 15 agost.
 Mare de Déu de la Misericòrdia. Parròquia. Moià - 15 agost.
 Mare de Déu de Joncadella. Santuari. Joncadella - 15 agost.
 Mare de Déu de l'Ajuda. Santuari. Balenyà - 8 setembre.
 Mare de Déu de Montgrony. Santuari. Gombren - 8 setembre.
 Mare de Déu de Cabrera. Santuari. Cantonigròs - 8 setembre.
 Mare de Déu dels Munts. Santuari. Lluçanès - 8 setembre.
 Mare de Déu de Bellmunt. Santuari. Torelló - Dilluns de Pasqua.
 Mare de Déu de Tagamanent. Santuari. Tagamanent - 8 setembre.
 Mare de Déu de Lourdes. Santuari. Prats de Lluçanès - 11 febrer.
 Mare de Déu de la Bona Sort. Ermita. Prats de Lluçanès - 8 setembre.
 Mare de Déu de Vidabona. Ermita. Ogassa-Saltor - 8 setembre.

PER LA IMMACULADA, NADAL,
 US OFEREIX EL MILLOR
 A TOTES LES LLARS

REIS, ETC. CATALUNYA CRISTIANA
 REGAL: LA MARE DE DÉU
 ¡COL·LABOREU A LA SEVA DIFUSIÓ!

Novetat: La imatge emmarcada
 de sobretaula

"Benaurada Tu que has cregut..."

"LA IMATGE DE MARIA TÉ EL VALOR DE SER
 UN SIGNE DE LA SEVA PRESENCIA ENMIG
 DEL POBLE DE DÉU" PERE TENA

BUTLLETA DE COMANDA

Nom i cognoms

Domicili Població DP.....

Desitja adquirir:

Quantitat

Imatge de la Mare de Déu a 12.000 ptes. ptes.

Estampes a 5 ptes. la unitat, 450 el centenar ptes.

Posters a 100 ptes. la unitat ptes.

Imatge de sobretaula 195 Ptes ptes

Medalla magnètica pel cotxe 850 Ptes ptes

Abonament per gir , taló , o personalment

Total

Envieu-les a "AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA" Plaça Urquinaona, 11, 3r. 3a. A.
 08010 - BARCELONA - TELF.: 301 37 18

PENTACOSTA 1987

ANY MARIÀ

ASSUMPCIÓ 1988